

vrede

België-Belgique
P B
Gent X
3/4568

TIJDSCHRIFT VOOR INTERNATIONALE POLITIEK

Wraakroepend

De drie rijkste personen van de wereld bezitten een fortuin dat superieur is aan het Bruto Binnenlands Product (BBP) van de 48 armste ontwikkelingslanden samen.

Het patrimonium van de 15 rijkste individuen overschrijdt het totaal BBP van alle Afrikaanse landen beneden de Sahara samen. De bezittingen van de 84 rijkste personen zijn groter dan het BBP van China met zijn 1,2 miljard inwoners.

Dit zijn enkele van de statistische gegevens die voorgesteld werden in het programma voor ontwikkeling van de Verenigde Naties in zijn jaarlijks rapport.

Volgens deze organisatie zou 4 % van de gecumuleerde rijkdom van de 225 grootste fortuinen in de wereld volstaan om aan gans de wereldbevolking de noodzakelijke basismogelijkheden en de elementaire sociale diensten te verlenen. (gezondheid, onderwijs, voeding, woonst, enz.)

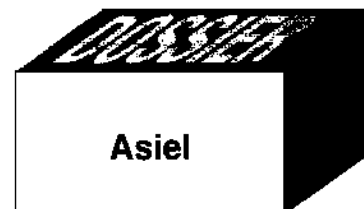
De zeer grote fortuinen totaliseren ongeveer 36.000 miljard frank en bevinden zich vooral in de Verenigde Staten, maar eveneens in Japan en de Europese Unie.

Moet er nog zand zijn?

verschijnt tweemaandelijks
41ste jaargang - nr. 334 - november-december 1998
afgiftekantoor Gent X
Vrede - Galgenberg 29 - 9000 Gent
Tel. (09) 233 46 88
Fax (09) 233 56 78

vrede

TIJDSCHRIFT VOOR INTERNATIONALE POLITIEK

Asiel

*Zie ginds komt
het onrecht uit
Azië weer aan.*

PRK000- 0000011-11

11.11.11 VECHT TEGEN ONRECHT

- V NATO
- V Mensenrechten
- V Globalisering
- V Kosovo
- V Soedan
- V Congo
- V Olie in Tsjaad
- V Kloof arm & rijk
- V Noord-Ierland
- V IMF
- V Cyprus
- V Turkije-Cyprus
- V PKK
- V Irak
- V Verkiezingen
- V Chili
- V Extreem-rechts
- V Flanders Fields
- V Anti-racisme

verschijnt tweemaandelijks
41ste jaargang - nr. 334 - november-december 1998
afgiftekantoor Gent X
Vrede - Galgenberg 29 - 9000 Gent
Tel. (09) 233 46 88
Fax (09) 233 56 78

Nieuwswaarde

Diskmuide en Breendonk

Op 30 augustus ging te Diksmuide de jaarlijkse bedevaart door. De media, t.v., radio en kranten brachten hierover herhaaldelijk zelfs uitgebreide informatie en commentaar.

Dit is vanzelfsprekend hun goed recht ook al kunnen over bepaalde aspecten van deze manifestatie, inhoud van de toespraken en opvallende aanwezigheid van de extremisten van het Vlaams Blok, heel wat vragen gesteld worden.

Op 30 augustus werd ook het Fort van Breendonk, het sinistere concentratiekamp tijdens de nazibezetting, de jaarlijkse bedevaart gehouden voor de slachtoffers van de tweede wereldoorlog. Hier werd hulde gebracht aan al diegenen die in Breendonk en in nazi-concentratiekampen gemarteld en vermoord werden.

De zo weldenkende en zich objectief noemende media, t.v., radio en de meeste kranten brachten geen woord, geen letter informatie over deze plechtigheid.

Ik was zo vrij hierop de aandacht te vestigen aan het bestuur van de VRT en mocht van de hoofdredacteur TV Nieuwsdienst een antwoord ontvangen waaruit ik het volgende citeer: 'Het klopt dat we uitvoerig aandacht hebben besteed aan de jaarlijkse ijzerbedevaart. De nieuwswaarde is niet onomstreden, het evenement komt door zijn omvang en politieke betekenis in alle media ruimschoots aan bod. De jaarlijkse hulde in Breendonk aan de slachtoffers, oud-gevangenen en politieke gevangenen heeft het journaal inderdaad niet gehaald.'

Na overleg met de eindredacteuren hebben we dit jaar deze bijeenkomst niet in beeld gebracht. Ik onderschat het belang van de hulde zeker niet, de nieuwswaarde is echter minder groot. Vandaar dat de herdenking in Breendonk niet jaarlijks in het journaal komt.

Anderen jaren hebben we wel verslag uitgebracht over de hulde en in de toekomst zullen we rekening houden met de andere nieuwsteitens van de dag wellicht weer in Breendonk aanwezig zijn.'

Zonderlinge interpretatie. Een plechtigheid waarin hulde wordt gebracht aan de slachtoffers van de tweede oorlog heeft geen nieuwswaarde. Een plechtigheid waar weliswaar hulde wordt gebracht aan de slachtoffers van de eerste wereldoorlog, maar waarvan gebruik wordt gemaakt om extreme nationalistische standpunten te verkondigen, heeft wel nieuwswaarde.

André De Smet

Als u in de bibliotheek, op school of universiteit of thuis zelf kunt internetten kom dan gerust 's kijken op

www.democratisch.links.be/vrede

of

www.democratisch-links.be/wpe-cmp

INHOUD

EDITORIAAL	De nieuwe NATO is er!	3
UITLIJK	Art. 23 van de verklaring over mensenrechten	4
GLOBALISERING	De zondeval van de globalisering nu reeds? (b)	5
JOEGOSLAVIE	Waarheen met die bommen dreiging en wat wil men bereiken?	6
AFRIKA	Reconcilie in Congo Nelson Mandela's diplomatie Burgeroorlog in Soedan: oorzaken en achtergrond	8 9 10
TSJAAD - KAMEROEN	Oliemultinationals nog maar eens op strooptocht	12
NOORD-ZUID	V.N.: Groeiende kloof tussen rijken en armen	14
EUROPA	- Noord-Ierland: Nobelprijs voor de vrede - Cyprus: kater voor de Europese Unie	15 24
ECONOMIE	Het IMF	16
DOSSIER	Als je uit je land vlucht	19-22
MIDDEN-OOSTEN	De Turkse agressie tegen Syrië - De PKK over haar afgekondigd staak-het-vuren - De sanctiepolitiek tegen Irak heeft alle krediet verloren	25 26 27
VERKIEZINGEN	Op maat gesneden - Verkiezingen in Duitsland	28-30
BEWAPENING & ONTwapening	Ongebonden landen tegen kernwapens	31
ZUID-AMERIKA	Chili: 25 jaar later	32
BELGIË	België in de wereld	33
EXTREEM-RECHTS	Eventjes objectief	34
VREDESINITIATIEVEN - VREDEFONDSEN		35
OPVOEDING TOT VREDE	Kanttekeningen bij de Nobelprijs Literatuur 1998	36
25 JAAR GELEDEN VREDE	PERSONALIA	37
VOOR DE VUIST	Een Duitse familie voert een moedige anti-racistische strijd	39

Verleenden hun medewerking: Georges Spriet - Willy Courteaux - Victor Stuyck - Antoine Uytterhaeghe - Mohamed Kabbar - Ludo De Brabander - André De Smet - Rudolf Boehm - Frans Frison (Dublin) - Marie-Joanne Vanmol - Charles Van der Vinck - Mark Braet - René Van Nerum - Jozef Van Dromme - Jeanne Provost.

vrede

sedert 1957
tweemaandelijks tijdschrift
vrede vzw
studie- en informatiecentrum
internationale politiek, vredes- en
ontwikkelingsproblematiek

redactie - beheer - publiciteit
galgenberg 29 - 9000 gent
p.w. 093-233 46 80
tel. (09) 233 46 88
fax (09) 233 50 78
e-mail: vrede@rignonet.be
internet
www.democratisch-links.be/vrede

leesgeld:

110 fr.: los nummer
600 fr.: 6 nummers per jaar
700 fr.: instellingen met factuur
800 fr.: Nederland en E.U.
1.000 fr.: rest van de wereld

43 gulden op postbankgiro nr. 5267830
van Ad Woudenberg / VREDE postbus
92311 1090 AH Amsterdam

steunabonnement: 1.000 fr.
abonnementendienst: L. Verwest
vrede wordt gedrukt op
kringlooppapier
offset druk:
Nevelland, B.W., 9850 Nevele

redactie:

Lucien Bollaert, André De Smet, Jan Oiser,
Georges Spriet, Victor Stuyck, Ludo De
Brabander, Marie-Jeanne Vanmol, Antoine
Uytterhaeghe
redactiesecretaris: L. Bollaert,
hoofdredacteur: André De Smet
verantwoordelijke uitgever:
Michel Vanderburgh
Beukendreef 15, 9401 Pollare-Ninove

De ondertekende artikels beantwoorden niet
noodzakelijkerwijze aan ons standpunt.
Overname van artikels is slechts toegelaten
mits bronvermelding en toezending van een
presentexemplaar

De nieuwe NATO is er !

De economische en financiële crisis grijpt om zich heen en blijft aanslepen. IMF-analysten moeten vaststellen dat landen die ze gisteren nog roemden voor hun economisch en financieel beleid, vandaag in een diepe crisis zitten, die ook de westerse landen dreigt te beïnvloeden. Het enige antwoord is, verder doen met het oude recept. En deze globale concurrentie doet overal ter wereld menige onderneming sneuvelen en de onzekerheid toenemen. In dergelijke tijden een vijandbeeld versterken, en optreden tegen die vijand, is een welgekomen opportuniteit om eensgezindheid te versterken. Dank maar aan de escalatie rond Irak een paar maand geleden, rond het islamistisch terrorisme, nu Kosovo.

De grote winnaar van deze Kosovo-crisis is ongetwijfeld de NATO: "het dreigen met geweld heeft Milosevic tot de orde geroepen". NATO is nog meer winnaar in de mate dat ze niet zou bombarderen. Als internationale instelling vindt ze aldus een volwaardige nieuwe rol met alle kansen voor ontplooiing. Ze is nu niet langer louter een defensie-alliantie (zonder concrete vijand), maar een subregionaal én transatlantisch samenwerkingsverband waar op diplomatiek vlak niets of niemand nog om heen kan. Het is in naam van de NATO (niet van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa bijvoorbeeld, of van de UNO) dat Holbrooke een diplomatiek succes haalt: internationale waarnemers op een gedemilitariseerd grondgebied van een soevereine staat. Niet niks als resultaat van onderhandelingen. Haar eigen statuten of het internationaal recht zijn hindernissen die moesten worden genomen. Dat gebeurt met de ogen toe: niemand maalt erom. Alleen een oude zeurkous durft nog over de out-of-area-beperking spreken. Een ander land militair aanvallen kan volgens het internationaal recht pas als de VN-veiligheidsraad daartoe opdracht of toestemming geeft. Maar onze bewindslui willen dat obstakel in naam van de humanitaire nood toch wel opzij schuiven. U niet?

De Balkanconflicten brachten twee politieke feiten op de voorgrond. De Verenigde Naties worden opzij geschoven als ze niet langer voldoet aan de eisen van de Verenigde Staten, en Washington is weer volop de baas in de NATO.

Jarenlang was er een VN-operatie aan de gang in Bosnië. Onder meer de Belgische generaal Briquemont zei letterlijk dat een en ander fundamenteel kon worden geregeld als er meer manschappen voor handen zouden zijn. Maar niemand wou meer soldaten leveren voor de UNO. De NATO bombardeert en komt vervolgens met grondtroepen het land bezetten om de "vrede een kans te geven". Plots kan men meer dan dubbel zoveel manschappen leveren. Vandaag is men het in de VN-veiligheidsraad niet eens over een militaire interventie in Joegoslavië. En toch gaan de grootste "verdedigers van de democratie" door met hun politiek: het internationaal recht wordt met de voeten getreden om het internationaal recht (een Veiligheidsraadresolutie) te doen respecteren?

Nee, Joegoslavië, en meer specifiek Servië, wil men verzwakken omdat Belgrado nog het enige stuk land van Midden-Europa vertegenwoordigt dat niet in de rij staat te dringen om toe te treden tot de westerse invloed en instellingen (NATO of EU). Want inderdaad, in Tel Aviv of Ankara hoeft men nu direct niet bang te worden van de westerse humanitaire bezorgdheden, of van de westerse wil om VN-resoluties te doen respecteren.

Over de opsplitsing van de voormalige Joegoslavische Federatie kon u enkele jaren terug in dit blad het volgende lezen: "De rijkere gebieden, Slovenië en Kroatië, waren het beu om via herverdelingsmechanismes geldtransfers naar 'het zuiden' verder te zetten en wilden totale onafhankelijkheid. Duitsland werd beschermheer van deze separatistische republieken, omdat ze er al jaren voordelige economische banden mee had. (...) De dominante denktrant in de Washington wil geen andere grootmacht naast de VS meer toestaan. Men wil er dan ook op toezien dat Duitsland daar niet alles kan binnenhalen. Pas toen de politieke rol van een Amerikaans Joegoslavisch zakenman, Milan Panic, was uitgespeeld, kregen we de eerste Noord-Amerikaanse kritieken op Belgrado te horen. Clinton heeft dan een koerswijziging doorgevoerd. Via steun aan Izetbegovic, en de latere Bosnisch-Kroatische confederatie kreeg men invloed op de vrienden van Duitsland in Kroatië."

Vandaag kan ik dat alleen maar herhalen. Washington wil vooral Duitse geostrategische beleidslijnen en invloedssferen in Midden-Europa onder controle houden. De VS herwonnen hun leiderschap ten volle. Zij hebben de politieke onderhandelaar én de militaire opperbevelhebber. De 15 anderen gaven vooraf hun beslissingsmacht al uit handen. Ook het laten opereren van de contactgroep over Kosovo lijkt me geen goede zaak. De Europese Unie is er als Unie afwezig en Griekenland dat door Belgrado niet als vijand wordt ervaren, mag niet deelnemen. Maar deze politiek past wel wonderwel in een beleid van VS-dominantie.

Dit alles wil absoluut niet de nefaste politiek van Servië tegen Kosovo goed praten. Maar de houding van de NATO biedt ook geen houvast voor een politieke oplossing. Een wondermiddel om de Balkanspanningen zomaar weg te nemen bestaat niet. Maar het is al meerdere malen bewezen dat in een land-onder-boycot de armsten de eerste slachtoffers zijn. Kosovo is de armste streek uit de regio. Het lot van Kosovaren, of van enig ander volk, is inderdaad helaas van geen tel in internationale politiek.

De NATO moet uit de Balkan. De NATO blijft een structuur voor veiligheid door militaire kracht. Wij pleiten voor een andere veiligheid door samenwerking onder de volkeren. Daarom moet de NATO verdwijnen. 50 jaar is meer dan genoeg.

Georges Spriet

Art. 28 van de verklaring over mensenrechten

Dit jaar is het vijftig jaar geleden dat de Verenigde Naties de "Universele Verklaring van de Rechten van de Mens" bekendmaakten. Deze verklaring werd ondertekend door alle naties die op dat ogenblik lid waren van de Organisatie. Vijftig jaar lang is het niet te vroeg om de balans op te maken van de effecten van de verklaring.

Laten we de tekst, bestaande uit dertig punten, nog eens aandachtig lezen. Twee dingen vallen op.

De beginselen die in de verklaring geformuleerd worden, zijn ook vandaag nog geldig. Ze zijn gebaseerd op de ideeën van het humanisme, en de verlichting en op de politieke en sociale veroveringen van de negentiende en twintigste eeuw. De bronnen zijn dus in hoofdzaak van westerse aard, hoewel er meteen moet worden aan toegevoegd dat diezelfde ideeën ook in niet-westerse culturen in embryo of expliciet aanwezig zijn. Men kan de Verklaring dus universeel noemen in die zin dat ze het beeld schetst van een samenleving waarin het welzijn van elk individu gegarandeerd is, en dat een opvatting die in strijd met één of meer van de vastgelegde beginselen vandaag in de wereldmaatschappij verwerpelijk is.

Het spreekt vanzelf dat deze beginselen, door hun universeel karakter zelf, abstract zijn. Ze kunnen uiteraard geen politieke of sociale richtlijnen vorstrekken. Ze zijn dan ook geen blauwdruk die de wijze aangeeft waarop de maatschappelijke constructie moet berusten. De geschiedenis is immers een dynamische kracht die zich op geen enkel moment laat stilleggen.

Dat alles overwegende kan men zich niettemin niet van de indruk ontdoen, dat de tekst, als men hem vandaag leest, in het luchtledige hangt. Dat heeft waarschijnlijk te maken met het tijdstip waarop het document werd samengesteld. In 1948 had men net de meest destructieve wereldoorlog achter de rug. Zoals dat ook het geval was na de Eerste Wereldoorlog, overheerste de optimistische verwachting dat nu de weg was vrijgemaakt voor een nieuwe wereld waaruit armoede en oorlog verbannen zouden zijn; met andere woorden, dat er een situatie was geschapen waarin de abstracte beginselen van de Verklaring eindelijk op grote schaal gerealiseerd zouden kunnen worden, niet op korte, maar wellicht op middellange termijn.

De basisvoorwaarden die noodzakelijk zijn voor een doelmatig streven naar de toepassing van de beginselen vinden we in punt 28 van de Verklaring: "Eenieder heeft recht op het bestaan van een zodanige maatschappelijke en internationale orde, dat de rechten en vrijheden, in deze Verklaring genoemd, daarin ten volle kunnen worden verwezenlijkt". Wat echter in de Verklaring één enkel punt uitmaakt, is eigenlijk, zoals in de tekst zelf erkend wordt, de basisvoorwaarde voor de realisatie van de 29 andere punten.

In werkelijkheid heeft zich de afgelopen decennia een evolutie in tegenovergestelde richting voorgedaan. Het opti-

misme dat de Verklaring inspireerde is verdwenen. De wereld mag dan een halve eeuw bespaard zijn gebleven van een grootscheepse nieuwe wereldoorlog, tegelijk is ze getuige van een gefragmenteerde wereldoorlog die sporadisch losbarst in bijna alle delen van de wereld. De grote internationale organisaties zoals IMF, Wereldbank, Wereldhandelsorganisatie zijn alle gericht op de verdediging van de belangen van de rijke landen. Een schijnbaar "vrije" en dus "billijke" ruil tussen rijk en arm moet immers altijd uitvallen in het nadeel van de arme. De hedendaagse ontwikkeling van de kapitalistische productie- en verdelingswijze creëert geen behoeftebevrediging op wereldschaal en vernietigt werk in plaats van er te scheppen. Nooit is een uitspraak van de autofabrikant Ford zo actueel geweest als vandaag: "Ford produceert geen auto's, maar winst".

Art. 28:

"Eenieder heeft recht op het bestaan van een zodanige maatschappelijke orde, dat de rechten en vrijheden, in deze verklaring genoemd, daarin ten volle worden verwezenlijkt".

Het cynisme waarmee de democratische landen van het westen sinds decennia de mensenrechten prediken en de basis waarop die rechten geplant kunnen worden en groeien vernietigt, heeft nog andere aspecten.

Sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog heeft het westen, met Amerika voorop, de mensenrechten misbruikt voor eigen politieke doeleinden. In de ogen van de publieke opinie was het mensenrechtendebat versmald tot het recht op vrije meningsuiting, omdat in de retoriek van de Koude Oorlog het begrip "mensenrechten" louter en alleen gehanteerd werd tegen de "communistische" regimes, terwijl men stilzwijgend voorbijging aan de schendingen in landen met rechts en/of militaire dictaturen (met Chili als schoolvoorbeeld). Zoals een Amerikaanse politicus het formuleerde met een of andere dictator in Latijns Amerika: "We weten wel dat hij een smeerlap is, maar hij is onze smeerlap".

Maar het mensenrechtenargument (in de beperkte zin van het woord) kon zich plotseling oplossen in ijle lucht, zodra de economische of geopolitieke belangen op het spel stonden. Het bloedbad rond het Plein van de Hemelse Vrede in Peking werd met de mantel der liefde bedekt zodra men de kans zag om voordelige economische akkoorden met het regime af te sluiten. Anderzijds wordt in de Verenigde Staten luid en hard op de spijker van de mensenrechten (ook weer in de smalle betekenis) gehamerd als het gaat om een klein en ongevaarlijk land als Cuba, dat economisch wordt gewurgd. In eigen land werd Mobutu jarenlang de hand boven het hoofd gehouden omdat er geen alternatief "was" en omwille van de rivaliteit met Frankrijk, dat ook greep wou krijgen op het (potentieel zeer rijke) gebied. Sinds de ineenstorting van de "communistische" regimes heeft men het einde van de ideologie uitgeroepen. De waar-

heid is, dat de wereld van vandaag gedomineerd wordt door één ideologie, die weigert zichzelf als zodanig te erkennen, het neoliberalisme dat alles wil "bevrijden" en in werkelijkheid een nieuwe verknechting heeft ontketend en grote delen van de wereld in zijn greep heeft. Opnieuw kan men vaststellen dat het de wet is die bevrijdt en de vrijheid in de vorm van wetteloosheid die verknecht.

Het spreekt vanzelf dat niet alle kwalen van de wereld exclusief kunnen worden toegeschreven aan de sociale chaos die door het neoliberalisme wordt gecreëerd. Anderzijds kan men toch wel de vraag stellen, of gruwelen zoals de massale slachtpartijen in Algerije, de genocide in Rwanda, de strijd tussen de Somalische krijgsheren, het conflict in Soedan dat honderdduizenden met de hongerdood bedreigt, kan worden toegeschreven aan plotselinge opwellin-

gen van collectieve moordzuchtige waanzin die geen andere oorzaak hebben dan die waanzin zelf. De geschiedenis heeft nog nooit op die manier gefunctioneerd. Massapsychologie creëert nooit zichzelf.

Toch blijft de Verklaring voor de hele mensheid de toetssteen voor een humane wereld. Alleen zou men punt 28 van de Verklaring, die wordt voorgesteld als slechts één van de dertig voorwaarden, uit de tekst moeten lichten en hem in grote letters bovenaan plaatsen, omdat het nu duidelijker is dan ooit dat de 29 andere punten slechts nagestreefd kunnen worden in een wereld waar iedereen leeft in een "zodanige maatschappelijke en internationale orde, dat de rechten en vrijheden, in deze Verklaring genoemd, daarin ten volle kunnen worden verwezenlijkt".

W. Courteaux

Globalisering

De zondeval na de globalisering nu reeds? (5)

De meningen zijn verdeeld over de neerwaartse trend van de beurzen. Sommigen geven in hun beleggersclub zonder meer toe dat het een goede zaak is om dat zij denken zoete winsten te kunnen binnenrijven door "à la baisse" te speculeren. Misschien hebben zij ditmaal nog een keertje gelijk, alhoewel speculeren is eigenlijk een zonde. Maar kom er zijn miljoenen Amerikaanse gezinnen die zich nu reeds afvragen of zij voldoende "slim" gaan kunnen beleggen om hun pensioen te vrijwaren op een niveau dat zij nu verwachten. Men kan hen zonder meer hun zonde vergeven die trouwens bij ons niet bestaat want de pensioenen zijn nog niet gedereguleerd in West-Europa. Gekende rechtse politici bij ons kijken nog steeds boos omdat hun opvattingen over globalisering en deregulering het tien jaar geleden niet hebben gehaald, tenminste niet officieel als regeringsopvatting.

Deregulering staat voor 't ogenblik nog niet duidelijk aan de orde in West-Europa. Globalisering wel en daarom zal ik mij daartoe hoofdzakelijk beperken. De twijfels en gevaren die op de wisselmarkten drukken in verschillende werelddelen zij het met sterk verschillende hevigheid, betekenen een grote dreiging, dit zeggen tenminste de deskundigen maar het gevaar loopt samen met andere afbraakverschijnselen.

In Duitsland alleen waren er in '97 reeds 4,5 miljoen nieuwe werklozen en binnen tien jaar zullen minstens anderhalf miljoen banen worden geschrapt.

Het internationalisme ooit een (broos) wapen van de werknemers, is nu een gelegenheid geworden om de eenzijdige klassenstrijd van het kapitalisme opnieuw door te drukken. Al eens eerder leidde de economische uitsluiting van alle

politiek tot een wereldwijde catastrofe. In 1930, een jaar na de grote beurscrash, schreef de Economist nog dat het probleem van onze maatschappij was dat de politiek geen gelijke tred kon houden met de economie.

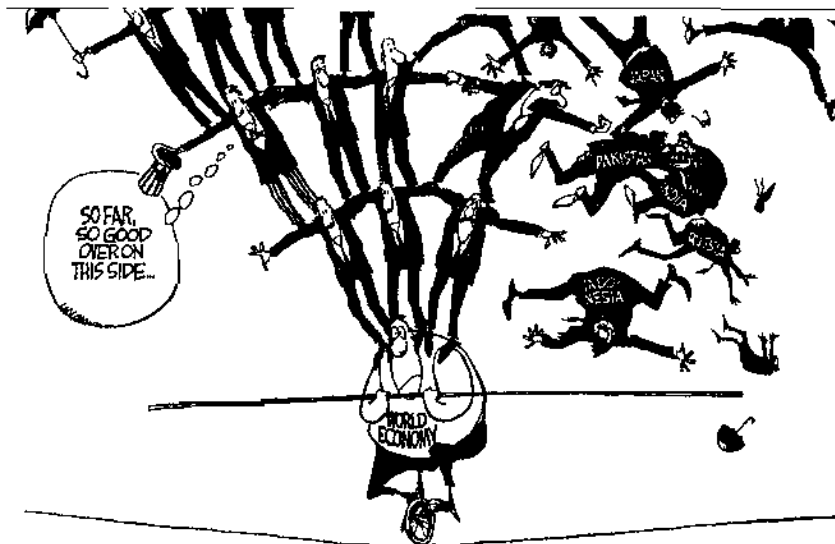
Het grootste deel van de wereld verandert in een afbrokkende maatschappij. Enkele steden steken er nog boven uit maar de vervuiling is vaak verontrustend en de VS zijn zeker geen koploper op het gebied van de ecologie. In 1989 stonden voor het eerst de milieuproblemen op de agenda van de top van de G7 doch de val van de Berlijnse muur deed ook die ideeën voorbijgaan.

De verarming van de wereldbevolking kan niet anders dan aanleiding geven tot massale migraties, legale en/of illegale. De industriestaten kapselen zich in. Dit kan alleen uitlopen op geweld. Zelfs de samenwerking tussen de VS,

Canada en Mexico vertoont reeds barsten in Mexico, zonder te spreken van de verontrustende en mensonwaardige ontwikkelingen. Het is alsof de geest uit de fles is maar men jaagt verder met lichtsnelheid op rendement. Toen in 1995 de dollar wereldwijd een crisis doormaakte, liet president Clinton rondbazuinen dat de VS helemaal niets konden doen om de val een halt toe te roepen.

In Duitsland werd de verwachte economische groei gehalveerd en de

zwakke dollar was aanleiding voor massaontslagen. Dit zijn geen voortekenen voor erger. De regeringen zouden er nochtans moeten over nadenken.

© 1998 JIM BORGMAN - CINCINNATI ENQUIRER

13.10.'98
Victor Stuyck

Waarheen met die bommdreiging en wat wil men bereiken?

Men kan zich de vraag stellen wat de VS en NAVO wil bereiken met de dreiging hun luchtbombardementen op Servische doelwitten uit te voeren.

De eventuele militaire acties vanuit de lucht kunnen en zullen niet verhinderen dat de Servische speciale politie zich in Kosovo nog agressiever gaat opstellen. Eventuele luchtaanvallen of bombardementen brengen de in de bergen gevluchte Kosovaren ook niet terug naar huis of dorpen. Hun aantal kan bij een militair ingrijpen alleen maar toenemen. Het brengt niemand op het terrein enig voordeel, het kan alleen maar een groter vacuüm scheppen. Het zullen de Albanese Kosovaren zijn die als gijzelaars zullen gebruikt worden tegen het optreden van de NAVO en zijn VS-commando, niemand zal in staat zijn hun enige bescherming te bieden. De dood van Servische soldaten of burgers kunnen alleen Milosevic op binnenlands vlak voordelen brengen, de Albanese burgers van Kosovo blijven zoals voordien overgeleverd aan de Servische speciale politie en andere paramilitaire groepen.

Bijgevolg blijft er alleen maar een politieke oplossing over en een grotere en meer effectieve inzet van de VN en haar vluchtelingenorganisatie, alsook van de EU. Zij zullen niet alleen moeten zoeken naar wegen om beide partijen rond de tafel te krijgen om een duurzame oplossing te vinden, maar ook zullen zij het nodige geld moeten bovenhalen om de nood te lenigen en voorlopige onderkoms moeten optrekken voor de talrijke daklozen.

Of de grote monden van het westen bereid zijn met geld over de brug te komen, daar hebben we onze twijfels over.

Wat we wel kunnen vaststellen is dat de VN en haar secretaris-generaal de grote afwezige zijn. Mag Kofi Anan hier geen heruitgave van zijn actief optreden geven zoals tijdens de jongste Irak-crisis. Mag dit niet van Washington? Het is duidelijk dat dit niet past in het militair-politieke concept van de VS. In ex-Joegoslavië eisen de VS de rol van orkestleider met de NAVO-landen als muzikspelers op. Het is op deze muziek dat de rest van Europa zal moeten dansen. Zoals we kunnen vaststellen houden de Europese partners zich goed aan de opgedrongen danspas, ze zijn er in het algemeen enthousiast over.

Anderzijds stellen we ook vast, dat Milosevic in de huidige Joegoslavische realiteit, geen benul heeft hoe hij democratisch en met respect voor minderheden een staat moet leiden. Van deze toestand maakt het westen en de NAVO misbruik om hun eigen radeloosheid te verbergen om Joegoslavië uit het moeras te trekken. Waarvoor zijzelf eigenlijk voor een groot deel verantwoordelijk zijn. Wanneer we de evolutie van ex-Joegoslavië bekijken, dan kan men

zich dan van de indruk niet ontdoen, dat sedert de tweede helft van de jaren tachtig, het land misbruikt werd om de nieuwe westerse strategische en hegemunistische politiek uit te testen. Joegoslavië "een volkenstaat met verschillende religies, grote verschillen in inkomens en bijdrage van de deelrepublieken tot de nationale rijkdom", bood aan de NAVO onder de leiding van de VS, alle goede vooruitzichten als testgebied, zonder dat het westen voor de internationale gemeenschap haar blazen zou besmeuren. Men kon er zijn handen proper houden.

Destabilisatie

Voor de implosie van de Sovjet-Unie en het verdwijnen van de andere Centraal en Oost-Europese socialistische landen werd aan Joegoslavië door het westen een bijzondere rol toebedeeld. Het Tito-regime en zijn opvolgers konden hun tekortkomingen verdoezelen door leningen en kredieten op te nemen bij de buitenlandse geldleners en internationale financiële instellingen (21 miljard \$

in 1998 en 31 miljard \$ in 1990). Hierdoor werd het land meer en meer afhankelijk van de buitenlandse schulden-sers, 1/4 van de exportopbrengst ging naar de aflossing van de schuld en schuldenlast.

Bij het einde van de koude oorlog wijzigde het westen zijn meegaande houding t.o.v. van Joegoslavië. Zijn rol ten opzichte van de socialistische landen was uitgespeeld. Hierdoor verloor het ook zijn taak als "uitstalraam" en moest het geherkoloniseerd worden. De gevestigde burgerlijke bureaucratie in het post-koude oorlog tijdperk moest geëlimineerd worden.

Deze taak namen het IMF en Wereldbank (WB) voor hun rekening.

Voor het westen en de VS moest men vooral de sociale verworvenheden van de werkers afbreken en overgaan tot het privatiseren van het staatsbezit, daar deze een belemmering waren voor een maximale exploitatie van het economisch potentieel.

De Joegoslavische leiders stonden en staan niet vijandig tegenover de verdringen van het IMF en WB, maar vreesden en vrezden voor een sociale reactie van de werknemerswereld die zou kunnen uitmonden op een sociale revolutie. Om de weerstand van de werkers tegen deze opgedrongen politiek te breken, stelden de VS, het IMF en WB het land in falen en werden de geldkranen dichtgedraaid. Hierdoor werd de bureaucratie aangezet tot het negeren van de sociale oppositie tegen het beleid. Gelijktijdig werd de VS-druk en chantage opgedreven dat anders de federale staat zou uiteenvallen.

Duitsland was gelijklopend zeer actief om de implosie van het Joegoslavische staatsbestel te bespoedigen, door aan de separatisten in Slovenië economische steun en wapens te leveren.

Dit alles leidde tot een toestand waardoor de situatie voor de federale regering niet langer houdbaar werd. De financieringsstromen van de federale regering naar de deelstaatregeringen werden stopgezet. De regeringen in de deelstaten droegen de geïnde belastingen niet af aan de federale overheid in Belgrado. De lokale overheid en haar technocraten vreesden een totaal verlies van controle. Om falen niet te moeten toegeven, vervalt ze in het nationalisme, waardoor het voor haar mogelijk werd de schuld bij de andere te leggen.

Voor iedere burgerlijke bureaucratie is de nationalistische mobilisatie een mogelijkheid om zich te versterken t.o.v. van de concurrentiële burgerij in de andere delen van de federale staat Joëgoslavië. Dergelijke strijd moet tot een implosie en oorlog leiden.

Meer dan 200 bedrijven in faling kenmerkte 1989, 525 duizend mensen waren hun baan kwijt. In 1990 eist het IMF dat men nog 2.435 bedrijven sluit waardoor 1.3 miljoen mensen op straat staan. In dat jaar werd alle financiële hulp aan de federale regering afgesneden. Door de opgelegde IMF en WB vorderingen verscherpte men ook de tegenstellingen tussen de deelrepublieken en werd het streven naar afscheiding aangescherpt. De politieke leiders in de economisch sterkere deelstaten kregen hierdoor de mogelijkheid de schuld af te wentelen op de zwakkere deelstaten.

Zo werd het uiteenvallen van het Joëgoslavisch staatsbestel een feit, daar de bijdrage tot de rijkdom en het inkomen zeer verschillend waren. Het inkomen per hoofd bedroeg in Slovenië 5.477\$, in Servië 1.960\$ en in Kosovo 525\$. Ondanks de 40 jaar inhaalbeweging produceerde Kosovo nog steeds slechts 3% van de rijkdom van het land. Zo kon men begrijpen dat in deze omstandigheden men gemakkelijk druk kon uitoefenen op de Joëgoslavische federale leiders om de opgelegde hervormingen door te voeren. Milosevic en de rondreizende Gorbatsjov spraken wel in hun retoriek over socialisme maar in werkelijkheid deden ze aan kapitalistische restauratie.

Volgens nu bekend geraakte CIA-documenten was deze organisatie toen zeer actief financiële en andere steun te verlenen aan rechtse nationalistische groeperingen in het toenmalige Joëgoslavië. Voor Bonn was het ook een uitstekende gelegenheid om haar geostrategische en politieke achtertuin in dit deel van Europa te consolideren. Door haar beslissing eind oktober 1991 om sancties tegen Klein-Joëgoslavië te treffen, versmachtte de EU de economie.

Zo werden door de EU nieuwe kiemen van spanningen in Servië gelegd, daar Belgrado opnieuw beperkt werd in haar financiële middelen voor de andere provincies van het land. Er stroomde nog minder geld naar het achtergebleven Kosovo, naar waar dit alles leidt kunnen we nu vaststellen in de huidige Kosovo-crisis.

NATO zoekt justificatie voor verder bestaan

Na het verdwijnen van de Sovjet-Unie en het Warschaupact, verloor de NAVO haar potentiële tegenpool. Het kwam er op aan een nieuwe vijand te vinden.

Pogingen werden in deze richting ondernomen door gewezen Navo-secretaris Claes, die de moslimwereld als nieuwe mogelijke haard van vrede - en veiligheidsbedreiging aanwees. Vele van de westerse bondgenoten en bepaalde kringen in de VS waren niet zo direct gelukkig met deze keuze. Daar de moslimlanden rijk zijn aan olie, die voor het westen van zeer groot economisch belang is, het zou de interesse en belangen van bepaalde transnationale olieconcerns kunnen schaden. Het was dan ook noodzakelijk dat men met andere argumenten de noodzaak van het verder bestaan van de NAVO trachtte te rechtvaardigen. Door haar een nieuw imago te geven en haar als humane vredesmacht naar het voetlicht te brengen, niet verder zou de publieke opinie het geldverslindend militair machtsapparaat in vraag kunnen stellen.

Om haar rol als vredesapostel en politieke macht een concrete vorm te geven, was en is Joëgoslavië een uitstekend labo en proefterrein, zonder dat men het gevaar loopt beticht te worden een pyromaan te zijn, maar eerder het etiket kan opplakken van goede en moedige pompier.

Anderzijds wil de NAVO, onder de leiding van de VS als orkestmeester, aan de wereldopinie aantonen dat zij de enige militaire en politieke organisatie is die brandhaarden op deze planeet kan doven. Zo wordt de rol van de VN ondergraven en wordt de wereldpolitiek onder vrienden gemaakt. Horen we nu niet reeds bepaalde politieke tenoren uit het westen, waaronder ook Belgische, verklaren dat de NAVO kan optreden in het Joëgoslavische conflictgebied zonder instemming van de VN-Veilighedsraad? Waarbij ze het fundamenteel volkenrecht en artikel 2 van de VN-charta meteen aan hun laars lappen, vermits zij zich beschouwen als profeten van het goddelijk recht over wat goed en boosaardig is.

Zo wordt de NAVO een zeer efficiënt machtsinstrument van de nieuwe globale financiële wereldorde. Daarom is haar huidige politiek vertoon en militaire afdreiging tegenover Klein-Joëgoslavië van groot belang dat deze regio en crisis overstijgt.

Trouwens het optreden van de NAVO en VS is zeer selectief, hun houding is gans verschillend tegenover het zg. Kosovaars bevrijdingsleger (UCK) als tegenover Milosevic. Ze zijn zeer zwijgzaam wanneer het over de onderdrukking en de mensenrechten gaat van de Koerden in Turkije of over de opdeling van Cyprus. Turkije is toch een NAVO-lidstaat die ze tot de orde zouden moeten roepen.

Over de toestand van de Palestijnen in de bezette gebieden wordt dan ook helemaal gezwegen, het lijden van de

burgers in deze landen beroert hen niet.

De nieuwe NAVO-versie is voor de VS van zeer groot belang. Het laat toe dat ze hun invloed na de koude oorlog in Europa behouden, zelfs vergroten. Vergeten we niet dat de belangrijkste militaire commandoposten van deze alliantie in handen van VS-militairen zijn. Het is de VS die de gang van zaken bepaalt, dan mag Solana wel voor de camera verschijnen als een soort PR-man, feit is dat in de huidige omstandigheden de NAVO-politiek in Washington gemaakt wordt, de Europese elfenraad mag dan alleen maar haar instemming geven.

Om deze doelstelling te bereiken heeft de VS en NAVO crisissen als Joëgoslavië nodig, daarom juist is het Balkangebied voor hen interessant om zich te tonen in hun nieuw aangemeten maatpak. De ellende en de miserie van de lokale bevolking is voor hen geen zorg, hoofdzaak is dat de publieke opinie deze versie aanvaardt. Om dit te bereiken kunnen ze rekenen op het grootste deel van de media in het westen die ons de nieuwe NAVO als vredesduif moet laten slikken.

Het wordt meer dan tijd dat we de brandstichters-pompiers organisatie die de NAVO is, opdoeken en naar meer vredebevorderende structuren uitkijken en gestalte geven.

In wezen blijft de NAVO zelf in haar nieuw maatpak een vredeverstorende instelling die zeer veel geld kost, dat men beter aan andere dingen zou besteden.

Antoine Uytterhaeghe,
13.10.98

TOP ... PUNT

Begrijpe wie kan. De regering van Jean-Luc Denaene schijnt er geen rekening mee te houden door haar ministers op een volledig tegengesteld spoor zitten.

Enerzijds heb je de staatssecretaris voor ontwikkelingssamenwerking Moreels die te Brussel met gemeenschapsgelden een internationale conferentie organiseerde voor het tot stand komen van een verbod op kleine wapens.

Anderzijds heb je de ministers van buitenlandse zaken Derycke en van defensie Porciet, die in de NAVO klakkeloos de Amerikanen volgen in hun optie om desgevallend Joëgoslavië te bombarderen en hier voor, op kosten van de gemeenschap, een aantal vliegtuigen terbeschikking stellen.

En dit ondanks de regering steeds verklaard heeft dat de veiligheidsraad van de VN op internationaal vlak het laatste woord moet hebben.

(ads)

Rebellie in Congo

Nauwelijks een goed jaar na de val van de Mobutu-dictatuur in mei 1997, wordt het regime van president Laurent-Désiré Kabila militair bedreigd. Gaat het om een opstand van Congolese Tutsi's, ontevreden soldaten en politieke opposanten tegen een corrupt en ondemocratisch bewind, dat bovendien in Oost-Congo gemene zaak maakt met Hutu-extremisten en Mai-Mai-milities? Of klopt de regeringsstelling dat er sprake is van een Rwandees-Oegandese agressie? En hoe zit het met de betrokkenheid van belangrijke Mobutisten en van Washington, Paris en Brussel. Wat drijft trouwens de regeringen van Zimbabwe, Angola en Namibië ertoe om, in tegenstelling tot Zuid-Afrika, Kabila militair uit de nood te helpen?

De nieuwe crisis in Congo confronteert ons niet alleen met de kwestie van imperialisme, panafrikanisme en nationalisme. In Congo is het proces van politieke opklaring en wijzigende krachtsverhoudingen in een nieuwe versnelling gekomen. Opnieuw bepaalt de mate en manier waarop de Congolese bevolking hierbij een rol speelt, de uiteindelijke afloop: of een terugkeer van de neo-koloniale orde, of een verdere revolutionaire ontwikkeling.

Telkens weer moeten we vaststellen dat de berichtgeving in de westerse pers ons niet toelaat om een juist beeld te krijgen van de machtsstrijd in de Democratische Republiek Congo, het vroegere Zaïre. En dit is zeker niet alleen te wijten aan de gebrekkige manier waarop de regering Kabila zijn eigen informatie- en propagandamiddelen verzorgt. De nederlaag in Vietnam illustreerde al het strategisch belang van de publieke opinie op het thuisfront bij imperialistisch interventies. Krachtige zenders als Radio France International, BBC, en la Voix d'Amérique stellen de Congolezen rechtstreeks bloot aan door het westen geselecteerde en gemanipuleerde informatie. Bovendien wordt Canal France International, TV5, ZDF, ... doorgestraald.

Op basis van verschillende bronnen ter plaatse, kunnen we op dit ogenblik volgend relaas schetsen van de gebeurtenissen. In de nacht van zondag 2 op 3 augustus 1998 konden regeringssoldaten de inname verhinderen van het kamp Tshatsi en zijn arsenaal door zo'n

Een reiziger vertelt

Tijdens de maand juli en tot begin augustus - dus tot het voor de gewapende rebellie - reisde ik naar Congo. Wat mij bijzonder opviel in vergelijking met vroeger was de vlotte manier van ontscheping en paspoortcontrole bij aankomst in Kinshasa. Mijn verblijf gindar heeft mij de indruk gegeven dat men werk wil maken van verandering: het is er duidelijk veel veiliger dan vroeger, men ruimt overal op, men werkt aan de wegen. Mensen durven nu 's avonds nog te voet over straat lopen, dat was ooit anders. Op de wegen zijn er wel veel controles van de Kadogo's, maar geen afpersing, geen vragen naar geld. Een totaal verschil met vroeger. Op weg naar Matadi hebben de Brigades Routières wel nog om drinkgeld gevraagd.

Het leven in Kinshasa is duur. Je mag gerust stellen dat het om eenzelfde prijsniveau gaat als in Europa. Buiten de hoofdstad, bijvoorbeeld in Matadi en Boma, is het wel wat goedkoper. Vóór de gevechten hadden de mensen daar toen goede hoop op een economische verbetering.

De toestand van de schoolgebouwen is desastreus, overal. Verschillende staatshospitelen functioneren wel weer, ook in meer afgelegen wijken van de hoofdstad. Medicijnen blijven wel schaars. Wat de situatie nu, na de gevechten betreft, daar heb ik geen kijk op. (red.)

300 gewapende mannen in burger. Ook bij het legerkamp Kokolo en in de stad Kisangani waren er schermutselingen. Radio trottoir in Kinshasa had het over Rwandese militairen, die weigerden het land te verlaten, nadat Kabila op 27 juli 1998 officieel een einde had gemaakt aan de militaire coöperatie met Rwanda en Oeganda. Op maandag 3 augustus riepen officieren in Noord- en Zuid-Kivu op tot de omverwerping van president Kabila.

Na drie dagen van avondklok was de rust snel hersteld in de hoofdstad. Wegversperingen en zoekacties leidden tot honderden arrestaties van echte en vermeende Tutsi's, ook deze van Congolese nationaliteit, de zogenoemde Banyamulenge. In regeringskringen maakte het aanvankelijk onge-

loof plaats voor consternatie en woede, toen bleek dat topverantwoordelijken van Tutsi-oorsprong, zoals Karaha en Bugera, direct betrokken waren bij de opstand, en juist ervoor, met hun naasten familieleden Kinshasa hadden verlaten. In Oost-Congo vormde de 10de Brigade met commandant Ondekane en de versterkingen gestuurd door Rwanda en Oeganda, de ruggengraat van de 'rebellie'. Met een in Goma geëvacueerd burgervliegtuig slaagde een commando o.l.v. de Rwandees James Kaberehe, die op 13 juli als legerstafchef vervangen was, erin om Kitona in handen te krijgen. Op deze legerbasis in Beneden-Congo waren duizenden oud-mobutistische soldaten ondergebracht om er 'heropgevoed' te worden. Inspelend op hun onvrede, en met dollars en beloften, werd een deel ervan gewonnen voor een militair offensief in het westen. Een luchtbrug tussen Goma en Kitona voerde versterkingen en materiaal aan. Een opophoudelijke reeks zegebulletins in de media, de inname van Moanda, Banana, Boma, Matadi, Inga... liet uitschijnen dat de val van Kinshasa zelf nakend was. Tshisekedi achtte het uur gekomen om zich als bemiddelaar aan te bieden.

In werkelijkheid stootte de 'rebellie' op enorme politieke problemen. Tegen hun verwachtingen in, en in tegenstelling tot Kabila's opmars het jaar ervoor, werden de 'Rwandese' militairen nergens als bevrijders ontvangen. De bevolking beschouwde ook hun bondgenoten als infiltranten en verraders. En hoewel er een onmiskenbare, anti-Tutsi stemming heerste, had de massale steun aan het regime van Kabila en de nationaalistische reflex fundamenteel een andere basis. Vooreerst waardeert de gewone Kongolees de beperkte, maar reële verworvenheden onder Kabila: toegenomen veiligheid, een relatief stabiele Congolese frank (sinds 30 juni), hoop op verbetering en een begin van economisch herstel. Maar de mobutistische dreiging die de 'rebellie' overschaduwde, het opduiken van gehaatte generaals als Baramoto en Nzimbi in Kigali, deden de balans overslaan. Dinausaurussen als Lunda Bululu en Tambwe Mwamba, eerder dan de opportunisten en nuttige idioten in het Rassemblement Congolais pour la Démocratie, bepaalden het gezicht waarmee de rebellie naar buiten kwam.

Dat deze kon rekenen op impliciete steun van Parijs en Washington versterkte nog het anti-imperialistisch wantrouwen.

De doorslaggevende betekenis daarvan bleek b.v. op 27 augustus bij de uitschakeling van de rebellen aan de luchthaven N'djili. Bewoners van de oostelijke volkswijken hielpen bij de arrestatie van infiltrerende voorhoede-elementen, zodat de rebellenhoofdmacht in een val werd gelokt en gebombardeerd. Maar zelfs in Oost-Congo dat de rebellen militair controleren is er een nauwelijks verholten vijandigheid van de bevolking, met zelfs taal ontoegankelijke stadsdelen.

Deze crisis helpt meteen een hardnekkige mythe uit de wereld. Kabila blijkt duidelijk geen stroman te zijn van Kagame of Museveni, noch van hun Noord-Amerikaanse beschermheren of het IMF. Zelfs al speelt Kabila concurrerende mijntrusts tegen elkaar uit, daarom is hij nog niet minder 'onhandelbaar' voor wat betreft de privatiseringseisen van de Wereldbank, de buitenlandse schuldvorderingen, en de 'democratische' opening naar burgerlijke en westers gezinde krachten.

De huidige crisis brengt evenwel op nieuw enkele zwakheden naar voor die

het regime Kabila kenmerken. Het tekort aan politieke kaders, de beperkte strijtraditie weerspiegelen tegelijk de sociale ontwrichting en informatisering van de economie. De spontane mobilisatie van duizenden jongeren middenin een oorlogssituatie bewijst dat er onontgonnen mogelijkheden zijn voor de belangenverdediging van de werkende bevolking die het politiek bewustzijn en de zelforganisatie kunnen verhogen. De verwijzingen van Kabila, Yerodia en Mumengi naar Tutsi-dominantie en Hima-rijk, en de niet mis te verstane termen als 'ongedierte' en 'insecten' kunnen - in de officiële context van een 'Rwandeese-Oegandese agressie' en gezien de algemeen verspreide etnische vooroordelen - een nefaste geest loslaten die niet meer in de fles te krijgen is. Het uitdrukkelijk bevestigen van hun rechten daarentegen zou de Congolese Tutsi's kunnen losmaken van de eng-militaristische doctrine van Kagame, en meteen een halt toeroepen aan de verleiding om met de vijand van de vijand, de genocidaire Interahamwe of racistische mai-mai in zee te gaan.

Hoewel Kabila een gedisciplineerde lijfwacht (GSSP) en snelle interventiepolitie kon opzetten, vooral steunend op Katangese ex-FAZ-leden en gendar-

mes, toch hing zijn lot af van vliegtuigen en troepen uit Zimbabwe en Angola. Dit deed de oorlogskansen in West-Congo uiteindelijk vanaf 20 augustus keren. Het burgerlijk karakter van deze regimes, het belang van ELF-Aquitaine in Angola en de steun van Elf aan Sassou Nguesso, zou ons iedere illusie moeten ontnemen dat panafrikaanistische of anti-imperialistische motieven aan de basis liggen. Net zoals Kabila terecht gebruik maakte van het specifiek belang van Rwanda en Oeganda bij de omverwerping van Mobutu, is de buitenlandse steun tegen de zogenaamde rebelle noodzakelijk, ongeacht de achterliggende regionale rivaliteiten of conjuncturele conflicten. Maar het mobiliseren van de eigen bevolking, ook militair, kan aangevuld, maar niet vervangen worden door tactische manoeuvres t.o.v. de verschillende buiten- en binnenlandse tegenstanders. De Congolese bevolking de vrijheid en instrumenten geven om zich adequaat te informeren en te organiseren, hen politiek bewustzijn en slagkracht laten opdoen doorheen gerichte mobilisaties met het oog op hun directe belangen, dat is op termijn een essentiële voorwaarde voor de overleving en meteen voor de transformatie van het Kabila-regime.

G. Seynaeve en C. Beneki

Nelson Mandela's diplomatie

De manier waarop Nelson Mandela matiging en dialoog wou doordrukken in de Congo-crisis, heeft menig tegenstander verbaasd. In werkelijkheid moet men vaststellen dat charisma onvoldoende is om de machtsverhoudingen tussen zijn land en de buurstaten, te doen vergeten, ondanks de wil tot solidariteit die het ANC afkondigde. De werkelijkheid is wel wat complexer. De hegemonistische bedoelingen over de regio vanwege het blanke Zuid-Afrikaanse kapitaal, maar ook van sommige openbare consortia (zoals de energiesector), schijnen door de ANC-regering geen halt te zijn toegeeroepen. De regering heeft natuurlijk nood aan nationale economische successen in haar inspanning om de werkloosheid tegen te gaan.

Met de bedoeling de nationale industriële productie concurrentiël te maken, na zoveel jaren protectionisme, heeft Zuid-Afrika douanebarrières opgericht of bepaalde handelsakkoorden niet nagekomen, ondanks de hevige protesten van de partners, zoals Zimbabwe, dat met name haar textielproductie traditioneel voor Zuid-Afrika bestemd, niet kan afzetten. De herziening van de douane-overeenkomsten tussen Pretoria en de landen die ooit de rechtstreekse satellieten waren (Lesotho, Swaziland, Botswana en Namibië) blijft maar aanslepen door het gebrek aan bereidheid bij Pretoria om sommige prerogatieven op te geven. Aldus werd de hoop dat eens het ANC aan de macht,

de ongelijkheid op economisch vlak zou worden rechtgezet, de kop ingedrukt. Voor Pretoria ligt de prioriteit duidelijk bij het trachten op te lossen van de eigen interne problemen.

Op politiek vlak heeft het tegen wil en dank exporteren van het Zuid-Afrikaanse eenheidsmodel, ook niet overal evenveel bijval gekend. De goede trouw van de charismatische leider heeft hem niet gespaard van scherpe contestatie, waar persoonlijke rivaliteit nooit ver weg is. Dat is zeker het geval voor Zimbabwe. President Moegabe en zijn partij, de ZANU/PF hebben een lange geschiedenis van onenigheden met het ANC.

Angola is een land dat zich, samen met Tanzania en Mauritius, buiten de economische invloedssfeer van Zuid-Afrika situeert. De relaties tussen Luanda en Pretoria lopen ook echter ook niet van harte, omdat men in Angola een soort ondankebaarheid aanvoelt vanwege het ANC. In Luanda hoopte men op geprivilegieerde relaties met Pretoria, eens de vrienden er aan de macht kwamen. Maar de eerder ongelukkige pogingen van vice-president Thabo Mbeki om een nieuwe onderhandelingsronde te beginnen in het Angolese conflict - nadat hij een zeker krediet had verleend aan de verste Savimbi over de impasse van de vredesregeling - deden de temperatuur behoorlijk zakken. Het eerste bezoek van Nelson Mandela aan Angola begin dit jaar, kwam een beetje laat om

de muur van wantrouwen, die intussen was opgetrokken tussen de voormalige wapenbroeders, helemaal weg te nemen.

Angola kwam in het Congo-conflict tussen beide op basis van haar eigen nationale belangen in de geopolitieke context. Op de eerste vergadering van SADC nadat Zimbabwe en Angola besloten hadden Kabila te steunen, stelde Mandela een onmiddellijk staakt-het-vuren voor en onderhandelingen, waarbij Angola niet de indruk kreeg dat Pretoria oog had voor de Angolese veiligheidsnoden. Blijkbaar is Zuid-Afrika onvoldoende in staat gebleken te luisteren naar z'n potentiële bondgenoten.

Toegegeven, Zuid-Afrika zet nog maar zijn eerste passen in de Afrikaanse diplomatie. Maar wat te denken van de ijdele pogingen om de rol van bemiddelaar te spelen tussen Israël en Palestina, van die eigenaardige toenadering tot de despotische monarchieën in de Arabische Golf om hen wapens te verkopen, of nog van de bedoeling om tussen te komen in het geschil Ethiopië - Eritrea, of het geschil Marokko - Polisario zonder vooraf de betrokkenen te hebben geraadpleegd? Dergelijke misstappen van de Zuid-Afrikaanse diplomatie behoren tot de toekomstige uitdaging die de opvolgers van Mandela zullen moeten opnemen.

Naar een editoriaal in le Nouvel Afrique Asie, Okt. 1998

Burgeroorlog in Soedan: oorzaken en achtergrond

De hongersnood bedreigt grote bevolkingsgroepen in Zuid-Soedan. Een van de oorzaken die wordt aangeduid betreft de burgeroorlog. Schematisch hoor je dan steeds dat het om de tegenstelling gaat tussen islam enerzijds en christendom en animisme anderzijds. In deze bijdrage wordt er wat dieper gegraven. U krijgt, een stuk historiek tot zowat op de vooravond van de huidige crisis.

Geschiedenis

De Noord-Zuid opdeling van Soedan kwam na de Egyptische verovering in 1821-1823 die de gebieden in het zuiden openstelden voor handelaars. De islamitische leiders van het noorden breidden hun macht uit naar het zuiden van waaruit ze slaven importeerden voor hun legers en voor de internationale slavenmarkt. De slavenhandel vernietigde de onafhankelijkheid van de Zuid-Soedanese volkeren.

In 1898 werd het Engels-Egyptisch condominium ingesteld. Sindsdien kunnen we spreken van Soedan met haar huidige regio's en grenzen.

De Britse koloniale periode creëerde een verschillende ontwikkeling tussen Noord en Zuid. Het noorden werd geregeerd via lokale wetten gecombineerd met islamitische wetten (Sharia). In het zuiden regeerden de Britten via de clanleiders die heersten volgens traditionele wetten.

Door nadruk te leggen op de clanwaarden werd de ontwikkeling van het gebied verwaarloosd. Onderwijs en economie kenden geen opgang en de handel bleef in handen van Noord-Soedanese handelaars.

Terzelfdertijd verzetten de Britten zich tegen de Egyptisch eenheidsgedachte die eenheid onder de Nijlvolkern nastreefde door Cairo en Khartoum politiek te verbinden. Het gevolg van dit Brits verzet was een beleid van gesloten gebieden dat elk contact tussen Noord en Zuid verhinderde.

De eerste burgeroorlog 1955-1972

In augustus 1955 deden er zich een reeks muiterijen voor bij de zuidelijke politie en troepen van de Equatoria-provincies: het begin van de burgeroorlog die tot 1972 zou blijven duren. Vijf maand later, d.w.z. 1 januari 1956, werd

Soedan onafhankelijk. Het noorden kende een sectaire islamitische dominantie en het zuiden was politiek zwak georganiseerd. Dit leidde tot een militaire regering (het regime van generaal Aboud) in 1958. Hij bleef met burgerlijke steun aan het bewind tot 1964. In deze periode werden verschillende guerrillagroepen gevormd, die de zelfbeschikking van het zuiden beoogden.

In 1964 was de algemene ontevredenheid in het noorden met de escalerende oorlog in het zuiden zo groot, dat het militaire regime werd vervangen door een parlementair bewind. Er werd een rondetafelconferentie met alle partijen gehouden in 1965, maar men kwam tot geen oplossing voor het probleem van het zuiden. De Umma partij, samen met de Democratische Unie en de Moslim Broeders riepen toen op voor een unitaire nationale regering zonder regionale bevoegdheden voor het zuiden. Meteen wilden zij ook een islamitische staat installeren. De Grondwetgevende Vergadering slaagde in 1968 er niet in een grondwet vorm te geven. Noordelijke partijen ruzieden over de wijze waarop het land moest worden geregeerd, en een oplossing voor het probleem van het zuiden kwam niet dichterbij. De zuidelijken werden het wachten moe waardoor de burgeroorlog zich over de drie zuidelijke provincies kon verspreiden. Op 25 mei 1969 stelde de militaire coup onder leiding van Nimery een einde aan de tweede democratische periode van Soedan. De grondwetgevende vergadering werd ontbonden, politieke partijen verboden en een seculiere (socialistische) staat werd afgekondigd met regionale autonomie voor het zuiden.

Addis Abeba Overeenkomst 1972

In 1971 werden er onderhandelingen aangevat tussen het Nimery-bewind en de Zuid-Soedaanse Bevrijdingsbeweging (SSLM) die gevormd was in 1970. In 1972 dan ondertekenden regering en zuidelijke leiders de genaamde Addis Abeba Overeenkomst. Hierin werd een regionale regering voor het zuiden gecreëerd, dat nu als één gebied werd beschouwd met regionale autonomie. Enkele kleinere groepen waren het daar niet mee eens en wilden een afscheiding van het zuiden. Ze vluchtten naar Ethiopië waar ze lang

verbleven. Deze overeenkomst bracht een einde aan de burgeroorlog, en de regio kende vrede tot in 1982.

Deze Overeenkomst richtte een Regionaal Parlement op met wetgevende en financiële macht, en een soort regionale regering de "High Executive Council of the South (HECS)", verkoos een president en was verantwoordelijk voor intern beheer en veiligheid. Delen van de rebellenlegers werden opgenomen in het nationale leger, de politie en de administratie. De praktijk van de centrale regering, echter, was er een van beslissen zonder samspraak, en de politiek qua onderwijs en economische planning bracht de regionale autonomie in gevaar. Daarenboven bleef de streek geconfronteerd met financiële afhankelijkheid. Deze Addis Abeba Overeenkomst vormde een goede basis om het probleem van het zuiden op te lossen, maar de uitvoering ervan, het niet naleven van afspraken, en nieuwe ruzies en conflicten tussen zuidelijke groepen uit de Equatoria-provincies en die uit de Nijlstreek, hinderden het vredes- en verzoeningsproces.

Interne verdeeldheid in het zuiden

De eerste regering van het zuiden stond onder leiding van Abel Alier, een prominent rechter en jurist die een belangrijke rol heeft gespeeld in de politiek van Zuid- maar ook van Noord-Soedan. Er werd vooruitgang gemaakt qua administratieve structuren en regeringsinstellingen. Veel zuiderlingen meenden echter dat deze vooruitgang te traag verliep om de onderontwikkeling van het zuiden aan te kunnen pakken. In 1978 werd dan Joseph Lagu verkozen, een legerofficier die voor 1969 met Nimery had samengewerkt. Hij was een goed redenaar, maar een minder begaafd politicus. Administratief beheer, politieke behendigheid waren niet z'n sterke kanten, en velen keerden zich van hem af. In 1980 verkoos het nieuwe parlement opnieuw Alier. In deze tijd stelde men een groeiende kloof vast tussen de regionale regering van de Nijlvolkern en politici van het Equatoria-gebied.

De onenigheid over de regionale grenzen, de verdeling en toewijzing van de minerale rijkdommen en olievondsten, voedde een gevoel van algehele onrust in het zuiden.

Bepalingen uit de overeenkomst, en de

machtsverdeling met een overwicht voor de Nijlvolkoren in het leger en de administratie hebben in de periode 1972-1977 tot miterijen geleid. Nimery ontbond het nationale en regionale parlement in 1981 en organiseerde nieuwe verkiezingen waarbij een nieuwe administratieve verdeling van Soedan werd voorgesteld. Zuiderlingen beschouwden dit als een achteruitgang t.o.v. de Addis Overeenkomst en de polarisering bracht een tweede burgeroorlog teweeg.

De tweede burgeroorlog

Tussen 1972 en 1977 waren er verschillende miterijen, en de muitende eenheden staken de grens over naar Ethiopië, waar ze hun krachten bundelden met kleinere groepen die gekant waren tegen de Addis Abeba Overeenkomst en een afscheiding van het zuiden wensten. Ze kregen steun van het Mengestu-regime als weerwraak voor de Soedaanse steun aan Eritrea en de anti-Dergue groepen. Noordelijke troepen werden naar het zuiden gestuurd in 1982, en het gewapend conflict laaide in verschillende regio's weer op begin 1983.

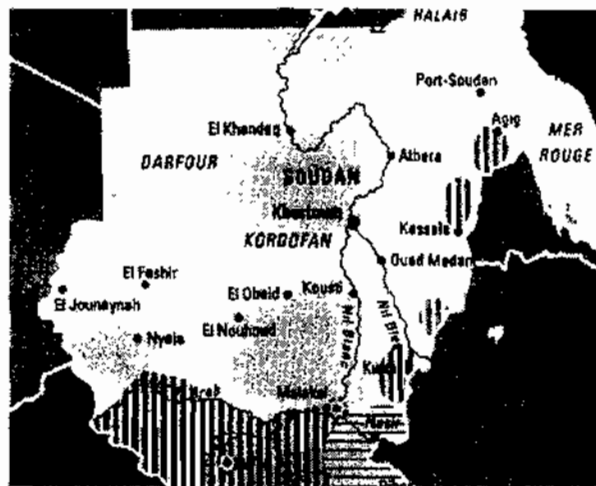
Het feit dat de regionale autonomie geen stabiliteit voor het zuiden had gebracht, de schendingen van de Addis Overeenkomst door Nimery door in 1983 aan te kondigen dat islamitische wetten zouden gelden, zetten nog meer zuidelijke groepen tegen Khartoem op. De tweede burgeroorlog werd een feit, en spreidde zich over grote delen van het land uit.

Muitende legereenheden en Anya Nya II krachten (genaamd naar de oppositiekrachten uit de eerste burgeroorlog) stichtten in buurland Ethiopië in 1983 het Soedaans Volksleger voor Bevrijding (SPLA), met haar politieke vleugel de Soedaanse Volksbeweging voor Bevrijding (SPLM). Er waren vele onderlinge gevechten tussen de SPLA en afscheuringsbewegingen, die meer voor een complete secessie waren dan voor een herstructurering van het zuiden. De dissidenten, meestal Nuer en leden van Anya Nya II, werden verslagen en hun leiders sneuvelden in de gevechten.

De oorlog in het zuiden, een geruïneerde economie en hongersnood tezamen met een steeds strengere toepassing van de islamitische wetten leidde tot politieke onrust in het noorden. Deze samenloop van factoren bracht Nimeri ten val in 1985. Er kwam dan een Militaire Overgangsraad die een burgercabinet aanduidde. Deze nieuwe regering maakte een einde aan Nimeri's permanente grondwet van 1973, maar

behield de islamitische wetgeving. De SPLA weigerde deze militaire raad te erkennen en beschouwde het als een voortzetting van het Nimery-regime.

Op een bijeenkomst in 1986 tussen de SPLA en de National Alliance, een coalitie van vakbonden en anti-Nimery politieke partijen, werd een 8 punten programma overeengekomen. Het ging om het einde van noodtoestand, intrekking van alle wetten die de vrijheid verhinderen, instellen van een werkelijk staakt-het-vuren, vorming van een regionale regering in het zuiden met SPLA en SPLM, intrekking van alle militaire pacts met andere landen, en een grondwetgevende conferentie moest de belangrijkste geschilpunten bespreken tussen de partijen, en een werkwijze vinden hoe Soedan kan worden geregeerd.

Bij de verkiezingen van 1986 kwam een moslimcoalitie aan de macht in Khartoem onder leiding van Sadig al-Mahadi. Door de kracht van de zuiderlingen moest hij aanvaarden dat de zuidelijke regio één geheel vormde. Sommige islamitische groepen verzetten zich hiertegen, omdat ze van oordeel waren dat een economisch zwak en afhankelijk zuiden makkelijker zou kunnen worden geïslamiseerd. Vele noorderlingen blijven het zuiden verbinden met heiden-slavendom en dienstbaarheden, terwijl dit precies een van de redenen is waarom men in het zuiden zich zo afzet tegen de sharia-wetten. Ze vrezen met name dat de uitbreiding van de islam naar het zuiden de culturele waarden en tradities zal bedreigen die nu verbonden zijn met hun tribale religies, en dat racisme vanwege de noordelijke islamieten hen in hun eigen land in een ondergeschikte positie zal dwingen.

De SPLA verhuisde haar hoofdkwartier van Ethiopië naar het Boma-plateau in 1986, waardoor ze boven de oostelijke Equatoria troonden, en waarmee hun operaties konden uitzwermen in de

zone van de Blauwe Nijl en de Kordofan provincie. Ondanks sporadisch succes van het leger slaagde de SPLA erin om tegen 1988 een groot deel van de grensstreek met Ethiopië te bezetten, alsook een groot gebied in het centrum van het land. De gevechten SPLA tegen regeringsleger maakten een betrekkelijk aantal militaire slachtoffers, terwijl het aantal burger-slachtoffers zeer hoog was. De regering van Khartoem zette in haar strijd tegen de SPLA Arabische militanten in, die ze bewapende, maar niet betaalde.

Gevolgen van de oorlog

De gevolgen van de oorlog zijn in gans het land voelbaar. Vele mensen uit het zuiden werden ontheemd. Meer dan een half miljoen mensen zijn gedood, en anderhalf miljoen vluchtten naar het buitenland. Het aantal interne vluchtelingen in het land draait rond het

miljoen. De spreiding van de oorlog, activiteiten van de militanten groepen en het regeringsleger veroorzaakten voedseltekorten en hongersnood over gans het zuiden. De regering in Khartoem onderschatte of ontkende de omvang van de problemen, wat haar beschuldigingen opleverde een genocide op het zuiden te organiseren. De pogingen van internationale hulporganisaties om het voedsel te verdelen faalden grotendeels. Wereldwijde aandacht voor de omvang van de ramp in het zuiden en de diplomatieke druk van internationale organisaties dwongen regering en SPLA aan de onderhandelingstafel.

Er kwamen vredesopgaven van de Democratic Unionist Party en ook van de Umma-partij naar de SPLA toe. Men stelde voor de noodtoestand op te heffen als voorbereiding op een staakt-het-vuren, alsook de islamitische wetten. Maar het Nationaal Islamitisch Front hield dit alles tegen. Het Front ging zover een militaire coup te organiseren die op 30 juni 1989 lukte, en generaal Al-Bashir met een 15-koppige junta aan de macht installeerde. Ze wilden een islamitische staat, en verklaarden alle voorgaande vredesakkoorden en -inspanningen ongeldig. Maar ook hun pogingen om een oplossing voor het zuiden te vinden kenden geen succes, en de oorlog escaleerde. De huidige regering blijft trouw aan de instelling van een islamitische staat, en een dergelijke politiek heeft maar weinig kans om tot vrede te leiden in Soedan.

Mohamed Kabbar
Soedaans academicus,
Gent, augustus 1998

Oliemultinationals nog maar eens op strooptocht

In het zuiden van Tsjaad willen drie westerse oliemaatschappijen olie ontginnen. De manier waarop de zaken worden aangepakt lijken een herhaling van wat zich in Nigeria afspeelt. Het land is net als Nigeria politiek instabiel en wordt gedomineerd door het islamitisch noorden dat op voet van oorlog leeft met het animistische en christelijke zuiden. Bovendien is de regio waar het olieproject gepland is de graanschuur van het land, met alle gevolgen voor de voedselvoorziening. Voor het transport is een oliepijlijn gepland die eindigt aan de kust van Kameroen. Ook hier zijn er heel wat sociale en milieurisico's aan verbonden. De Wereldbank speelt in dit alles een belangrijke rol.

Het consortium dat gevormd wordt door drie belangrijke oliemultinationals, Exxon, Shell en Elf, wil drie olievelden ontginnen in het Doba-bekken, in het zuiden van Tsjaad. De productie wordt geschat op ongeveer 225.000 barrellen per dag (1 barrel = 159 liter). Voor het transport van de olie is doorheen buurland Kameroen de aanleg van een 1.100 kilometer lange pijplijn voorzien. Op diverse plaatsen zullen pomp- en opslaginstallaties worden gebouwd, evenals de constructie van 500 kilometer wegen. De kosten van het hele project worden op 3,5 miljard dollar geschat.

Politieke problemen

Al meer dan 30 jaar heerst er in Tsjaad een regelmatig opflakkerende burgeroorlog tussen het overwegend islamitische noorden en het animistische en christelijke zuiden. President Idriss Débry kwam in 1990 aan de macht met de steun van Frankrijk. Débry heeft af te rekenen met de oppositie in het zuiden, waarvan het centrum gelegen is in Doba, plaats waar het olieproject is gepland. In de regio opereert de FARF (Forces Armées de la République Fédérale), die onder leiding van Laouénin Bardé strijdt voor een federale staat. In oktober 1997 schond de regering een vredesakkoord dat een half jaar eerder met de FARF was afgesloten. Toen regeringstroepen de grootste zuidelijke stad Moundou binnenvielen, kwamen bijna honderd mensen om

Het leger van Débry is voor een groot deel samengesteld met leden van zijn eigen etnische groep. Het wordt door de bevolking van Tsjaad gezien als de belangrijkste bron van onveiligheid.

Het olieproject zal de spanningen doen toenemen. Te meer daar de oliemultinationals volgens het weekblad *Jeune Afrique* 2.000 gewapende huurlingen willen inzetten om de oliepijlijn en de olie-installaties te bewaken.

Wereldbank

Voor het olieproject is de steun van de Wereldbank onmisbaar. De betrokkenheid van de instelling zorgt immers voor de broodnodige verzekering tegen politieke risico's en moet kredieten van andere financiële instellingen lokken. Van de Wereldbank verwacht men een in-

breng ter waarde van 4,3 miljard fr. voor de financiering van de pijplijn en nog eens 3,6 miljard fr. voor het winnen van de olie zelf. Volgens de Wereldbank zal het project in belangrijke mate bijdragen tot het wegwerken van de armoede in zowel Tsjaad en Kameroen. Tsjaad zou kunnen genieten van belangrijke olie-inkomsten (ongeveer 4,2 miljard dollar) terwijl Kameroen kan rekenen op royalty's (60 miljoen dollar jaarlijks) verbonden aan het olietransport via de pijplijn. Maar in beide landen is het alles behalve vanzelfsprekend dat de opbrengsten van de oliewinning de bevolking ten goede zullen komen. Voor Tsjaad voorziet de Wereldbank dat de olie-inkomsten in een ontwikkelingsfonds terecht komen. Het geld moet door de regering gebruikt worden voor programma's die de armoede wegwerken. Maar het is de regering van Débry zelf die alleen beslist hoe de fondsen zullen worden aangewend. Tot nog toe heeft Débry weinig blij gegeven zich te bekommeren over het wegwerken van de armoede. In andere gevallen

(bvb het waterproject in Lesotho) is al gebleken dat de fondsen zelden naar de getroffen lokale bevolking gaan en dat ze een instrument zijn voor diegenen die de politieke macht uitoefenen. In het verleden werd overigens het management van de schatkist op advies van de donors, enkele jaren toevertrouwd aan het Zwitserse bedrijf Cotecna, om te vermijden dat de president ongecontroleerd toegang zou krijgen tot de financiën.

Kameroen

Kameroen is al langer een olie-exporterend land. Het land werd destijds door de Wereldbank gerangschikt bij de gemiddeld hoge inkomens in Afrika. Als gevolg van een economische crisis in de regio is de munt FCFA in 1994 gedevalueerd. Kameroen zakte daardoor lager op de rangschikking en kwam tussen de landen met een laag inkomen te zitten. Alleen al in de hoofdstad Yaoundé betekende dit een aantasting van de koopkracht met 25 tot 30 procent. Nochtans exporteert Kameroen al geruime tijd allerlei grondstoffen. Probleem is dat de exploitatie en de verkoop er van zich in privéhanden bevinden. De bevolking krijgt amper iets te zien van de inkomsten uit de export van olie. Ook de inkomsten van de verkoop van hout gewonnen uit het tropische regenwoud gingen naar de privé-houtbedrijven en hun vrienden in de regering, terwijl de sociale en ecologische kosten van de houtkap werden afgewenteld. Vandaag zit Kameroen met een torenhoge buitenlandse schuld. Volgens de Wereldbank kan de pijplijn inkomsten genereren waardoor de schulden kunnen worden afgelost. Nog volgens de Wereldbank zal de pijplijn zorgen voor 600 jobs. Dat is nochtans een peulenschil vergeleken met de hoogte van de geplande investeringen. Die paar jobs wegen ook niet op tegen de gevolgen op sociaal en milieuvlak en het te verwachten verlies aan jobs in de landbouw.

Sociale en milieurisico's

De 1.100 kilometer lange pijplijn zal door een ecologisch fragiel regenwoud worden aangelegd, met inbegrip van een regio waar pygmeeën leven van jacht en voedselverzameling. Een missie van de Nederlandse vereniging

Milieudefensie naar Kameroen, stelde vast dat de mensen die langs het geplande traject van de pijplijn wonen niet geraadpleegd waren. Sommigen zagen aan de vernielingen van hun landbouwgrond dat de pijplijn kennelijk door hun land zal lopen. Mensen die amper kunnen lezen of schrijven moesten hun handtekening zetten onder een verklaring om compensatie te krijgen. Daarin stond dat ze af zouden zien van verdere claims!

De olie van Tsjaad is van lage kwaliteit, bevat veel zwavel en is vrij dik. Om de olie door de pijplijn te laten lopen zal het nodig zijn om de leiding en de pompen te verwarmen. Het verwarmen en het hoog gehalte aan zwavel verhogen de kans op corrosie van de pijplijn. Een studie schat de detectiecapaciteit van lekkende olie, zelfs met de meest geavanceerde technologie, op 0,002 procent. Voor de pijplijn door Kameroen betekent dit dat dagelijks 7.570 liter olie zal ontsnappen zonder dat het ontdekt wordt. De olie lekken zullen het grondwater zwaar belasten met onder meer zware metalen.

Elf

De Franse oliemaatschappij Elf is zowat instrument voor de politiek van de Franse regering op verschillende plaatsen van Afrika. Het voormalige hoofd van de multinational, Le Floch-Prigent, die in Frankrijk terechtstaat op beschuldiging van corruptie in Frankrijk, heeft intussen bevestigd wat al dikwijls door waarnemers is gerapporteerd: Elf had de hand in de machtsovername van president Bongo in Gabon en was betrokken bij de machtswissel in Congo-Brazaville. In Kameroen zit Biya in het zadel dankzij de steun van Elf. Le Floch-Prigent heeft zijn rol bij de voorbereidingen van de pijplijn omschreven als "het discreet overtuigen van de Amerikanen om de pijplijn door het Franstalig gedeelte van Kameroen te laten lopen". Het is uit dit gedeelte dat Biya stamt, terwijl het Angelsaksische gedeelte het bastion is van de oppositie. De reeds bestaande olie-export wordt nochtans vanuit dit Angelsaksisch gedeelte geëxporteerd. Het traject zoals de Fransen hebben gepland, moet uitmonden in Kribi, een haven aan de Atlantische kust, vanwaar de olie verder zou worden geëxporteerd. Kribi ligt tussen twee nationale parken, Campo en Douala Edea waarin verschillende bedreigde diersoorten huizen. Het geniet alleen al op ecologische basis de voorkeur dat de nieuwe olie eveneens via het Angelsaksische traject zou worden getransporteerd in plaats van nieuwe gebieden bloot te stellen aan milieuschade.

Maar er is meer. Volgens de Franstalige publicatie *La lettre du Continent* ziet het Franse leger in de pijplijn en de erlangs lopende weg een manier om het

zuidelijk gedeelte van Tsjaad, in geval van crisis, gemakkelijk te bereiken. Dit zou veel moeilijker zijn indien het traject doorheen het Engelstalig gebied langs de Nigeriaanse grens zou lopen.

Landbouw

Het gebied waar de olieproductie zou worden ontgonnen, behoort tot de vruchtbaarste streken in Tsjaad. Het is een actief landbouwgebied waar voedingsgewassen en katoen worden geproduceerd. Dit kan dus heel wat gevolgen hebben voor de voedselvoorziening van het land. Volgens Esso (dochter van Exxon) zouden 160 families moeten verhuizen. Maar het gebrek aan institutionele mogelijkheden vormt een belangrijke hinderpaal voor een adequate nederzettingenpolitiek. Volgens de richtlijnen van de Wereldbank moet de bevolking in dit geval "een verbetering of minstens een herstel krijgen van hun vroegere levensstandaard." Maar Appendix B van het door Esso opgestelde Milieu Effecten Rapport (MER) stelt dat dit niet kan worden aangehouden. Bovendien is er heel wat onduidelijkheid rond compensaties voor het geleden verlies.

Tot aan oktober 1997 kende het project trouwens geen MER. Milieudefensie schrijft hierover: "Zo'n MER is een internationaal aanvaard instrument om de milieu-aspecten en de positie van de lokale bevolking in de besluitvorming te betrekken. In veel landen waar de drie oliemaatschappijen opereren, zoals de Verenigde Staten en Nederland, is een MER verplicht. Pas nadat de Wereldbank bij het project betrokken werd, zijn de milieueffecten in kaart gebracht. Dat was twee jaar na de ondertekening van de oliecontracten. Voor de exploratiefase - waarin onderzoek gedaan wordt naar de verwachte olievondst - kwam een MER te laat.

Het MER zoals dat nu is, werd door Esso zelf opgesteld. En niet door een onafhankelijke instelling. De oliemaatschappij heeft daarmee twee rollen, die soms strijdig met elkaar zijn: het uitvoeren van de oliewinning en vaststellen of haar eigen activiteiten binnen de milieugrenzen blijven. Normen voor bodem- en waterkwaliteit en omschrijvingen van effecten blijven vaag in het rapport." Niet onbelangrijk: Tsjaad kent geen milieuwetten op gebied van oliewinning, wat zo goed als een vrijgeleide is voor oliemultinationals.

Voordat het project in 1997 internationaal aandacht kreeg van milieu- en ontwikkelingsorganisaties, beschikte de bevolking amper over informatie over de activiteiten van de oliemultinationals, noch werd ze geconsulteerd. Dat is wel verbeterd, maar niet voldoende. Bovendien gebeurden de informatie- en consultatierondes hier en daar op

een intimerende manier. In een aantal dorpen werd de consultant begeleid door militairen. Gezien de reputatie van het leger, niet meteen een open en eerlijke manier van werken.

In een brief aan de voorzitter van de Wereldbank, James D. Wolfensohn ((9 juli 1998), hebben 86 organisaties uit 28 landen de hele situatie aangeklaagd en de Wereldbank opgeroepen alle steun op te schorten zolang er sprake is van mensenrechtenschendingen en er geen garanties zijn dat de milieunormen worden gerespecteerd.

In de brief wordt een onderzoek aangehaald van de officiële Nederlandse Commissie voor MER. De conclusie van de Commissie luidt: "De Commissie besluit dat de essentiële informatie ontbreekt in de MER's. Op basis van de MER's kunnen noch het project noch de milieueffecten worden overzien."

Verklaring van Donia

In januari 1998 hielden een groot aantal organisaties een conferentie in Donia, in het zuiden van Tsjaad. Zij stelden een verklaring op waarin in principe geen bezwaar wordt gemaakt tegen de oliewinning tenminste als een aantal voorwaarden worden vervuld. Zo moet er meer informatie komen evenals garanties op het gebied van sociale en milieu-effecten, monitoring, veiligheid, verdeling van opbrengsten en betrokkenheid van lokale organisaties. Pas dan kan de Wereldbank een beslissing nemen, aldus de verklaring van Donia.

In Kameroen wil een coalitie van milieu- en mensenrechtenorganisaties eveneens een uitstel van beslissing door de Wereldbank. In een verklaring van 18 april 1998 vragen zij om een verdergaande studie naar de milieu-effecten, meer betrokkenheid van niet-gouvernementele organisaties en medebeslissingsrecht van de lokale bevolking.

Ludo De Brabander

Bronnen:

- Milieudefensie. Maak van Tsjaad geen tweede Nigeria. Amsterdam, 17 juni 1998
 - Karen Biesbrouck en Guy Patrice Dkamela. With or without local people. Friends of The Earth Netherlands, Amsterdam, mei 1998
 - Korinna Horta. Chad/Cameroun Oil and pipeline project. Makings of a new Ogoniland? Corporate welfare disguised as aid to the poor? Environmental Defense Fund, Washington, maart 1997
 - Friends of the Earth Netherlands. Oil development in southern Chad. Review of Environmental Assessment. Amsterdam, februari 1998
 - Open letter to Mr. James D. Wolfensohn, president of the World Bank, from 86 NGOs in 28 countries concerning the Chad/Cameroun Oil & Pipeline Project, 9 juli 1998
- Voor meer informatie, contacteer Milieudefensie servicelijn in Nederland. 0031/20/626 26.20 of consulteer de uitstekende website: www.milieudefensie.nl

V.N.: Groeiende kloof tussen rijken en armen

Uit het jaarlijks menselijk ontwikkelingsrapport van het United Nations Development Program (UNDP) van de Verenigde Naties blijkt dat de wereldconsumptie dit jaar 2400 miljard dollar bedraagt, tweemaal zoveel als in 1975, zes maal zoveel als in 1950 en zestien keer meer dan in 1900. Die verbruiksstijging zonder voorgaande is echter ongelooflijk ongelijk verdeeld. Het feit dat meer dan één miljard mensen hun elementaire behoeften niet kunnen dekken is de bevestiging hiervan.

Uit het hogergenoemd rapport blijkt dat 32 % van de bevolking van de ontwikkelingslanden moet leven met minder dan 1 dollar per dag (34 fr.) is hier het zoveelste bewijs van.

Het twintig procent armste deel van de bevolking heeft geen aandeel gehad in de verbruikersexplosie. Dit verbruikt slechts 1,3 procent van 's werelds verbruiksbestedingen. Ondertussen neemt het twintig procent rijkste deel van de wereldbevolking 86 procent voor zijn rekening.

Onder de 4,4 miljard inwoners van de ontwikkelingslanden moeten drie vijfde hiervan de elementaire basisinfrastructuur ontberen. Meer dan een derde hiervan beschikt niet over drinkbaar water. Een vierde heeft geen minimumwoonst. Een vijfde heeft geen toegang tot een moderne gezondheidszorg. Een vijfde bereikt niet het vijfde leerjaar en een zelfde aantal is ondervoed in een honderdtal ontwikkelingslanden.

De Azië-crisis komt alle vroegere realisaties tegen de armoede bestrijding weg te vegen. In Indonesië, Thailand, Maleisië en de Filipijnen waar vorig jaar in totaal 40 miljoen mensen met minder dan één dollar per dag moesten rondkomen, verwacht men dat dit tegen het jaar 2000 tot honderd miljoen zal oplopen. Men voorziet dat in Indonesië tegen het einde van dit jaar 6,5 miljoen jobs weggeveegd zullen zijn, in Zuid Korea minstens 1 miljoen en in Thailand 2 miljoen. Van de 1,8 miljoen gastarbeiders in Maleisië - vooral Bengalezen, Cambodjanen, Indonesiërs en Birmanen - zal wellicht de helft teruggestuurd worden. De onderzoekingsploeg van het UNDP wil de ontwikkeling niet meer berekenen alleen volgens de eenvoudige inkomsten maar er twee criteria aan toe-

voegen: het onderwijsniveau en de levensverwachting.

De band tussen de economische welvaart en de menselijke ontwikkeling is niet automatisch, schrijft het rapport van het UNDP.

Alhoewel het Sultanaat van Brunei met 31.115 dollar over het hoogste Bruto Binnenlands Product (BBP) beschikt in de wereld, plaatst deze zich slechts op de 35ste plaats voor wat de menselijke ontwikkeling betreft. Deze mislukking van de economische welvaart die niet in verhouding staat tot de algemene ontwikkeling van de bevolking is niet alleen een tekortkoming van de rijke landen als Koeweit of het eiland Mauritius. Maar ook van de Verenigde Staten o.a. westerse landen.

Voor het vijfde volgende jaar is het Canada die aan de leiding staat voor de globale situatie van de bevolking, daar waar het slechts op de 12de plaats staat als het om termen van inkomsten gaat.

Volgens het rapport zijn er slechts 98 landen op de 174 in geslaagd om het succes van hun economische ontwikkeling te binden aan de potentiële humane rechten.

Frankrijk en Noorwegen maken hiervan deel uit respectievelijk door van hun plaats op de 12de en 5de rang voor het Bruto Binnenlands Product (BBP) per inwoner op te klimmen naar de 2de en 3de plaats in het klassement dat opgesteld werd door het UNDP.

Het rapport wijst echter nog steeds op het ongelijk karakter van de vooruitgang en ontwikkeling.

Uit de onderzoeken van de OESO blijkt namelijk dat in twaalf landen van Europa en Noord-Amerika er nog steeds 18 procent van de volwassenen een kennis niveau hebben dat zo zwak is dat ze onvoldoende zijn om zich de elementaire lectuur van een moderne maatschappij eigen te maken.

Erger nog. Ruim 29 % van de bevolking heeft zo'n zwak alfabetiseringsniveau dat ze niet in staat is een vormingscursus voor een gekwalificeerde job te volgen.

In meer dan honderd onderontwikkelde landen, of deze in een economische of politieke overgang, beschikt 70 tot 80 procent van bevolking over een inkomen dat vandaag lager ligt dan tien, soms dertig jaar geleden.

In de ontwikkelingslanden leven 120 miljoen mensen die leven met minder dan één dollar (34 fr. per dag). In deze landen leven nog eens 120 miljoen mensen die slechts over 4 dollar per dag beschikken.

Deze cijfers zullen met de economische en financiële crisis in Zuid-Oost-Azië, Rusland en Latijns Amerika zeker nog toenemen.

De levensverwachting daalde in vele landen om door Aids in Afrika en Azië. Op de 16.000 nieuwe gevallen die dagelijks worden vastgesteld komen er 90 % voor in de onderontwikkelde landen.

Daar bovenop komt nog dat de gewapende conflicten de economische vooruitgang van vele landen afremmen.

Meer dan 100 miljoen mensen zitten gevangen in een cyclus van oorlog en hongersnood en 50 miljoen personen hebben hun huis en hun land moeten ontvluchten en zijn op buitenlandse hulp aangewezen.

In de rijke landen is een nieuwe vorm van armoede opgedaagd, verbonden aan een vorm van uitsluiting.

Terwijl er een overvloed is van verbruiksgoederen zoals nooit voorheen is het aantal werklozen en daklozen aanzienlijk toegenomen.

Voor de eerste maal heeft het UNDP in zijn "menselijk ontwikkelingsrapport", ook voor de geïndustrialiseerde landen een norm van menselijke armoede ingevoerd.

Buiten de traditionele inkomsten wordt dus ook rekening gehouden met het procent van de bevolking analfabeten, mensen die meer dan een jaar werkloos zijn, daklozen en personen met een levensverwachting die lager dan zestig jaar is.

Rekening houdende met dit criterium wordt het Amerikaanse ontwikkelingsmodel door het UNDP ernstig in vraag gesteld. Het zijn de Verenigde Staten die, onder de OESO lidstaten (de 29 rijkste landen van de wereld) aan de leiding staat voor wat de geproduceerde rijkdom per hoofd betreft, maar eveneens inzake de slechtste inkomstverdeling en de armoede waarvan een groot deel van de bevolking het slachtoffer is.

André De Smet

Noord-Ierland: Nobelprijs voor de vrede

De Nobelprijs voor de vrede gaat naar het Noord-Ierse vredesproces, en de beide leiders van de gemeenschappen die jarenlang gewapend tegenover mekaar stonden. In ons volgend nummer komen we hier zeker nog uitgebreid op terug. Hier volgt een (Ingekorte) bijdrage van Frans Frison uit Dublin die al begin september was geschreven.

Op 1 september zie Sinn Fein voorzitter, Gerry Adams: "Het geweld behoort tot het verleden, het is over, uit en gedaan voor altijd". David Trimble (leider van de pro-akkoord unionisten) beantwoordde de geste met ook een stap naar verdere toenadering: hij nodigde Sinn Fein uit om deel te nemen, samen met de andere partijen van de Assemblée, aan een ronde-tafel-conferentie.

Ontwapening

Vlak na zijn ruchtbarende verklaring duidde Gerry Adams, zijn rechterhand Mc Cuinness aan als vertegenwoordiger van Sinn Fein bij de ontwapeningscommissie, om de inlevering en vernietiging van de wapens van de paramilitaire milities te coördineren. Dit is weer een belangrijke stap voorwaarts, want tot hertoe had Sinn Fein zich steevast verzet tegen de ontwapening van haar milities. Niet langer geleden dan zondag 30 augustus gaf de Provo-leiding een ondubbelzinnig communiqué uit, dat in duidelijke termen elke illusie van een spoedige ontwapening de grond inboorde. Maar na de moord van Omagh lijkt iedereen wel de boodschap begre-

Omagh

Om 10 over drie, op zaterdag 15 augustus, ontplofte een massieve bom in de hoofdstraat van het kleine Noord-Ierse marktstadje Omagh. Het werk van het zogenaamde Real IRA, de terroristische vleugel van de afgescheurde groep van de 32 Counties, de keiharden die zich afscheurden van Sinn Fein toen die het akkoord van Belfast ondertekenden. Voor hen is alleen het onbereikbare aanvaardbaar. Volgens hen hebben noch Gerry Adams, noch het hele Ierse volk het recht via democratische verkiezingen hun goedkeuring te hechten aan akkoorden of compromissen die niet 100% overeenkomen met de "principes" van de opstandelingen van 1916. Het was pas toen het enkele dagen na de vuige massamoord tot hen doordrong dat over heel de wereld een golf van walging hun jaffe daad veroordeelde, dat ze schoorvoetend schuld bekenden, maar geen spijt.

pen te hebben. Het toont maar aan hoe vlug de politieke situatie evolueert.

Kan het momentum nu nog gestopt worden?

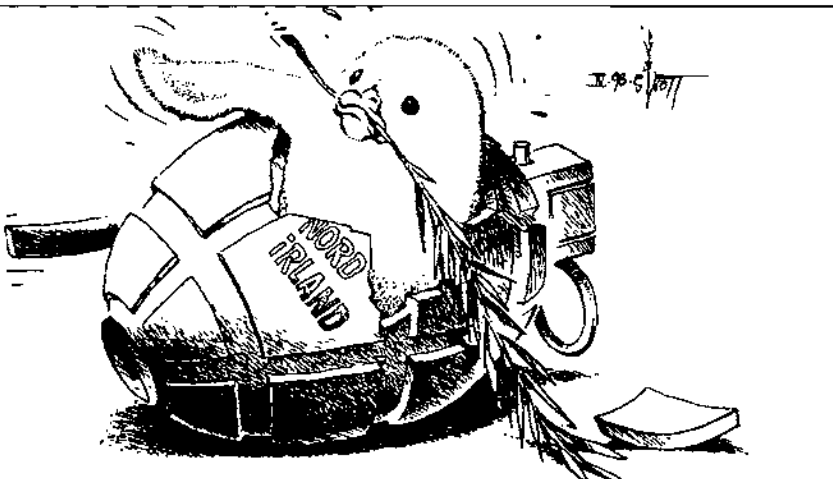
Er zijn genoeg hoopgevende indicatoren, maar de tegenstanders zijn niet te onderschatten; Als het protest na Omagh verder aanhoudt, dan is de situatie hoopgevend. Het feit dat Clinton dit ogenblik had uitgekozen om Ierland te bezoeken, wat ook zijn eigen beweegredenen mogen zijn, is een pluspunt voor het vredesproces. Het is voor Ierland zeer belangrijk dat Washington zich afzet tegen het republikaanse: de Iers-Amerikanen waren de voornaamste geldschietters van Sinn Fein, en hun politieke steun was niet te onderschatten. Hun houding t.o.v.h. Unionisme was eerder negatief. De reactie van het publiek in Ulster op Clinton's toespraken oefent druk uit op de republikeinse basis, en versterkt de pro-akkoord ten-

dens, terwijl de Unionistische basis zich uit het isolement gelicht voelt. Gelijkaardige reacties bij zijn bezoek aan Dublin, waar de invloed van de crypto-republikeinen sterk ondermijnd wordt.

Alles bij mekaar is een hoopgevende evolutie merkbaar, ook al werd bij Clinton's veroordeling van het terrorisme in Ierland, weinig belang gehecht aan het VS-staatsterrorisme tegen Soedan en Afghanistan. De leider van Democratic Left en de burgemeester van Limerick (onafhankelijk socialist), die Clinton het ereburgerschap van de stad moest aanbieden, zijn zowat de enige politici die de Amerikaanse aanvallen hebben veroordeeld. Een boel mensen menen dat men de hand die voedt niet mag bijten, en zijn bereid alles van de USA te aanvaarden zonder morren, omdat enkele Amerikaanse multinationals hier bedrijven hebben neergeplant. Tot wanneer het hen beter uitkomt naar een goedkopere locatie te verhuizen, wat regelmatig gebeurt. Maar voor velen is Amerika de 'grote broer', en soms vraagt men zich af of dit de 51ste staat van de Unie is. Maar intussen: als het helpt, meepakken! Tenslotte mag de rol die Clinton in het Noord-Ierse conflict speelde niet onderschat worden. Zijn invloed op de republikeinse lobby, in Ierland en in de USA kan niet losgemaakt worden van de evolutie van Sinn Fein, van terrorisme naar democratische procedures.

Hopelijk krijgen we geen waanzinnige reacties meer van de fascistische splintergroepen.

Frans Frison
Dublin, 5 september 1998

Het IMF

Het Internationaal Monetair fonds is één van de instellingen waarover men veel hoort praten, maar waar de meeste onder ons zeer weinig van weten. Laat staan haar interne werking en de gevolgen van het door het fonds opgelegd financieel en economisch beleid begrijpen.

Het Internationaal Monetair Fonds is een intergouvernementeel orgaan dat als gespecialiseerde instelling verbonden is met de Verenigde Naties, maar zonder dat deze enige invloed kan uitoefenen op het beleid van het I.M.F.

Het is één van de Bretton Woods instrumenten, samen opgericht met de Wereldbank.

De chaotische toestand waarin het betalingsverkeer zich bevond na de beurscrash van de jaren dertig vormde de aanleiding om een organisatie in het leven te roepen die belast zou zijn het internationaal geldverkeer en de wisselkoersen onder toezicht te plaatsen.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden de contouren van het IMF en Wereldbank uitgewerkt, vooral de VS wilde dat na deze wereldbrand zij via deze organen haar hegemonie op financieel en economisch vlak zou versterkt worden, waardoor ze ook een belangrijke rol zou kunnen spelen in de naoorlogse jaren.

In 1944 werd dan tijdens een bijeenkomst in Bretton Woods, beide instellingen over de doopvont gehouden, 1947 werden de akkoorden over douane tarieven afgesloten. In 1969-70 stapte men af van de vaste wisselpariteit, men creëert een fictieve munt de zg. SDR (speciale trekingsrechten) daar de \$ US. niet langer meer kan gebruikt worden als referentiemunt.

De vaste dollar pariteit ten opzichte van het goud wordt opgeheven in 1971, gezien de enorme tekorten van de VS op haar betalingsbalans.

In 1973 moeten de munten van de landen-leden van I.M.F. reëvalueren tegenover de \$ US., waardoor het systeem van de vaste wisselpariteit definitief verlaten wordt

Als kredietbron moet het IMF over

eigen middelen beschikken. Deze middelen bestaan voornamelijk uit de deelnemingen (quota) van de leden. Iedere deelnemende staat krijgt dus een quantum toegewezen dat zich baseert op zijn economische positie. Sinds het goud niet meer in aanmerking genomen wordt in het internationale betalingsverkeer (1974) bestaan de quota niet meer voor 25% uit goud maar uit buitenlandse valuta.

Om de waarde van de SDR te bepalen is men in juli 1974 overgegaan tot het samenstellen van een muntkorf. Oorspronkelijk bestond deze muntkorf uit de munten van 16 landen die tenminste 1% van de wereldexport verzekerden. Men heeft deze munten gewogen in functie van hun aandeel in de buitenlandse handel, en met de effec-

tieve belangrijkheid van deze munten in de wereldeconomie. Men heeft uitgerekend welke munten nodig waren. Zo was het aandeel in 1974 van de \$ US in de muntkorf goed voor 35%. Vanaf die dag berekent het IMF de waarde van haar muntkorf op de internationale financiële markt aan de hand van deze 16 munten

Om al te grote dispariteiten van deze munten te vermijden besloot men in 1981 de samenstelling van de muntkorf te wijzigen, en hem te beperken tot de vijf sterkste munten uit de muntkorf en deze ieder een waardemaat of gewicht toe te kennen die ze in de SDR vertegenwoordigen. Om de vijf jaar bepaalt het IMF welke nationale munten deel zullen uitmaken van de IMF-muntkorf en welk gewicht ze aan iedere munt toekennen om zo de samenstelling en waarde van het fictieve IMF-geld te bepalen.

De waarde van de SDR wisselpariteit wordt iedere namiddag op de beurs van Londen vastgelegd. Is de beurs van Londen gesloten dan richt men zich op deze van New York, wanneer deze ook dicht is dan houdt men rekening met de beurs in Frankfurt.

Organisatie van IMF

Het IMF wordt geleid door een Raad van Bestuur, samengesteld uit de ministers van financiën of de voorzitters van de centrale banken van de staten die lid zijn van de organisatie. Dit orgaan komt éénmaal

Evolutie en samenstelling in % van het aandeel in de SDR

Munten	jan.81- dec.85		jan.86 - dec.90		jan.91 - dec.96		jan.97 - dec.00	
	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde
VS. \$	42%	\$0,540	42%	\$ 0,452	40%	\$ 0,572	39%	\$ 0,582
D. DM	19%	DM0,460	19%	DM0,527	21%	DM0,453	21%	DM 0,446
Jap. Y	13%	Y34,0	15%	Y33,4	17%	Y31,8	18%	Y27,2%
FR. Fr	13%	Fr0,740	12%	Fr1,02	11%	Fr0,80	11%	Fr0,813
VK. £	13%	£0,0710	12%	£0,893	11%	£0,812	11%	£0105

Op 17 augustus II. was de wisselpariteit voor 1 SDR gelijk aan 48,863 bfr

per jaar samen.

Het dagelijks bestuur berust bij twintig personen met aan het hoofd de directeur van het fonds. Vijf leden van dit college worden benoemd door de grote geldverschaffers van het fonds, d.w.z. de VS, Duitsland, Japan, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Saoedi-Arabië. De andere leden van de Raad van Bestuur worden periodiek door de andere landen gekozen.

De stemrechten van de leden-landen in het IMF zijn aan een quotum gekoppeld.

De directeur is in het IMF steeds een niet VS-burger, de VS bezet in ruil daarvoor steeds de hoogste post in de Wereldbank. De directeur is voorzitter van het College van Bewindvoerders en leidt een uitgebreid ambtenarenapparaat gespreid over de ganse wereld vanuit zijn hoofdkwartier in Washington. In 1978 heeft men een nieuw orgaan geschapen waarin de ministers zich regelmatig buigen over de problemen van de monetaire ontwikkeling in de wereld.

IMF - zijn leidende directeurs en hun stemgewicht

Het IMF systeem werkt niet volgens het principe één land, één stem, maar wel hoe rijker, hoe machtiger.

Zo hebben de economische en financiële grootmachten zich de controle verzekerd van alle sleutelposten in het systeem, zo bepalen zij het beleid en komt hun strategische machtspositie niet in het gedrang. Ze hebben steeds in het College van Bewindvoerders een mogelijkheid een politiek initiatief dat

zou indruisen tegen hun belangen te blokkeren, vermits men een meerderheid moet halen van 85%. Sedert de jaren negentig is er zeer weinig verandering gekomen in het stemgewicht van de economische grootmachten.

Zoals de tabel hieronder zal duidelijk maken.

Ook de Europese Unie beschikt in de IMF-raad over een blokkeringsgewicht, waarmede men moet rekening houden bij het uitstippelen van het te voeren IMF-beleid in College van Bewindvoerders, op 16 september 11. was het totaal van de stemmen in het IMF gelijk aan 1.492.639, daarvan had de Europese

Unie er 430.580 of 28,80%.

Wat ook opmerkelijk is dat al de andere landen buiten de vijf grootmachten in het College van Bewindvoerders vertegenwoordigd zijn door een voorzitter die door deze groep van landen aangeduid wordt. Wanneer we deze lijst van voorzitters betrachten dan stellen we vast dat het dikwijls deze zijn van die landen in de groep waarvan de VS en de andere grootmachten geen initiatief te vrezen hebben die hun machtspositie zou kunnen bedreigen. Al zouden ze een initiatief in die zin nemen dan is hun stemgewicht zo klein dat het meteen van de tafel zou geveegd worden. Zo vertegenwoordigen de groep rond de Engelssprekende Afrikaanse landen 3,43%, de Franssprekende Afrikaanse staten 1,33%; de groep rond India 2,58% van het stemgewicht. In werkelijkheid is het IMF een instrument van de economische grootmachten dat hen toelaat hun economische greep op al de andere landen stevig in de hand te houden en hun wil in alle legaliteit op te dringen.

Het grote probleem waarmee het IMF op dit ogenblik geconfronteerd wordt is dat de kas leeg is. Het IMF in tegenstelling tot de Wereldbank kan op dit ogenblik geen geld lenen op de internationale geldmarkt, hiervoor is een wijziging van haar statuten vereist. Daarom gaan er stemmen op om het IMF deze mogelijkheid te verschaffen, met het gevaar voor de toekomst dat het IMF-beleid niet verder alleen zal bepaald worden door de vijf grootmachten of andere economische sterke groepen in de schoot van het IMF maar ook door haar toekomstige privé financiers, waardoor het voor de economisch zwakke staten die op bijstand van het IMF aangewezen zijn nog moeilijker zal worden een eigen politiek te bepalen.

VIJF GROOTMACHTEN	30 april 1993	6 sept. 1998
VS	17,82%	17,78%
DUITSLAND	5,55%	5,53%
JAPAN	5,55%	5,53%
FRANKRIJK	4,99%	4,98%
VERENIGD KONINKRIJK	4,99%	4,98%
TOTAAL	38,9%	38,8%
STEMGEWICHT VAN G.7	30 april 1993	16 sept. 1998
VS	17,82%	17,78%
DUITSLAND	5,55%	5,53%
JAPAN	5,55%	5,53%
FRANKRIJK	4,99%	4,98%
VERENIGD KONINKRIJK	4,99%	4,98%
ITALIE	3,10%	3,09%
CANADA	2,91%	2,91%
TOTAAL	44,91%	44,80%

Antoine Uytterhaeghe

Nagels met koppen

■ **DE G7 EN DE AFFAIRE LTCM.** In de rand van de bijeenkomst van de ministers van financiën van de G7 op 5/10 werd aandacht geschonken aan de affaire van de LTCM. (Long Term Capital Management)

Op aandringen van de Centrale Bank van de V.S. hebben namelijk veertien banken en financiële instellingen uit de V.S., Groot-Brittannië, Japan, Duitsland en Frankrijk besloten om een van de belangrijkste investeringsfondsen van de planeet, LTCM, ter hulp te komen met een bedrag van 3,6 miljard dollar (120 miljard B.fr.). LTCM is een fonds waarvan het belangrijkste objectief is geld te maken met geld. De leiders van LTCM zijn geen eenvoudige financiële avonturiers. Onder hen vindt men twee Amerikaanse Nobelprijswinnaars en een gewezen voorzitter van de Federale bank. Het geheel staat onder voorzitterschap van de financiële goeroe van Wall Street, John Merivethu.

De aandeelhouders van LTCM zijn ook niet de eerste de beste. Grote Amerikaanse banken, Barclays uit Londen en de Société Générale de Paris hebben er geld in geplaatst.

De grote Zwitserse bank IBS verloor in de affaire 24 miljard frank, terwijl de centrale Italiaanse bank er zes miljard frank kwijtspelde.

De voorzitter van Federale Bank, Alan Greenspan, rechtvaardigde de tussenkomsten van de banken aan LTCM als het verlenen van zuurstof om een ineenstorting van het fonds te voorkomen gezien dit het failliet van een serie banken tot gevolg zou hebben.

Maar ook een andere stem verheft zich. De Amerikaanse econoom Jeff Faux wijst er op "dat het onaanvaardbaar is een aantal speculanten, die miljonaars zijn, ter hulp te komen daar waar de regering niet aarzelt bedrijven te laten te loor gaan die arme loontrekkenden te werk stellen".

Van zijn kant maakte de G7 in een communiqué duidelijk dat een snelle en doeltreffende actie noodzakelijk is om het financieel systeem veilig te stellen en te versterken.

De vraag blijft echter, moet LTCM e.a. financiële groepen ter hulp gekomen worden met gemeenschapsgelden of moet de tewerkstelling en de levensvoorwaarden van de volkeren voorrang hebben. Wat er ook van zij het is hoog tijd dat nieuwe regulariserende mechanismen worden uitgedokterd met als doel het geld te oriënteren naar betere levensmogelijkheden voor het geheel van de mensheid. (ads)

■ **VERENIGDE STATEN:** De Amerikaanse zakenbank Menil Lynch heeft aangekondigd dat ze van haar 63.000 werknemers er 3.500 gaat ontslaan. Volgens de Britse krant The Observer zullen er in Londen eveneens 400 mensen hun job verliezen. Menil Lynch heeft, zoals tal van andere

banken, erg geleden door de recente internationale financiële crisis. De Nederlandse ING groep gaat bij haar zakenbank ING Barrings eveneens 1.200 van de 9.000 jobs schrappen

VN-put

Volgens de financieel verantwoordelijke vice-secretaris-generaal van de VN zal het deficit van de UNO op 31 december 1998 247 miljoen dollar bedragen. Nog nooit is de put zo groot geweest. De laatste 4 jaar is de situatie blijven achteruit boeren. Eind 1994 was de put niet groter dan 26 miljoen dollar. De Noord-Amerikaanse regering die zich had geëngageerd om 197 miljoen dollar te storten, heeft zopas de VN-penningmeester verwittigd dat ze in de onmogelijkheid verkeert om voor het einde van het jaar, het Congres over de vrijmaking van deze gelden te doen stemmen. De huidige prognose voor eind '98 houdt rekening met de echt beloofde stortingen van de andere lidstaten (50 miljoen dollar). Aangezien de VN niet kan gaan lenen, zal ze deze put vullen met de extra-budgetten van de peacekeeping (775 miljoen eind '98). Daardoor zullen de landen die blauwhelmen leveren nog wat langer moeten wachten op de terugbetaling van de 864 miljoen dollar die de VN hen moet. De V.S. zijn zoals algemeen geweten de grootste maar ook slechtste bijdragenbetaler (1,515 miljard dollar achterstal, d.i. 60% van het totaal). Vier andere landen staan samen voor 23% van de achterstallen: Oekraïne, Japan, Rusland, en Wit-Rusland. Slechts 12 landen van de 185 lidstaten zijn in orde met hun bijdrage.

■ **VERENIGDE STATEN:** Aantal gevangenen in de Verenigde Staten in vergelijking met Europa en dit op basis van 100.00 in 1993

<u>VS TOTAAL</u>	
Georgië	730
Texas	700
Californië	607
Florida	636
Michigan	550
New York	519

<u>EUROPA</u>	
Italië	89
Groot-Brittannië	86
Frankrijk	84
Duitsland	80
Nederland	51

Bron: Bureau of Justice Statistics USA.

EEN RACIAAL GERECHT

aantal op 100.000 inwoners	1985	1990	1995
Zwarten	3.544	5.365	6.926
Blanken	528	718	919
verschil:	3.016	4.647	6.007

Bureau of Justice Statistics USA.

De Amerikaanse wetenschappers Bruce Western en Katherine Beckett wijzen er terecht op dat de aanzienlijke toename van het aantal opsluitingen bijgedragen heeft tot een grote vermindering van de werkloosheid.

■ **RUPERT MURDOCH:** De Australische persmagnaat Rupert Murdoch, die de Amerikaanse nationaliteit verwierf, wil altijd meer. Voor Murdoch is alles business. Gestart met een krant en een radiostation in Adelaide (Australië) die hij van zijn vader erfde, is zijn imperium over de ganse wereld uitgezworven. Murdoch bezit talrijke t.v.-stations zoals BSKyB en Star, filmstudio's als 20th Century Fox, een aanzienlijk aantal kranten in de ganse wereld met bovendien de Times, The Sunday Times, The Sun en News of the World alleen al in Groot-Brittannië, uitgeverijen en sportploegen.

Over alle delen van de maatschappij zwaait hij aldus de plak. Daarbij komen nog een serie dure herenhuizen, wagens en een persoonlijke privé-jet.

Alles samen zou dit 180 miljard frank vertegenwoordigen. Tot ieders verwondering steunde hij in de laatste Britse verkiezingen met zijn kranten Tony Blair wat toch wel een aantal vragen oproept.

Rupert Murdoch heeft nu zijn oog geworpen op de Britse populaire voetbalploeg Manchester United die sinds enige tijd op de beurs genoteerd staat. Via zijn Britse betaalzender British Sky Broadcasting, waarvoor een aankoop van 36 miljard frank op tafel werd gelegd, wil Murdoch op die wijze, ondanks het protest van de Britse supporters, de uitzendingen van de voetbalmatchen controleren en.. er dik geld aan verdienen

De ex-wielrenner Johan Bruyneel zegde terecht, tijdens de recente perikelen in de Ronde van Frankrijk, "Het wordt in de sport zoals in de zakenwereld. Als de geldmachten er hun greep op krijgen, mag je alles verwachten"

■ **WERKLOOSHEID:** De Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) wijst er in zijn rapport op dat door de financiële en economische crisis in Azië ongeveer 10 miljoen mensen hun baan verloren. Deze tien miljoen komen bovenop het leger van de 140 miljoen werklozen die er reeds op wereldvlak waren voor het uitbreken van de crisis. De IAO zegt dat daarbuiten nog 750 en 900 miljoen mensen zijn, die met hun deeltijdse arbeid niet als werkzoekend genoteerd worden, maar verdienen dan het levensminimum. Samen maakt dit 25 tot 30 procent uit van de beroepsbevolking op wereldvlak. De werkgelegenheid is niet schitterend en verslechtert nog, zegt Michel Hansenne, directeur-generaal van de IAO.

Als je uit je land vlucht...

...naar België moet je rekening houden met het feit dat in 1997 meer dan 80 % van de aanvragen werden afgewezen. Een groot deel van de vluchtelingen keert terug naar onveilige situaties. Sommigen verzetten zich en worden gedwongen gerepatriëerd. Het vluchtelingen- en asielbeleid zijn de hoofdthema's van de kroniek van een aangekondigde dood: Mevr. Semira Adamu, een Nigeriaanse vrouw, overleden op 23 september jl. na een gewelddadige repatriëring. De dood van deze vrouw staat eveneens symbool voor het legaal geweld dat in onze samenleving aanwezig is en waarmee vluchtelingen gedurende hun onthaal- en opvangbeleid mee in aanraking komen. Bij de uitwijzing van mevr. Semira Adamu is dat geweld zichtbaar geworden. In dit verband worden in onderstaand artikel een aantal aspecten van het asielbeleid in België belicht.¹

De agressie en het verzet van de vreemdeling zijn een antwoord op ons verbod, fysiek, legaal, administratief geweld tegen hem.
Gruin Jans, dramaturg NYS, Bij de dood van een Smakelinge,
De Morgen 26 sept. 1998.

Asielbeleid is een mensenrechtenkwesitie

Inadmissible passenger

Mevr. Semira Adamu is in principe niet op Belgisch grondgebied gekomen. Bij haar aankomst in maart jl. is zij in het bezit van ongeldige papieren. Zij vraagt asiel aan en wordt ondertussen officieel een "inadmissible passenger", een "inad".²

Zij wordt overgeplaatst naar de gesloten inrichting Centrum 127 bis in Steenokkerzeel en van haar vrijheid beroofd. Daar zal ze tot haar dood verblijven. Ondertussen wordt haar asielaanvraag onontvankelijk verklaard: een gedwongen huwelijk is geen reden om in aanmerking te komen voor het statuut van politiek vluchteling. Ze kan geen aanspraak maken op bescherming van het internationaal recht. Nochtans pleegt de vrouw een daad van politiek verzet omdat geweld wordt gepleegd op haar lichamelijke, emotionele en psychologische integriteit. De overheid van haar land kan haar hiertegen niet beschermen.

Mensenrechtenkwesitie

Mevr. Semira Adamu had asiel kunnen aanvragen op

basis van de clauseule 'behorende tot een bepaalde sociale groep', maw voor vervolging op grond van discriminatie die strijdig is met de mensenrechten. Deze bepaling van de Conventie van Genève wordt in de Belgische context niet gunstig geïnterpreteerd. Zij verkrijgt geen asiel op basis van genderdiscriminatie. De mensenrechtenverdragen benadrukken nochtans dat een huwelijk slechts geldig kan gesloten worden met de vrije en volledige toestemming van de aanstaande echtgenoten. De algemene Vergadering van de VN in 1954 verklaart dat bepaalde gewoonten, oude wetten en gebruiken die het huwelijk en gezin betreffen inderdaad onverenigbaar zijn met de beginselen van het Handvest van de VN en de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en als rechtstreekse schending moet worden beschouwd. Op basis van deze gronden had Semira asiel kunnen aanvragen. Maar voor Semira was er geen tijd meer om verdere juridische mogelijkheden uit te proberen.

Asielprocedure

Quota

De toepassing van de Conventie van Genève biedt ook geen waterdichte garantie op bescherming voor de 'echte asielzoekers', dezen die hun land ontvluchten omdat ze er wegens hun ideeën en politiek engagement worden vervolgd. Volgens Meester Arnauts is het in België onduidelijk waar de lat gelegd wordt om als politiek vluchteling erkend te worden: "-Politieke vluchtelingen botsen op een muur van uiterst restrictieve en warrige procedures" en hij concludeert: "-In werkelijkheid werkt België met quota. Zóvelen komen erin, de rest blijft buiten".³

Al die criticasters - en het zijn er nogal wat - die beweren dat we teveel buitenlanders het land uitzetten, zeveren: wij zetten nog steeds te weinig mensen het land uit.

Johan Vande Lanotte,
Huma, 5 mei 1998

Regularisatie

Sinds de immigratiestop is in België nooit een regularisatiecampagne uitgevoerd. Sommige vluchtelingen wonen reeds meerdere jaren in België, hun kinderen gaan hier naar school en zijn hier geïntegreerd. Toch verkrijgen ze geen erkenning van hun asielaanvraag omdat deze niet strookt met de bepalingen van de Conventie van Genève. De Belgische vreemdelingenwet heeft geen voeling met de migratiestromen die

1 Zie ook artikel in Vrede sept-okt.1998 nr.333 Als je uit je land vlucht ... over Conventie van Genève en Europees beleid t.a.v. vluchtelingen

2 Dit versmaald taalgebruik doet mij denken aan deze gebruikt voor politieke gevangenen in nazi-Duitsland tijdens WO II in de concentratiekampen en gevangnissen: vb: NN stond voor Nacht und Nebel. Zoals toen wordt de persoon ontmenselijkt. Hij wordt een administratieve formaliteit die zorgvuldig moet verdwijnen.

3 Laurent Arnauts: 'Erkenning politiek asielzoekers is arbitrair'. De Morgen, 6/10/1998

sinds de jaren '80 op gang gekomen zijn. Zij heeft geen voeling met de redenen waarom de mensen vluchten. Indien wel dan zou de regering sinds lang een regularisatiecampagne gevoerd hebben. Ze zou op zijn minst een B-statuut (een tijdelijk beschermstatuut voor vluchtelingen die uit een oorlogsgebied komen) invoeren en eens en voor al duidelijk de criteria vastleggen voor deze vluchtelingen die op basis van humanitaire gronden een regularisatie willen aanvragen.

Interviews

De asielzoeker wordt in België door twee instanties gehoord: de Dienst Vreemdelingenzaken⁴ en het Commissariaat Generaal voor Vluchtelingen en Statenlozen⁵. Beiden nemen interviews af. Het feit dat twee organen zich met de asielprocedure bezighouden alsook het gebrek aan éénvormige criteria voor het afnemen van de interviews verhoogt de verwarring.

Tijdens de hoorzitting voor de senaatscommissie⁶ uitte de heer C. Kpenou van het HCV⁷ zijn bezorgdheid over het feit dat Dienst Vreemdelingenzaken reeds een evaluatie maakt over het verband tussen de feiten in het verhaal dat de vluchteling vertelt en de criteria van het verdrag van Genève. De Dienst Vreemdelingenzaken hoeft alleen na te gaan of er een verband bestaat, of het verhaal geloofwaardig is. De evaluatie ten gronde is het werk van het CGVS: "*Op het niveau van de ontvankelijkheid (Dienst Vreemdelingenzaken) bestaan niet dezelfde garanties: de interviews zijn over het algemeen korter en de asielzoeker heeft geen toegang tot zijn dossier. Bijgevolg worden sommige asielzoekers afgewezen omdat geen gepast onderzoek over hun aanvraag is ingesteld. Ze krijgen ook niet de vereiste bescherming en lopen het risico te worden uitgewezen naar een land waar ze terecht vrezen te worden vervolgd*".

In november 1997 uit Amnesty International haar bezorgdheid over de kwaliteit van de interviews in de asielprocedure in België. Aan de hand van 149 dossiers en talloze gesprekken met asielzoekers is de mensenrechtenorganisatie ervan overtuigd dat het

Met dank aan CAR en Graffiti Jeugddienst

hier gaat om een structureel probleem dat om structurele oplossingen vraagt. Haar aanbeveling naar de senaatscommissie over de asielwetgeving luidt dan ook als volgt: "*Een onafhankelijk en multi-disciplinair team moet de interviews en de daaruit voortvloeiende beslissingen doorlichten, met als doel criteria op te stellen en technieken te formuleren waaraan het interview moet voldoen om tot een geldige beslissing te komen*".⁸

Asielnota

In de nieuwe asielnota van 4/10/1998 wordt het accent gelegd op meer werkingsmogelijkheden voor deze diensten om de achterstand in te halen maar om het beleid op dezelfde manier op versneld tempo uit te voeren.

De asielnota vermeldt dat er een migratiecommissaris, een 'manager' aangeduid wordt die het beleid moet uitvoeren en niet de taak heeft om de regering te adviseren: "*Het beleid moet niet meer herdacht worden, het is er*", zei Dehaene bij de voorstelling van de asielnota begin oktober in de kamer. De nieuwe asielnota is een continuum van hetzelfde beleid.

In het decreet over de etnische minderheden van de Vlaamse regering worden migranten, vluchtelingen, zelfs uitgeprocedeerden en woonwagenbewoners somengebracht. De vluchtelingen worden daarin beschouwd als hier aanwezig, zoals de migranten, zoals de woonwagenbewoners. Onze gemeenschap heeft daar de verantwoordelijkheid over.

Paul Pattoer, voorzitter Liga van de Mensenrechten, Ronde Tafel Vrede juli 1998.

CGVS uit voorzichtige kritiek

De enige ambtenaar die voorzichtige kritiek uit op dit beleid is het hoofd van het CGVS Luc De Smet. "*Na de verkiezingen van '99 is het nuttig om naast de overbezette minister van Binnenlandse Zaken een staatssecretaris voor de Vreemdelingen te plaatsen*" zegt Luc de Smet tijdens de voorstelling van zijn jaarverslag. "*Een commissaris die voorstellen zou doen naar het beleid inzake regularisaties, mensenrechten. In de commissies moeten mensen van het HCR zetelen die op de hoogte zijn van het wereldwijdprobleem van de vluchtelingen*".

⁴ Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) behoort tot het ministerie van Binnenlandse Zaken. Zij bepaalt de toegang tot het grondgebied en oordeelt in eerste aanleg over de wel of niet-ontvankelijkheid van een asielaanvraag. Indien de aanvraag ontvankelijk wordt verklaard wordt de kandidaat-vluchteling of asielzoeker aan een OCMW toegewezen. Bij niet-ontvankelijkheid wordt de vluchteling uitgewezen.

⁵ Commissariaat voor Vluchtelingen en Statenlozen (CGVS) is een onafhankelijke orgaan en beoordeelt de asielaanvraag ten gronde. Het beslist over de definitieve erkenning van de asielaanvraag en werd in België opgericht in 1988 en heeft gedeeltelijk het werk van het HCV (zie voetnota 7) overgenomen. De asielprocedure werd daardoor nationale materie. De asielprocedure binnen de Schengenlanden is niet gelijklopend. (zie Vrede sept-okt 1998 nr.333 p26. Als je uit je land vlucht..., Conventie van Genève)

⁶ De senaatscommissie die de vreemdelingenwet geëvalueerd heeft bracht haar verslag op 23 juni 1998.

⁷ HCV: Hoog Commissariaat voor Vluchtelingen van de Verenigde Naties. Zij adviseert de landen o.a. inzake asielprocedures, repatriëringen, mensenrechten, internationaal recht.

⁸ De behandeling van asielaanvragen in België: een aantal bezorgdheden, Amnesty International nov. 1997

Boeken in Vrede

bibliotheeknieuwsbrief

driemaandelijks tijdschrift bibliotheek Jan Verwest

Vrede vzw Galgenberg 29 9000 Gent

tel 09 233 46 88 fax 09.233.56.78 e-mail vrede@ngonet.be

internet <http://www.democratisch-links.be/vrede>

november-december '98 3de jaargang nr 4

afgiftekantoor Gent X

v.u. Georges Spriet F.Bernierstraat 29 1060 Brussel

Ten geleide

Deze nieuwsbrief brengt u op de hoogte van de nieuwste aanwinsten in onze bibliotheek 'Jan Verwest'. Een aantal boeken bespreken we inhoudelijk, andere stellen we gewoon aan u voor met een korte beschrijving.

Ons boekenaantal groeit gestaag. We hebben nu al meer dan 5500 titels in de computer gerepertorieerd, en bovendien nog een kleine 1600 artikels uit Internationale spectator, Le Monde Diplomatique, Vrede e.a. tijdschriften.

Internet

Vrede vzw is al een tijdje aangesloten op het internet. Meer en meer beginnen personeel, vrijwilligers en bibliotheekbezoekers de waarde van het internet voor het opzoeken van informatie te ontdekken. Vrede heeft intussen een lijst met interessante websites aangelegd met een schat aan informatie over wapenhandel, politieke ontwikkelingen in diverse landen, mensenrechten, vluchtelingen, enz. Wij willen de drempel voor de bibliotheekbezoeker zo laag mogelijk houden. U kan bij ons op het internet surfen voor 50 fr. per kwartier. Wij helpen u graag uw weg vinden. Kom gerust langs.

Als je in de bibliotheek, op school of universiteit of thuis zelft kunnen internetten kom dan gerust 's kijken op www.democratisch-links.be/vrede of op www.cocosngonet.be

Syrië

Er verschijnt weinig over Syrië in ons taalgebied. Gelukkig is er de *Landenreeks* die op een toegankelijke manier telkens een nieuw land belicht.

Syrië is een van de parialanden die onze wereld rijk is. Het is een etnisch-religieus lappendeken en een product van de beruchte Sykes-Picot-akkoorden uit 1916 toen Frankrijk en Engeland het Arabische deel van het Ottomaanse Rijk onder mekaar verdeelden. Vandaag ligt Syrië geklemd tussen Israël en Turkije, twee bondgenoten van de VS die in 1996 een militair samenwerkingsakkoord hebben afgesloten. Jammer dat hierover in het boekje niets staat.

Waar het boekje wel uitgebreid bij stil staat, is de figuur van president Assad, een officier die zijn politieke carrière startte als actief lid van de Ba'th-partij. Assad greep de macht in 1970. Hij streefde er naar zoveel mogelijk macht in zijn persoon te concentreren en koos voor een nieuwe grondwet waardoor Syrië een 'democratisch, socialistische volksstaat' was geworden. Hij verstevigde zijn machtsbasis door de hoge politieke posten aan familie- en clanleden te verdelen. De macht heeft hij tot nu kunnen handhaven door beroep te doen op de beruchte veiligheidsdiensten, de *Mukhabarat*, die verantwoordelijk wordt geacht voor heel wat schendingen van de mensenrechten.

Zoals steeds in de *landenreeks* is er ook aandacht voor de buitenlandse politiek, economie en sociale kwesties. Een mooi portret van een land met veel gezichten.

Ludo De Brabander

Syrië. Landenreeks. Den Haag/Amsterdam/Brussel, Koninklijk Instituut voor de Tropen/Novib/NCOS, 1997, 73p.

Oslo en de Palestijnen

In 1993 sloten Israël en de Palestijnen een vredesakkoord onder bemiddeling van de Noren. Voor de PLO betekende het akkoord de definitieve erkenning van hun organisatie, die jarenlang het etiket van een 'terroristische organisatie' droeg. Intussen zijn we vijf jaar later en is er nog maar weinig van het akkoord (en van Oslo II uit 1995) uitgevoerd. Door de moord op premier Rabin en het aan de macht komen van de conservatieve regering Netanyahu, raakte het vredesproces in het slop. In het boek *After Oslo* onderzoeken verschillende auteurs de resultaten van het akkoord. Hun conclusie is dat het Oslo-proces maar een mager beestje is geworden. De uitvoering van Oslo I en II zijn immers afhankelijk van de goodwill van beide partijen en daar schort het. Israël is nauwelijks bereid om de verschillende fases van de akkoorden uit te voeren en komt telkens met nieuwe voorwaarden op de proppen. Het vredesproces wordt immers gestuurd door de onevenwichtige balans van macht, in plaats van het principe rechtvaardigheid. Likoed voelt zich in geen enkel opzicht verantwoordelijk voor de letter en de geest van de akkoorden en volgt in tegendeel een eigen agenda die volledig in functie staat van de Joodse nederzettingen op de westelijke Jordanoever. De Palestijnen, zo luidt de conclusie, hebben hun lot te veel verbonden aan het wel en wee van de Arbeiderspartij. Vandaar ook dat Oslo na de verkiezingsnederlaag van deze partij nagenoeg een lege doos is geworden.

Ludo De Brabander

Giacaman G. and Lønning D.J. After Oslo. New realities, old problems. London, Pluto Press, 1998, 226 p.

Wapens naar Indonesië

Indonesië ging jarenlang gebukt onder het autoritaire regime van Soeharto. Dit weerhield de westerse landen, ondanks alle lippendienst aan mensenrechten, er niet van het land vol te stouwen met wapens. Het boek dat bij ENAAT (European Network Against Arms Trade) verscheen geeft van dertien westerse landen een overzicht van de wapenhandel met Indonesië. Daaronder ook een kleine bijdrage over de wapenhandel vanuit België.

LDB

Indonesia. Arms trade to a military regime. Amsterdam, Enaat, 1997, 124 p.

Koerden

In drie van de vier landen waarin Koerdistan is opgedeeld hebben de Koerden voor de gewapende strijd gekozen, omdat hun geen andere keuze meer restte. Zowel in Noord-Koerdistan als in Zuid- en Oost-Koerdistan (respectievelijk in Turkije, Irak en Iran) worden de Koerden

op alle mogelijke manieren gediscrimineerd. Meer dan 8.500 dorpen zijn met de grond gelijk gemaakt of gewelddadig ontruimd. Welk volk van die omvang wordt op dergelijke wijze vernederd? In een boek, geschreven door Veerle Van Beeck, vindt u een uitgebreid politiek en historisch overzicht van de Koerdische strijd. Daarnaast wordt stilgestaan bij alternatieve voorstellen voor een politieke oplossing via dialoog.

LDB

Veerle Van Beeck. De Koerden. Een volk op weg naar zelfstandigheid? Brussel, Koerdisch Instituut, 1998, 199p.

sans papiers

Een brochure die de bedoeling heeft een overzicht te geven over de belangrijkste rechten van personen zonder papieren. De brochure heeft die rechten opgedeeld in een aantal thema's, zoals woning, inkomen, medische hulp, familielevens, politiediensten, gerecht, maatschappelijk leven. Het is in drie talen (Nederlands, Frans en Engels) opgesteld en gebruikt eenvoudige woorden. Het boekje is uitgegeven door het Steunpunt Begeleiders Uitgeprocedeerden en staat onder de eindredactie van N. Vanderschueren medewerker en jurist van het Steunpunt. Alle teksten zijn geschreven door mensen die dagelijks met vluchtelingen werken.

Deze brochure heeft haar ongetwijfelde verdienste maar de vluchtelingen uit Oost-Europa kennen geen van de drie talen waarin het boekje is opgesteld. Nochtans zijn er velen onder hen uitgeprocedeerden alsook slachtoffers van mensenhandel. Een lijst met nuttige adressen en telefoons is erin opgenomen. De prijs van het boekje is bewust laag gehouden (100fr) en is dus toegankelijk voor de doelgroep.

MJVM

Rechtengids mensen zonder wettig verblijf, Steunpunt Begeleiders Uitgeprocedeerden-Rechtengids 1997

Vijf morele dilemma's

Umberto Eco is vooral bekend door zijn roman "In de naam van de roos", maar geniet reeds langer faam als literatuurwetenschapper, essayist en 'opinionmaker'. *Vijf morele dilemma's* is een bundeling van essays waarin hij zijn visie op thema's als oorlog, fascisme, de media, de ethiek van de ongelovige en migratie uiteenzet. De stijl van Eco is zeer onderhoudend en biedt vaak nieuwe en interessante perspectieven, waarmee hij zijn reputatie als toonaangevend cultuurcriticus bevestigt.

Peter

Umberto Eco. Vijf morele dilemma's. Amsterdam Uitgeverij Bert Bakker.

Libanon

Een boek dat de pretentie heeft het hele Libanese gebeuren op een overzichtelijke en indringende wijze in kaart te brengen, het lijkt onwaarschijnlijk. Maar de auteur die al eerder schreef over de complexe belangen in de Caucasus kunnen we wel krediet geven voor het wespennest Libanon. De auteur was jarenlang verslaggever voor de radio vanuit Libanon.

De eerste hoofdstukken gaan over zijn ervaringen voorzien van de benodigde toelichting in historische en politieke context in de belangrijkste spanningsoorden van Libanon: Oost-Beiroet, West-Beiroet, Zuid-Libanon, de Palestijnse kampen. Daarna volgen hoofdstukken over aparte verschijnselen van de burgeroorlog: mentaal verval bij een oorlogsgeneratie, materieel verval in een oorlogseconomie, het afglijden van die economie naar een internationaal fraude en smokkelcircuit en het Libanese fenomeen bij uitstek, de ontvoeringspraktijken. Het eindigt met het gedetailleerd verslag aan de hand van eigen ervaringen van de crisis van september 1989 en tenslotte zijn eigen gevangenschap en uiteindelijke vrijlating. Dit alles geschreven in een vlotte stijl. Voor wie niet vertrouwd is met de Libanese kwestie kan het een leidraad en aanzet vormen om de huidige heropbouw van het land sinds 1990 te volgen.

MJVM

Charles Van der Leeuw. Libanon. De vermoorde onschuld, Leuven, Kritak, 1990

Gevangen vluchteling

Dit boek over de detentie van vluchtelingen en illegalen is het resultaat van een reeks hoorzittingen in 1997 georganiseerd door het Autonoom Centrum in Amsterdam. Het boek is ook de weerslag van hun werk rond vreemdelingendetentie van de afgelopen zes jaar. Om te zeggen dat deze werkgroep niet over één nacht ijs is gegaan. Naast de artikels geschreven door de medewerkers zijn er ook bijdragen van wetenschappers en juristen en zijn er persoonlijke verhalen van uitgeprocedeerden en illegalen. Het boek wil een aanzet zijn tot kritische discussie over het vreemdelingenbeleid en evenzeer tot directe actie omdat "...discussies en acties hard nodig zijn en onlosmakelijk verbonden met een visie op de ontwikkelingen in de samenleving als geheel". Een opzet waar zij grotendeels in geslaagd zijn. Een aanrader voor al wie begaan is met de meest kwetsbare groep in onze samenleving.

MJVM

Grensgevangenen. Een kritiek op detentie van vluchtelingen en illegalen in en gesloten samenleving. Autonoom Centrum, Amsterdam september 1998

Geweld en intellectuelen

De Iraakse dissident Kanan Makiya poogt ons in dit boek te confronteren met de brede werkelijkheid van tirannie in het Midden-Oosten en de afwezigheid van de Arabische intellectuelen om dit aan de kaak te stellen. In dit boek getuigen enkele Arabische en Koerdische mensen over bezetting, vooroordeel, revolutie en geïnstitutionaliseerd geweld. In het licht van deze getuigenissen onderzoekt hij het verzet van de Arabische intelligentsia tegen Saddam Hussein en de Golfoorlog. Het protest van deze Intelligentsia tegen de uitmoording van de Koerden is een lachertje vergeleken met de massale veroordeling van Saddam door het Westen.

De schrijver gaat ook op onderzoek in Syrië, Saoedi-Arabië, Libanon, Palestina. Geen enkele vorm van geweld werd tijdens de Libanese burgeroorlog achterwege gelaten en hij beschrijft de grote culturele desintegratie en vluchtelingenstroom die dit geweld op gang bracht.

De schrijver herinnert er ons aan dat er tijdens de jaren '40 en '50 liberalen en democraten waren in de Arabische wereld. Maar tragisch genoeg, 1967 verdreef datgene wat van hun gedachtegoed was overgebleven en het geweld ging alleen maar in crescendo naarmate de jaren verstreken.

De schrijver brengt geen politieke en economische analyse. Hij blijft sprakeloos achter: "The mere act of putting such questions on paper frightens me. I have no answers. All I can do is point to the glaring collective failure of an intelligentsia to evolve a language of rights and democracy to supplement the language of nationalism." (p316)

Ondanks het gebrek aan analyse van de politieke krachtsverhoudingen heeft het boek de verdienste de intellectuele malaise in de Arabische wereld te identificeren en het te boek te stellen. Anderzijds staat hij ook niet meer alleen.

Ondanks de spiraal van het geweld blijven in Algerije intellectuelen op risico van hun leven de moed opbrengen hun stem te verheffen tegen het geweld van de fundamentalisten: Rachid Boudjedra in zijn 'Lettre Algériennes' (1995) en Rachid Mimouni in zijn boek 'De la barbarie en général et de l'intégrisme en particulier' (1992). Beiden zijn door het FIS ter dood veroordeeld. Mimouni is in ballingschap in Marokko gestorven. Om protest te laten horen is er moed nodig. De schrijfster Taslima Nasreen uit Bangladesh en Salman Rushdie uit Iran hebben beiden een prijs op hun hoofd staan voor het schrijven van boeken.

MJVM

Kanan Makiya. Cruelty and Silence. War, tyranny, uprising, and the Arab World. London, Norton & Company, 1993

Les barbelés de la honte. Marco Carbocci, Nisse et Laurence Vanpaeschén. éditions Luc Pire.

In dit boek getuigen een achttal uitgeprocedeerden die op 21 juli dit jaar uit het gesloten centrum van Steenokkerzeel ontsnapten. Het boekje is een publicatie van 'le Collectif contre les Expulsions'. Deze asielzoekers zijn in hun land bedreigd, maar worden hier niet aanvaard. Ze hebben de luciditeit van diegene die niks meer te verliezen hebben behalve hun leven. Semira Adamu is een van de getuigen. Ze gaf haar relaas enkele dagen voor haar dood.

Andrei S. Markovits & Simon Reich. Het Duitse dilemma: de rol van het nieuwe Duitsland in de 21ste eeuw. Icarus/Van Reemst Uitgeverij 244 p. ISBN 90-410-9086

In deze publicatie, die eveneens werd voorgesteld op "Het andere boek" belichten twee Amerikaanse professoren in de Internationale Politiek heden en toekomst van het "nieuwe Duitsland" door middel van een diepgaande analyse van economische, politieke, sociale en culturele factoren, waarbij vooral de door vele Europese buurlanden gevreesde "Duitse dominantie" aan bod komt.

Gewelddadig conflict en wapenhandel. Noord-Zuid Cahier Wereldwijd/Broederlijk Delen/ NCOS 136 p. ISSN 07779-6641

Dit Cahier bevat bijdragen van 10 verschillende auteurs omtrent gewapende conflicten, wapenhandel, controle op wapenhandel en conflictpreventie. De overkoepelende visie is dat er slechts duurzame vrede kan bestaan wanneer alle volken worden ontwapend.

Krieg und Gesundheit in Kurdistan: Ergebnisse der Sozialmedizinischen Fachkonferenz. Kurdischer Roter Halbmond 165 p.

Verslag van een congres georganiseerd door een vereniging van artsen die actief zijn in Turks-Koerdisch oorlogsgebied en in dienst staan van de Koerdische burger-slachtoffers. Aangezien internationale hulporganisaties er niet of nauwelijks aanwezig zijn biedt dit document als enige een overzicht van de sociale, geneeskundige en psychologische gevolgen van de oorlog die de Turkse staat voert tegen de Koerden. Daarbij wordt ook aandacht geschonken aan de therapeutische opvang van het stijgend aantal gefolterde en getraumatiseerde burgers.

samenstelling
M. J. Vanmol

redactieraad
R. Hubo, W. De Raes, Peter L. De Brabander, G. Spriet, A. Uytterhaeghe

najaarsaanbod Vrede

vredeschahier 1/98
India een kolkende smeltkroes

Dit vredeschahier hoopt een beeld van India te brengen dat door de vele cijfergegevens én de maatschappelijke analyse duidelijk de clichés doorbreekt die over dit subcontinent de ronde doen.

Centraal staat de stelling dat een land zich op zo'n manier moet kunnen organiseren dat het zelf in kan staan voor de welvaart en de ontwikkeling van zijn bevolking. De auteur meent dat India hier elke dag verder van huis is...

Antoine Uytterhaeghe kan bogen op heel wat India-reiservaringen. Hij spreekt dan ook met een zekere autoriteit.

175 Bf + portkosten

vredeschahier 2/98
Wapens zijn geen bananen.

Wapens dragen op allerlei manieren bij tot mensenrechtenschendingen. Behalve direct fysisch leed, zorgen de enorme wapenuitgaven voor heel wat sociale kosten. In dit cahier wordt uitgebreid ingegaan op het fenomeen wapenhandel, de link met mensenrechtenschendingen, het recht op vrede.

Dan komt een kijk op de Belgische situatie (de wetgeving op wapenhandel), gevolgd door sprekende voorbeelden: Turkije (de Koerden), Mexico (Chiapas) en Indonesië (Oost-Timor), Rwanda en Saoedi-Arabië.

Vrede vzw, De Brabander L., Eisen B., Spriet G., Vanoost L. 80blz 120 Bf

diareeks :
wapenhandel en mensenrechten

40 dia's over ontstaan en inhoud van mensenrechten, en de wijze waarop ze geschonden worden.

Wapenhandel speelt bij mensenrechtenschendingen een veelkoppige rol. *De diareeks kan worden uitgeleend. Vrede kan eventueel instaan voor 'n spreker.*

Opvangbeleid

Gesloten detentiecentra

De nieuwe asielnota voorziet evenmin in het bijsturen van het opvangbeleid. Met de dood van mevr. Semira

nen. Maar de stem van de vluchteling heeft geen gehoor.

Illegaliteit

Mensenhandel en illegale kinderen

Gesloten opvangcentra zijn een schande voor een land. Daar zitten mensen opgesloten zonder dat ze misdadigers zijn. Sommige mensen zitten daar omdat ze niet kunnen teruggestuurd worden, vb. Liberia, Afghanistan, Somalië. Na een paar maanden probeert men deze mensen te versassen en gaat men ermee naar allerlei ambassades. Niemand wil hen. Dan laten ze die weer vrij met de boodschap dat ze binnen 5 dagen het land moeten verlaten. Ze zetten ze gewoon buiten. Binnen in de centra is het een verschrikkelijke toestand. In het gesloten opvangcentrum de 'Refuge' in Brugge hebben de vrouwen het slechtst. Ze zitten in een grote zaal met 32 mensen, geen enkel privacy. Ze kunnen niet naar buiten kijken en worden per dag gelucht gedurende twee kwartier.

Carla Ronkes-Rogerbeek, Steunpunt Mensen zonder Papieren, Ronde Tafel Vluchtelingen Vrede aug. 1998

Adamu werd de publieke opinie geconfronteerd met de realiteit van het gesloten centrum 127 bis en de behandeling van de 'gevangenen'. De verantwoordelijken van de gesloten centra⁹ hadden het in hun verklaring voor de senaatscommissie op geen enkel moment over de toelaatbaarheid van de detentie voor mensen zonder papieren. Alles verloopt volgens de wet. Zoals de gewelddadige repatriëring tot op de laatste moment door minister Tobback als 'in overeenstemming met de wet' werd bestempeld. Op geen enkel moment was er in de senaatscommissie een gedachtenwisseling over democratie, respect voor mensenrechten, verdeling van welvaart, humaniteit. De praktijk wijst ondertussen wel uit dat detentie geen ontraderende invloed heeft op de migratie. De huidige politieke cultuur is er één van zakelijkheid, beheersing en efficiëntie en is uitgegroeid tot een managementcultuur: "De opsluiting van vreemdelingen getuigt van een vervreemdingscultuur: migratie wordt als een bedreiging voorgesteld. Dit denken in 'wij' en 'zij' vormt de ideologische basis van het vreemdelingenbeleid".¹⁰

Dagelijkse opvang

Deze denkwijze spiegelt zich ook terug in de dagelijkse opvang van de vluchtelingen wiens asielaanvraag ontvankelijk is verklaard. Zij mogen het land binnen en worden aan een OCMW toegewezen. Deze zorgt voor de uitbetaling van een bestaansminimum. Vluchtelingenorganisaties en ngo's waar veel vrijwilligers werken zijn dagelijks druk in de weer om het nodige te vinden om deze mensen te huisvesten en wegwijs te maken in deze samenleving: kinderen naar school, eten, taal leren, gezondheid enz. Vluchtelingen zijn een kwetsbare groep waarvoor verantwoordelijkheid opgenomen wordt door een deel van de civiele maatschappij. Deze mensen hebben na jaren werken met vluchtelingen een grote ervaringsdeskundigheid opgebouwd. Door hun dagelijkse huisbezoeken ervaren zij aan de lijve het chaotische en restrictieve asielenbeleid van de regering. Hun inzicht in de problematiek zou het opvangbeleid ruim kunnen bijsturen en verfij-

"-Mijn grootste zorg gaat naar illegale kinderen" zegt Carla van de Vluchtelingen werkgroep Gent. "-De minderjarigen, wat gebeurt ermee? Het zijn kinderen van vrouwen die naar hier gehaald worden voor prostitutie. Een aantal van die kinderen kunnen tot hun zes jaar via Kind en Gezin terecht in tehuizen. Maar wat gebeurt daarna? De moeders kijken er niet naar om. Ze hebben geen geld of de vrouwen worden door de pooiers op andere plaatsen gedropt en die kinderen zitten daar dan. Ze mogen naar school maar er is geen toezicht op de leerplicht. Waar moeten ze naartoe als ze straks uitgewezen worden? Als we dat soort kinderen terugsturen dan vallen ze in de handen van de maffia. Als ze niet teruggaan vallen ze in de handen van de prostitutie".

ten ze naartoe als ze straks uitgewezen worden? Als we dat soort kinderen terugsturen dan vallen ze in de handen van de maffia. Als ze niet teruggaan vallen ze in de handen van de prostitutie".

Georganiseerde misdaad

De vluchteling en asielzoeker heeft geen schuld aan zijn illegaliteit. Illegaliteit is een administratief en sociaal probleem en geen materie van binnenlandse veiligheid.

Wat Binnenlandse Veiligheid wel aangaat is de georganiseerde misdaad die zich in het kielzog van de vluchtelingenstroom ontwikkelt en waarvan de illegaal en uitgeprocedeerde het slachtoffer van wordt. De Belgische staat biedt de vluchteling onvoldoende bescherming.

Het onthaal loopt op vele punten mank. Gedurende zijn asielprocedure vertoef de kandidaat-vluchteling in een vacuüm. Een periode van wachten en interviewen waar hij niet veel van begrijpt. Asielzoekers hebben moeilijk toegang tot de arbeidsmarkt. Ze moeten door een papieren rommel zodat de eventuele werkgever niet geneigd is om iemand aan te werven omdat de papieren voor toelating voor werken pas weken later in orde zijn.

Rita Willems, Vluchtelingen Werkgroep Gent, Ronde Tafel Vluchtelingen Vrede Juli 1998

De sterk georganiseerde internationale misdaad opereert in regelrechte maffiastijl. Bij de mensensmokkel komt steeds meer geweld te pas omdat het een extreem winstgevende praktijk is. De Schengenstrategie en andere maatregelen van de EG behoeden Europa niet tegen migratiestromen en vluchtelingendruk en schieten tekort in hun aanpak van de georganiseerde misdaad.

Vluchtelingen en Maatschappij

Noord-Zuid

De civiele maatschappij mag zich niet de éézijdige restrictieve interpretatie van de Conventie van Genève laten welgevallen. Alle burgers die fundamenteel begaan zijn met het respect voor de mensenrechten

⁹ In het Vlaams landsgedeelte bevinden de gesloten centra zich in Merksplas, Brugge, Steenokkerzeel en Zaventem. In de gewangenissen van Vorst, Sint-Gillis en Gent worden ook uitgeprocedeerden opgesloten in afwachting van hun repatriëring.

¹⁰ Grensgevangenen. Een kritiek op detentie van vluchtelingen en illegalen in een gesloten samenleving, Autonoom Centrum september 1998.

moeten hun stem laten horen. Dat daar soms harde woorden en acties bij te pas komen is niet te vermijden. Zij moeten door woord en daad hun solidariteit betuigen en hun regeringen dwingen na te denken over een asielbeleid op lange termijn. Een reflectie waarvan het uitgangspunt moet zijn dat ongelijkheid tussen Noord en Zuid één van de grofste schendingen

Wie hebben met zoveel transporten van Albanezen of Kosovaren af te rekenen dat we die vluchtelingen niet eens kunnen overleveren aan Vreemdelingen. zaken vaak moeten we die mensen gewoon aan hun lot overlaten en op de kasseien zetten.

Procureur Berkvens uit Brugge, De Morgen, 14 oktober 1998

is van de mensenrechten. De globalisering van de wereldeconomie ontsnapt aan de controle van de nationale staten. De schuldenlast van de derde wereld veroorzaakt armoede, oorlog en burgerconflicten waardoor grote migratiestromen op gang komen. Europa wordt slechts geconfronteerd met het topje van de ijsberg. De vluchtelingenstroom uit Oost-Europa is in haar volle ontwikkeling maar de heren van het IMF en de Wereldbank doen rustig verder met de uitverkoop van de infrastructuur en verpaupering van de bevolking. De heersende visie in de politiek is dat Fort Europa moet worden afgesloten voor mensen van buitenuit. Migratie wordt niet als probleem gezien, maar de plaats van bestemming wel. Niet alleen in de politiek maar ook in de hoofden van veel burgers is er geen sprake van werkelijke globalisering. Slechts dat wat bruikbaar is, zoals goederen, informatie, culturele uitingen en exotische vakantiebestemmingen, wordt gewaardeerd.

Vluchtelingen hebben geen stem. Vaak zijn de vrijwilligers de enige stem van de uitgeprocedeerden. Maar deze stem klinkt zwak. De diensten maken niet de stem uit van de vluchteling.

Rio Willems, vluchtelingenwerkgroep Gent, Ronde Tafel Vluchtelingen Vrede juli 1998

P.S. Tijdens de zomer organiseerde Vrede een informele ronde tafel met mensen die met vluchtelingen werken. Deze gesprekken alsook de samenwerking met medewerkers van het Transithuis Gent en de Vluchtelingenwerkgroep hebben mij het concrete materiaal gegeven om dit artikel tot stand te brengen. Ik dank eveneens de vluchtelingen die mij gastvrij hebben ontvangen en de personen die mij bij hen hebben geïntroduceerd.

M-J Vanmol, 22/10/1998

Vragende kinderogen

*Geen geborgenheid meer
niets dan alleen maar
angst en vertwijfeling
de dag te zien groeien
onder het voortdurend geschrei
van onschuldige wezens
smakend naar gerechtigheid
met steeds weer diezelfde
betrachting
Wanneer brengen mensen
op deze darde een
boodschap van ware vrede?*

Jozef Vandromme

Wist je dat ...

- ... in Venezuela 45 % van de bevolking in diepe armoede leeft en tijdens de laatste jaren het aandeel van de rijken in het nationaal inkomen met 40 % is toegenomen terwijl de 20 % armsten slechts over 4 % beschikken.
- ... in de periode 1975-93 het gemiddelde reële loon in Europa steeg met 3 % en in de V.S. daalde met 20 %. Meer dan 10 miljoen Amerikanen een loon ontvangen dat nauwelijks hoger ligt dan de armoedegrens en van de zogenaamde tien miljoen nieuwe jobs er slechts 20 % zijn met een contract van onbepaalde duur en met een normaal loon.
- ... één kwart van de Amerikaanse beroepsbevolking, 37 miljoen mannen en vrouwen, slechts met een deeltijdse job moet trachten in hun levensonderhoud te voorzien.
- ... gemiddeld verdwijnen 1300 hectaren tropisch regenwoud per

- uur en onder dit tempo het gevaar bestaat dat dit binnen de eeuw zal verdwenen zijn.
- ... dat de OPEC, waarvan de Arabische Golfstaten deel uitmaken, die men vroeger het olie-monopolium noemde, vandaag nog slechts dertig procent van de olieproductie controleert.
- ... tweederde van de bevolking van Brazilië - honderd miljoen personen - moeten rondkomen met 12.000 fr. per maand en 40 miljoen met slechts 3.200 fr. en de werkloosheid in de grote centra oploopt tot 17 %.
- ... men in Vietnam met een nationale loterij is gestart waarvan de opbrengsten zullen dienen om de slachtoffers van de door de Amerikanen gevoerde chemische oorlog behulpzaam te zijn en dat de Verenigde Staten zich voor deze misdaad tegen de mensheid nooit verontschuldigd hebben, laat staan ooit aan de slachtoffers een vergoeding betaald.

Geen vrijheid voor extreem-rechts

In 1992 werd door extreem-rechtse skinheads in de wijk Lichtenhagen te Rostock een vluchtelingentehuis in de as gelegd. Op 20 september had de extreem-rechtse NPD besloten in deze wijk een herdenkingsbetoging te houden. Het stadsbestuur van Rostock had deze betoging verboden maar het administratief gerechtshof van Schwerin had dit verbod geannuleerd. Deze heren blijken dus niets geleerd te hebben uit het Duitse verleden en er een zonderlinge interpretatie over vrijheid op na te houden.

Aan de extreem-rechtse betoging die onder druk van het stadsbestuur uiteindelijk in een andere wijk doorging, namen vierduizend kaal geschoren koppen uit gans Duitsland met hun vlaggen, trommels, kentekens en racistische slogans deel.

Op kop van de betoging stapte het bestuur van de NPD en de terrorist Manfred Roeder die in 1982 tot dertien jaar gevangenisstraf werd veroordeeld voor aanslagen met explosieven tegen huizen van vluchtelingen.

Elders in de stad, in Lichtenberg op de plaats van de rellen in 1992, waren 10.000 anti-fascistische manifestanten samengekomen gevend aan de oproep van een zestigtal anti-nazi-organisaties. Hier ging een groot feest door waaraan kunstenaars uit Zuid-Amerika en Angola en het filharmonisch orkest van Rostock deelnamen. (ads)

Tony Blair en Thatcher

Tot woede van een belangrijk deel van de deelnemers van het jaarlijks congres van Labour verklaarde Tony Blair, woorden die hij voor de BBC herhaalde, zijn standpunt dat eigenlijk wel dicht bij de zienswijze van Margareta Thatcher ligt.

Oordeel zelf: "De internationale speculaties beschuldigen dat zij verantwoordelijk zijn voor de huidige mondiale financiële crisis betekent de vrije circulatie van de kapitalen willen verhinderen. Geen kwestie van hierop taksen te leggen of de beweging van de kapitalen te verhinderen. De globalisering van de wereldeconomie is onafwendbaar en er kan geen sprake zijn dit te willen verhinderen".

De boodschap is duidelijk. Het is de taal van rechts. Blair heeft niettemin in de verkiezingen van de Labourleiding een nederlaag geleden. Van de zes beschikbare plaatsen, op de 28 leden

van het directie comité gingen er vier naar de linkervleugel van Labour. (ads)

Herinneringen van een nazidokter

Hij is zevenentachtig jaar en geniet van een rustige oude dag in het dorpje Rosshaupter in Beieren. Het gaat hier om de laatste levende dokter van Auschwitz die in een gepubliceerd onderhoud in Der Spiegel (26/9) over zijn leven in het uitroeingskamp vertelt en over de doodstrijd van de joden in de gaskamers en dit zonder enige wroeging. Integendeel. Zijn naam: Hans Münch.

Op het einde van zijn leven weigert hij Jozef Mengele, de hoofddokter van Auschwitz te veroordelen, maar verklaart dat deze de kinderen "optimaal" behandeld heeft.

Hij noemt deze de "best mogelijke en sympatieke vriend".

Hans Münch legt aan Der Spiegel uit dat Mendele hem toeliet alle mogelijke onderzoeken te doen op mensen, zaken die niet mogelijk waren met konijnen.

Verantwoordelijk voor de strijd tegen epidemieën spreekt hij over zijn ideale werkomstandigheden. Zijn taak bestond er namelijk in "eeter in het tandvlees van zijn slachtoffers te spuiten om de reacties te kennen". Dit noemt hij nog vandaag zijn "menselijk materiaal". "Het was wel aangenaam te leven in Auschwitz ondanks er daar honderduizenden vergast werden" voegt hij er aan toe.

Meer dan een halve eeuw later beschuldigt Hans Münch de joden dat ze vele domeinen van het maatschappelijk leven, in het bijzonder de geneeskunde, bezoedeld zouden hebben.

Bijzonder de joden van Oost-Europa noemt hij uitschot dat men niet als mensen kan of mag beoordelen.

Bruno Schirra onafhankelijk journalist van "Der Spiegel" interesseert zich sinds drie jaar aan deze oud Waffen SS van Auschwitz. Vervolgd voor oorlogsmisdaden in het Auschwitzproces in Krakau in 1947 werd hij vrijgesproken omdat enkele gewezen gevangenen ten zijne gunste getuigden.

Op het artikel in Der Spiegel, dat aan de vooravond van de Duitse verkiezingen verscheen werd geen enkele reactie vastgesteld.

Hij vertelt eveneens dat: Toen ik, tijdens mijn onderzoek aan de mensen van het dorp vertelde dat Dr. Hans Münch nazidokter was in Auschwitz, luidde het antwoord, 't is zolang geleden.

"Was het een engel of een monster" vraagt Michel Friedman, lid van het presidium van de Joodse Raad in Duitsland zich af. Slechts de vraag stellen is onverdraagbaar, voegt hij er echter aan toe.

Vrijgesproken in Krakau kan de nazidokter, ondanks zijn bekentenissen, niet meer veroordeeld worden voor zijn gepleegde medische experimenten.

Maar hij zou kunnen veroordeeld worden voor zijn deelname een de selectie van de joden bij hun aankomst in Auschwitz, of eenvoudiger, voor de aansporing tot rassenhaat in zijn verklaringen in "Der Spiegel".

Vragen die terecht op een antwoord wachten vanwege de Duitse overheid. (ads)

Paulus II en aartsbisschop Alojze Stepinac

Paus Paulus II die meer dan welke paus voor hem de zaligverklaringen aan de lopende band uitvoert, heeft op 3 oktober de gewezen aartsbisschop Stepinac van Kroatië zalig verklaard.

De voordien gestelde vraag van het Simon Wiesenthal centrum om de voorgenomen zaligverklaring uit te stellen en vooraf historici toe te laten, op basis van de archieven van het Vaticaan, een onderzoek in te stellen naar het oorlogsverleden van Stepinac, werd afgewezen.

Meteen werden de nochtans bekende feiten afgewenteld. Namelijk dat Stepinac in 1941 het fascistisch regime van Ante Palevic erkende dat verantwoordelijk was voor de dood van duizenden joden, zigeuners en anti-fascisten.

Onder Tito werd Stepinac voor deze collaboratie met de fascistische oustachis tot 16 jaar gevangenis veroordeeld maar deze straf werd later in huisarrest omgezet.

In naam van zijn gekende anti-communistische opstelling blijkt de paus echter zijn geheugen verloren te hebben. Deze zaligverklaring volgt op deze van 15 september van Guiseppe Tovani, stichter van de Banco Ambrosiano, de katholieke bank waarvan de faling in 1981 zelfs de bank van het Vaticaan besmeurde. De Banco Ambrosiano liet een put achter van 1,4 miljard dollar als gevolg van ondergrondse financieringen e.a. schandalen waarbij de banden werden blootgelegd tussen het Vaticaan en de geheime Loge P2 die tijdens jaren, met de hulp van de geheime diensten de Italiaanse staat ondermijnde. (ads)

Cyprus: kater voor de Europese Unie

De voorziene toetreding van Cyprus tot de Europese Unie zorgt voor heel wat kopzorgen. Het blijkt immers moeilijk om alle belanghebbende partijen op één lijn te krijgen over het sinds 1974 in twee gesplitste eiland. Een 'Duitslandscenario' zou tot een consensus kunnen leiden.

Een putsch van de junta in Athene tegen de republiek Cyprus in 1974, deed het wankel evenwicht tussen de Griekse en Turkse Cyprioten definitief in mekaar stuiken. Voor Ankara was dit de gelegenheid om Noord-Cyprus binnen te vallen. Sindsdien zijn permanent 35.000 Turkse militairen gestationeerd en werd het eiland opgesplitst.

In een poging de jarenlange impasse op het eiland te doorbreken, diende het Grieks-Cypriotische deel in 1990, een aanvraag in voor toetreding tot de Europese Unie. De regering van Georges Vassiliou hoopte daarmee het Cyprusprobleem te Europeaniseren. Sinds de EU de toetreding als onwettelijk verklaarde en op de top van Luxemburg Cyprus mee werd opgenomen in de lijst van landen met wie toetredingsgesprekken worden opgestart, zijn de Grieks-Cyprioten er inderdaad in geslaagd om Cyprus bovenaan de politieke agenda van de EU te krijgen.

De Europese Unie zit nu evenwel met een kater. Niet alle lidstaten zitten op één lijn. Bovendien dreigt de kwestie de relaties met Turkije verder te verzuuren. Nochtans was het de bedoeling van de Europese Unie met haar beslissing een politieke doorbraak te forceren. Maar het draaide averechts uit. Eerst was er de Turks-Cypriotische leider Rauf Denktaş, die onmiddellijk liet weten niet aan de Europese onderhandelingstafel te willen zitten. Hij beschouwde het EU-besluit als een kaakslag voor de Turkse bevolking in Cyprus. Turkije reageerde eveneens furieus. In Luxemburg werd immers tegelijk beslist om de toetreding van Ankara tot de EU in de koelkast te stoppen. Gefrustreerd dreigden de Turken met een definitieve annexatie van Noord-Cyprus, waarvan de regering tot nu toe enkel door Turkije zelf wordt erkend.

Op de achtergrond speelt ook nog een andere kwestie. Zo reageerde Ankara ongemeen fel op de beslissing van de Grieks-Cyprioten om S-300-raketten in Rusland te bestellen. De Turkse premier Yılmaz zei dat als de raketten daadwerkelijk worden geïnstalleerd, het Turkse leger ze zou vernietigen.

Waarom wil Cyprus persé de bewuste raketten installeren? De Grieken beseffen dat ze absoluut geen partij vormen voor het zwaar gemilitariseerde noorden. Volgens de Grieken ligt er een geheime wapenopslagplaats. De Turken hebben bovendien het voordeel dat Cyprus binnen vliegafstand ligt van het Turkse vaste land. De F-16's van Griekenland daarentegen kunnen onmogelijk de grote afstand overbruggen. In 1993 werd door het Ministerie van Defensie onder toenmalig premier Papandréou een doctrine van 'gemeenschappelijke defensie' uitgewerkt. Zo een doctrine zou een lege doos blijven zonder voorzieningen voor de Griekse luchtmacht. Er werd onmiddellijk gestart met de bouw van een vliegtuigbasis in Paphos, die in april 1998 geopend werd. De aankoop van de Russische S-300-raketten past geheel in dat kader. De raketten moeten de kwetsbare straaljagers beschermen tegen een mogelijke verrassingsaanval van de Turkse luchtmacht. Het zijn dus niet zozeer de raketten zelf die de Turken op stang jagen, maar wel de vliegtuigen die in Paphos hun thuisbasis zouden krijgen. Van daaruit is het zuidelijke Turkse luchtruim immers gemakkelijk te bereiken. De geplande terminal in de havenstad Ceyhan waar de olie uit de Kaukasus moet toekomen wordt zo rechtstreeks bedreigd.

Toch valt te betwijfelen dat de installatie van de S-300-raketten militaire voordelen zal opleveren. Het luchtmachtonderdeel van de Griekse doctrine komt immers niet tegemoet aan het reële gevoel van onzekerheid onder de Grieks-Cyprioten. In tegendeel. De hele operatie maakt, gezien de harde Turkse houding, de kans op een conflict alleen maar groter.

De geschiedenis heeft al getoond dat Turkije de militaire optie niet schuwt. Toen in juni van dit jaar 4 Griekse F-16's

en 2 transportvliegtuigen naar de basis vlogen, stuurde Turkije op zijn beurt 6 F-16-vliegtuigen naar de Turks-Cypriotische basis Lefkonijo-Geçitkale.

De S-300 beslissing van de Grieken is ook op politiek vlak een flater van formaat. Een aantal landen in Europa, met op kop Frankrijk, reageerden meteen terughoudender op een mogelijke opname van Cyprus in de EU. Men voelt er immers weinig voor om een potentieel militair conflict naar Europa te transfereren.

De EU zoekt nu een uitweg uit de problemen waarin ze zichzelf heeft ingewerkt. Frankrijk eiste een oplossing van het conflict in Cyprus, vooraleer er sprake kon zijn van toetreding. Die strategie wordt nu verlaten wegens niet haalbaar. De Franse Minister van Buitenlandse Zaken lijkt nu akkoord, zij het niet van harte, om alleen onderhandelingen op te starten met het Grieks-Cypriotische deel. Tegelijk wordt daarmee aangegeven dat een opgedeeld land lid kan worden van de EU. Er wordt gewezen naar de geschiedenis toen in 1952 ook West-Duitsland is toegetreden tot de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS), de voorloper van de EU, terwijl Oost-Duitsland zich nog aan de andere kant van de muur bevond.

Om het Turkse ongenoegen wat te temperen gaan tegelijk stemmen op om de EU-houding t.a.v. Turkije te veranderen. Zelfs de Grieken zouden er mee instemmen Turkije opnieuw uitzicht te geven op lidmaatschap van de EU als Turkije binnen de drie jaar aan de EU-voorwaarden op vlak van mensenrechten en democratie zou voldoen. Dat neemt niet weg dat de EU-beslissing om Cyprus op te nemen nog voor veel heibel kan zorgen. Wordt zeker vervolgd.

Ludo De Brabander

Bronnen. Le Monde Diplomatique (september 1998), Frankfurter Allgemeine Zeitung (15 oktober 1998) en Turkish Daily News (diverse uitgaven)

De Turkse agressie tegen Syrië

De relaties tussen Turkije en Syrië zijn nog maar eens op een dieptepunt beland. Ditmaal is de aanwezigheid van de Koerdische guerrilla PKK de aanleiding. Turkije heeft bedreigd met militaire acties tegen zijn buur. Na de voortdurende invallen in Noord-Irak laat Turkije opnieuw zijn voorkeur voor militaire oplossingen blijken.

De relaties tussen Turkije en Syrië staan al langer onder spanning. De annexatie van de provincie Hatay in 1939 door Turkije heeft Syrië nooit verteerd. 40 jaar later zorgt het Turkse GAP, een reusachtig dammenproject op Tigris en Eufrat, voor serieuze spanningen. De Turken hadden in 1990 de loop van de Eufrat afgeleid om de reusachtige Atatürkdam te vullen. De Syrische industrie en landbouw langs de loop van de rivier kwamen plots zonder water te zitten. Recent is daar ook de Syrische bezorgdheid bijgekomen over het in 1996 afgesloten militaire samenwerkingsakkoord van Turkije met aartsrivaal Israël.

Struikelblok PKK

Het huidige dispuut draait rond de aanwezigheid van de PKK in de door Syrië gecontroleerde Bekaa-vallei en de steun van Damascus aan PKK-leider Abdullah Öcalan. Turkije heeft nooit gearzeld om tegen de PKK in het buitenland grote militaire middelen in te zetten. Turkse militairen voeren al jaren nagenoeg constant operaties tegen de PKK in Noord-Irak. Het westen heeft hier zelden of nooit over geklaagd, hoewel het Turkse leger over geen enkel internationaal mandaat beschikt voor de invasies. Dit en de militaire samenwerking met Israël sterken het Turkse regime in de overtuiging, dat het best een oorlog kan riskeren met Syrië. Eind september begon Ankara met manoeuvres aan de Syrische grens waarbij een 10.000 manschappen sterke troepenmacht werden ontplooid. Voor de luchtsteun werden Turkse RF-5 en F-16-gevechtsvliegtuigen in stelling gebracht. De Turkse pers doet daarbij zijn best om olie op het vuur te gooien. De Turkse krant Hürriyet van 3 oktober sprak re-

gelrechte oorlogstaal. Het leger is klaar voor een interventie tegen Syrië, aldus directeur E. Özkök. Zijn collega sprak over "het straffen en vernietigen van de Syrische microbe". De nieuwe baas van het Turkse leger, generaal Kivrikoglu, zei dat "Turkije in een staat van een niet-verklaarde oorlog met Syrië leeft". Alle politieke partijen, inclu-

Waarom juist nu?

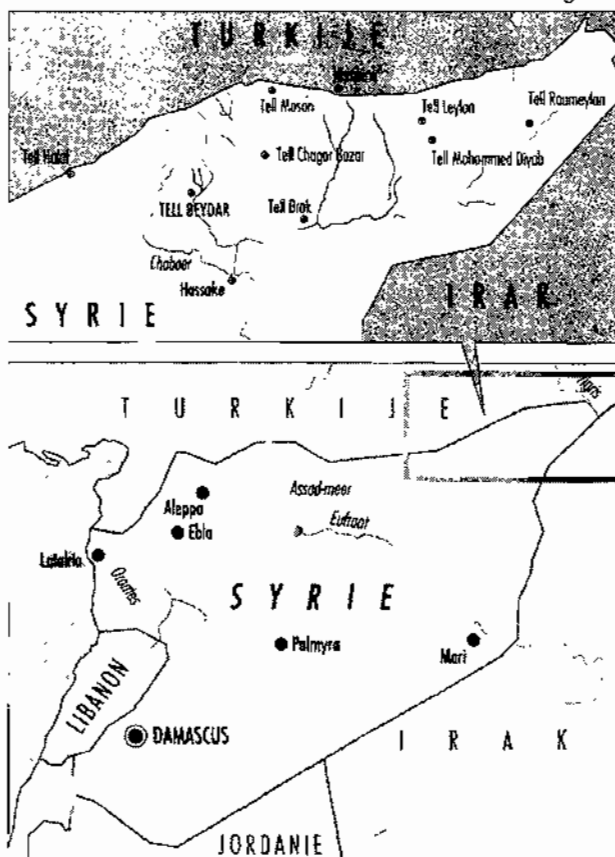
De aanwezigheid van de PKK in Syrië en Libanon dateert al van voor 1984. Vraag is waarom Turkije juist nu een oorlog over de PKK riskeert. De alliantie met Israël vormt slechts een deel van het antwoord. De PKK heeft volgens het Turkse leger reeds verschillende nederlagen geleden. Door de diverse invasies in Noord-Irak en het akkoord tussen de twee belangrijkste Iraaks-Koerdische fracties van Barzani (KDP) en Talabani (PUK), is opereren van op Iraaks grondgebied voor de PKK zeer moeilijk. Vandaar dat de PKK haar activiteiten in de Bekaa-vallei terug heeft moeten opschroeven. Het Turkse leger is er van overtuigd dat het wegwerken van de Syrische steun voor de PKK de definitieve doodsteek zal betekenen.

Maar er zijn ook binnenlandse redenen. De veel geplaagde regering Yılmaz scoort niet echt goed bij de Turkse publieke opinie. Het Turkse leger vreest daardoor een grote overwinning van de islamisten tijdens de verkiezingen van 18 april 1999. Met haar oorlogstaal hopen de militairen de publieke opinie eensgezind achter leger en regering te scharen.

Dergelijke oorlogstaal is ook nodig om de aandacht af te leiden van de wil van de PKK om

te komen tot een politieke oplossing. De PKK handhaaft sedert 1 september opnieuw een éenzijdig staakt-het-vuren en benadrukt daarbij te kiezen voor een democratisch Turkije waar Turken en Koerden in wederzijds respect kunnen samenleven. Dat is natuurlijk heel wat anders dan het discours dat het Turkse leger over de PKK hanteert. Volgens hen is de PKK een 'separatistische en terroristische' organisatie. Het Turkse leger ervaart een politieke oplossing van het Koerdische conflict als bedreigend voor haar machtsbasis. In oorlogssituaties spelen militairen immers de eerste viool.

Ludo De Brabander

sief de sociaal-democratische CHP en de islamisten van FP, hebben hun steun aan de harde houding van leger en regime uitgesproken.

Door de bemiddeling van diverse Arabische naties lijkt een open oorlog vooralsnog afgewend. De Syriërs zouden bereid zijn om toegevingen te doen. In de Arabische pers wordt intussen verwezen naar de militaire samenwerking tussen Turkije en Israël, waardoor Syrië zich tussen "hamer en aambeeld" bevindt. In geval van oorlog zou Syrië als gevolg van deze alliantie kunnen genieten van de steun van verschillende Arabische naties. De Turkse houding zou alleszins kunnen uitmonden in een groot Midden-Oostenconflict

De PKK over haar afgekondigd staakt-het-vuren

Op 10 oktober organiseerden het Koerdische Instituut en de Coördinatie 'Stop de oorlog tegen het Koerdische volk', waarin Vrede zeer actief is, een conferentie over de oorlog tegen de Koerden. De conferentie werd door ongeveer 300 mensen bijgewoond en kreeg de nodige aandacht in de pers. In het namiddagdeelte was er een breed panel met vertegenwoordigers van nagenoeg alle Koerdische partijen uit de regio. Ook de PKK was present, wat in Turkije zeer kwalijk werd genomen. De krant Hürriyet sprak van 'kwade machten' in België. De Turkse ambassadeur schreef een brief om de organisatoren te 'waarschuwen' voor de 'separatistische en terroristische' PKK. Zelfs onze Minister van Buitenlandse Zaken, Erik Derycke, volgt dit discours en laat zich een rad voor de ogen draaien, door eveneens hardnekkig te blijven spreken over 'terroristen'.

Eén van de hoofdbekommernissen van de Coördinatie is pers, politiek en publieke opinie duidelijk maken dat er een oorlog aan de gang is in Zuid-Oost-Turkije. De PKK is de belangrijkste tegenstander op het terrein van het Turkse leger. Zij kan daarbij genieten op de brede steun van de Koerdische bevolking. De PKK verder blijven afschilderen als terroristisch werkt elk mogelijk vredesproces tegen. Ze geeft al enkele jaren de voorkeur aan een politieke oplossing van het conflict. Het Turkse leger weigert daar echter op in te gaan. Nochtans zijn de kansen er. Getuige de verklaring van 28 augustus j.l.

Wij citeren uit de verklaring van PKK-leider Abdullah Öcalan, in de hoop dat onze politieke verantwoordelijken eindelijk zullen begrijpen dat er een vredesproces (cfr.PLO) op gang kan komen als de Turkse staat daartoe bereid is:

"Ik wil meteen één ding duidelijk maken: als er geen fundamentele tegenstelling bestaat, als er geen belangrijke redenen is, dan is iedere oorlog pure waanzin. Terreur en geweld zijn nooit te verenigen met humanitaire principes." "Als wij de huidige situatie in Turkije bekijken, dan is het hoofdprobleem haar

democratisering en niet het Koerdische probleem, ook al mag dit zo lijken. Het Koerdische probleem en het niet-naleven van de mensenrechten vloeien voort uit ondemocratische omstandigheden."

"In de afgelopen periode werden veel voorbereidingen getroffen n.a.v. het vijfenzeventigjarige bestaan van de republiek. We waren nooit principieel tegen de Republiek, we zijn ook niet tegen de Republiek Turkije. In principe geven we de voorkeur aan de republiek als staatsvorm. Maar tegelijkertijd moet worden opgemerkt dat de Republiek Turkije nooit democratisch was. Het hoofdprobleem van Turkije is het geven

We vallen ze niet aan, integendeel: wij worden aangevallen. Het zijn de elites van Turkije die met een grenzeloos gebruik van geweld de fundamentele van de republiek schaden. Er wordt beweerd dat het laïcisme grote schade heeft geleden. Dat is heel duidelijk. Toen wij werden aangevallen, waren wij het niet die vanuit helikopters pamfletten uitstrooiden met koraanverzen, en niet wij hebben honderdduizenden kinderen de koranscholen ingedreven, de staat heeft dit gedaan. Ik geef daarover nu geen waardeoordeel: ik zeg dit alleen maar, omdat het momenteel een veel bediscussieerd onderwerp is. Niet wij hebben het mogelijk gemaakt dat

de maffia-benden activiteiten kunnen ontplooiën. Ze hebben tegen deze benden gezegd: 'Ga en doodt een revolutionair', en daartoe hebben zij hen grenzeloze mogelijkheden geboden. En dit wordt dagelijks in de pers gepubliceerd. Dit alles is niet goed voor Turkije. Om deze situatie effectiever te bestrijden, zijn wij bereid al het nodige te doen. Deze toezegging doe ik niet omdat wij zwak zijn, maar omdat wij ons zeer verbonden voelen met de broederschap der volkeren en democratie. Voortvloeiend uit deze houding en om gehoor te geven aan de mondiale krachten voor vrede en hun verlangens naar vrede op 1 september, de Wereldvrede-dag; om tegemoet

Uit Le Monde

Wat verkiest u? U laten uitroeien in Turkije of in Irak?

van een democratische vorm aan de republiek, dat wil zeggen de democratisering van het land."

"Wat betreft het vaak bekritiseerde 'geweld van de PKK': we zijn de zijde die altijd het meest werd aangevallen. Als wij binnen deze onevenwichtige machtsverhoudingen zouden worden gedwongen te kiezen voor een verdedigingsstrategie, om ons zelf, onze mensenrechten, onze identiteit, onze cultuur te verdedigen, om ons niet te laten vernietigen, heeft dat een basis in de conventies van de VN en de Turkse grondwet. Men noemt dit: het legitieme zelfverdedigingsrecht. Laten we niet vergeten dat we volledig worden ontkend. ... Een volk kan nooit gelukkig zijn als in diens naam een ander volk zo veel onrecht wordt aangedaan, en als dat de identiteit en de naam van een ander volk met voeten treedt."

"Men beschuldigt ons van een aanval op de fundamentele van de republiek.

te komen aan de besluiten van het Europees Parlement en de sterker wordende wens van de publieke opinie, hebben wij besloten tot de volgende stap: vanaf 1 september begint een staakt-het-vuren. Haar duur hebben wij niet vastgelegd, de lengte of kortheid ervan hangt niet van ons af, maar van diegenen die daarop antwoord geven en serieuze stappen moeten nemen."

"Als bij deze gelegenheid gunstige voorwaarden worden geschapen, zal duidelijk worden dat wij noch een kracht zijn die de eenheid van Turkije schaadt, noch een kracht die haar soevereiniteit ter discussie stelt. In het kader van ons bewustzijn van vrijheid zullen wij al onze taken vervullen, die nodig zijn voor de verwezenlijking van een sterk en één geheel vormend Turkije, dat niet afhankelijk is van externe bondgenootschappen, maar gebaseerd is op de soevereiniteit van haar volkeren. ... We zijn geen separatisten."

De sanctiepolitiek tegen Irak heeft alle krediet verloren

De gewezen verantwoordelijke voor het VN humanitair programma voor Irak, Dennis Halliday, meent dat de sanctiepolitiek van de Veiligheidsraad alle krediet verloren heeft, en hij betreurt het gebrek aan moed vanwege de internationale gemeenschap die "zelfs niet durft na te denken over de gevolgen van 8 jaar sancties voor de Irakese bevolking".

In een brief aan de Amerikaans president Bill Clinton, vragen 43 afgevaardigden van de Democratische Partij de "herevaluatie en de herbepaling" van de Amerikaanse politiek tegenover Irak. Zij zijn van oordeel dat de "werkelijke gevolgen van de sancties" opnieuw moeten worden onderzocht, en daarin is de eerste etappe de ontkoppeling tussen economische sancties die het regime alleen maar hebben versterkt en de ontwapening.

Het behoud van de sancties, schrijven ze, "heeft Saddam Hoessein de kans gegeven om de problemen van de Irakese bevolking in zijn voordeel te gebruiken". De sancties zijn "hun politiek doel voorbij gelopen".

Deze brief werd geschreven naar aanleiding van een vergadering van een Congrescommissie waaraan de humanitaire coördinator van de VN, Dennis Halliday, deel nam. Deze Ierse diplomaat had nog maar pas zijn ontslag gegeven: "Ik vind het vreselijk hoe de internationale gemeenschap de moed niet heeft om over de gevolgen voor de bevolking van acht jaar sanctiebeleid na te denken". In een interview in *Le Monde* zegt hij geschandaliseerd te zijn door het niveau van onwetendheid in Washington wat Irak betreft. "Ik vind het onvoorstelbaar dat de Amerikanen niet begrijpen dat het sanctiebeleid alle krediet heeft verloren, en dat die helemaal niet leiden tot de vooropgestelde doelstellingen."

"De Golfoorlog heeft de infrastructuur van het land vernietigd, dat sindsdien nog verder achteruit boert. Alleen dit al, zou ons tot nadenken moeten stemmen. Wij zijn bezig een ganse samenleving kapot te maken, zo eenvoudig en verschrikkelijk is dat. Het is ongewetigd en immoreel."

"Dat de Verenigde Naties akkoord blijft gaan om deze sancties al acht jaar vol te houden komt eigenlijk neer op een oorlogsverklaring tegen een ganse bevolking, tegen 23 miljoen Irakezen, waarvan een groot gedeelte nog niet

eens geboren was, of nog heel klein was, in 1990, wanneer de VN de sancties heeft opgelegd."

D. Halliday spreekt over de vernedering van de Irakezen, een fier volk, erfgenaam van een oude beschaving. Hij meent dat nog langer de sancties aanhouden een onrechtvaardigheid betekent van een onvoorstelbare omvang.

Hij geeft een verslag van een gesprek met een groep Irakese syndicalisten die, hopeloos omwille van de economische situatie hem de volgende boodschap mee gaven: "zeg aan de Verenigde Naties dat het efficiënter is van in één klap de ganse Irakese bevolking te doden met bommen, dan ze langzaam te doden door middel van de sancties".

Acht jaar totale isolering dreigen van de nieuwe generatie, die sinds bijna 20 jaar alleen maar oorlog of sancties heeft gekend, een woedende generatie te maken, introvert, antiwesters en fanatiek. "Als Saddam Hoessein en Tarek Aziz u als extremisten overkomen, moet u maar es kijken wie na hen komt. Ik durf er gewoon niet aan te denken", aldus de diplomaat, die betreurt dat de pers uitsluitend haar nieuwsberichten toespitst op de gevolgen van de ondervoeding als doodsoorzaak voor kinderen. "Dat is uiteraard weerzinwekkend", geeft hij toe, maar het wordt tijd dat we "de werkelijkheid onder ogen durven te

zien, en te kijken naar wat we een ganse natie aan doen". "De frustratie en de woede die dit sanctiebeleid creëert bij de mensen, kunnen onomkeerbaar zijn," waarschuwt hij nog.

De economische sancties zijn volgens Dennis Halliday totaal inefficiënt. "Waar waren de sancties voor bedoeld", vraagt hij. "Het regime te verzwakken? Ik kan u verzekeren dat het resultaat regelrecht het tegenovergestelde is. Zonder de minste twijfel durf ik stellen dat ze het regime versterkt hebben, want de bevolking is er meer dan ooit afhankelijk van. Denkt u dat de Irakezen, die niets te eten hebben en die verplicht zijn twee of drie jobs te doen, ook maar de tijd hebben om aan politiek, of aan de omverwerping van het regime te denken? Daar moet je meer dan naïef voor zijn, om dit te geloven."

De humanitaire politiek van de VN, "petroleum tegen voedsel" is voor hem een "een doekje voor het bloeden voor een stervende zieke". Dennis Halliday die behoorlijk wat politiek risico nam toen hij in november 1997 eiste dat het bedrag voor de verkoop van de petroleum zou worden opgetrokken, is ontgoocheld over het resultaat. Irak mag voor 5,3 miljard dollars petroleum uitvoeren per zes maanden, maar in werkelijkheid, door de daling van de petroleumprijs, is de opbrengst voor de bevolking werkelijk verwaarloosbaar. "Er zijn 10 miljard dollar nodig, alleen al om het elektriciteitsnet weer in orde te zetten, er is 100 miljard nodig om de infrastructuur van het land weer in orde te zetten."

Dennis Halliday zegt bereid te zijn om gedurende maanden uit te leggen "aan wie het wil horen" wat de gevolgen zijn van deze internationale politiek tegen een ganse natie. Hij geeft toe het Amerikaanse beleid tegenover Irak niet te begrijpen. "Nadat ik de zaak met hen urenlang heb besproken, antwoorden de Amerikaanse beleidsmensen me, ja maar Saddam Hoessein is een monster. Terwijl ik niet een keer zijn naam heb genoemd in mijn uitleg". Ze zeggen dat ze zoeken naar humanere sancties, die alleen maar het regime raken. De Irakese ondervinding moet ons lessen leren, zeggen ze. Het zijn blijkbaar lessen die de Iraakse bevolking bijzonder duur te staan komen.

Uit *Le Monde* van 10 oktober 98

Op maat gesneden**En dat ... noemen ze democratie**

We horen en lezen het alle dagen. Vrije verkiezingen zijn synoniem van democratie.

De vraag is echter onder welk kiesstelsel zijn verkiezingen vrij. Ieder land heeft zijn eigen systeem. Op enkele uitzonderingen na dat wat het best past voor de lokale elite.

De verkiezingen voor de Franse senaat zijn hierin duidelijk. In Frankrijk gingen op 27/9 dergelijke verkiezingen door. Het verkiezingssysteem kan echter model staan voor een antidemocratische opstelling.

De senaat bestaat uit 321 leden die zo maar eventjes voor negen jaar verkozen worden.

Om de drie jaar worden hiervan één derde herkozen in een getrappt kiessysteem d.w.z. door grote kiezers. De senatoren worden verkozen door een kiezerskorps bestaande uit volksvertegenwoordigers, algemene en regionale raadsleden maar tevens door vertegenwoordigers van gemeenteraden die door deze laatste aangesteld zijn. (voor de stad Montpellier waren er dit 170)⁽¹⁾

Het aantal te verkiezen senatoren per departement is opgesteld in functie van het bevolkingsaantal en varieert van 1 tot 5. Sinds 1975, dus sinds 23 jaar, werd voor deze verkiezingen het bevolkingsaantal om allerlei redenen niet aangepast.

Dit heeft als resultaat dat b.v. een senator in het departement Val-d'Oise 230.194 inwoners vertegenwoordigt terwijl het in het departement Lozère om 74.294 inwoners gaat... Dit subtiel systeem heeft natuurlijk als doel het platteland,

waar de conservatieven het sterkst zijn, te bevoordelen tegenover de stedelijke bevolking.

Dit heeft eveneens als resultaat dat de gemiddelde ouderdom in de senaat 63 jaar is wat tien jaar meer uitmaakt dan in de kamer van volksvertegenwoordigers.

Er ook voor het feit dat op de 321 senatoren er slechts 18 vrouwen zijn.

Om kandidaat te zijn moet men bovendien 35 jaar zijn tegen 23 jaar voor de kamer.

In de departementen vertegenwoordigd door minder dan vijf senatoren worden de senatoren verkozen volgens het meerderheidsstelsel in twee rondes. Een systeem dat eveneens voordelig is voor de conservatieven en de grootste partijen.

De Franse senaat staat dus wat zijn samenstelling en representativiteit betreft in volledige tegenstelling met de kamer van volksvertegenwoordigers. Uiteindelijk kan de senaat wel de door de kamer gestemde teksten afremmen, maar desondanks blijft het laatste woord aan de kamer.

Men moet zich dan wel de vraag stellen of deze anti-democratische instelling niet absoluut overbodig is. Premier Jospin heeft reeds opgeworpen dat aan dit verouderd systeem wijzigingen moeten worden aangebracht maar het valt natuurlijk af te wachten wat van deze goede intenties in huis komt.

André De Smet

(1) Er werden door het gemeentebestuur een "grand électeur" afgevaardigde of grote kiezer aangeduid op 1.000 inwoners

Bosnië – Herzegovina – Parlement – 12-13/9/98

Het heeft tot 25/9 geduurd vooraleer de Organisatie voor Europese Veiligheid en Samenwerking, die de verkiezingen organiseerde, met uitslagen voor de dag kwam.

Dit wijst ontgensprekelijk op een zekere verwarring maar de uitslagen wijzen er eveneens op dat de etnische aanhorigheid een belangrijke rol blijft spelen.

Eerste opdracht was de verkiezing van de vertegenwoordigers van de drie bevolkingsgroepen in het collegiaal presidentschap.

De moslim Ilija Izetbegovic werd in zijn gemeenschap met 87 % van de stemmen verkozen.

De Kroaat Ante Jelavic, gesteund door Zagreb, versloeg voor deze post Kresimir Zubak die kort geleden gebroken had met het nationalistisch Kroatische HDZ.

De vroegere Servische vertegenwoordiger Monicilo Krajisnik, een vriend van Karadzic werd verslagen door Zviko Radisic die dicht bij Slobodan Milosevic staat.

Voor het presidentschap van de Republiek Servië verloor de gewezen presidente Biljana Plavsic haar post aan de extreem-rechtse Nikola Poplasen, bondgenoot van de fascistische radicale leider Vojislav Seselj uit Servië.

In het parlement van de republiek Servië behielden de meer gematigden echter de meerderheid. Wat het parlement van de Federatie van Moslims en Kroaten betreft verloor Alija Izetbegovic zijn vroegere absolute meerderheid en werd de Kroaat Ante Jelavic (53 %) bedreigd door de onafhankelijke

kandidaat Gradimir Gocatif.

Alles bij mekaar blijft de situatie in Bosnië-Herzegovina zeer complex en is het einde van de tunnel zeker niet in zicht.

Duitsland – Deelstaat – 13/9/98

In tegenstelling tot wat verwacht was behaalde de C.S.U., de zusterpartij van de CDU van Helmut Kohl, in Beieren de absolute meerderheid. De SPD slaagde ook niet in de verwochte doorbraak

De CSU bekam 52,9 % (+ 0,1) en 123 zetels (+ 3).

De SPD 28,7 % (- 0,3) en 67 zetels (- 2).

De Groenen 5,7 % (- 0,4 %) en 14 zetels (status quo).

De onafhankelijken 3,7 % (+ 3,7 %), de extreem-rechtse Republikaaner 3,6 % (- 3 %) en de liberale FDP 1,7 % (- 1,1 %) vielen onder de kiesdrempel van 5 % en hebben dus geen verkozenen.

Slovakije - Parlement - 25-25/9/98

Premier Vladimir Merciar is er niet in geslaagd zijn absolute meerderheid te behouden. Zijn partij, de Beweging voor een Democratisch Slovakije (HZDS) 27 % en 43 zetels (- 18) op het 150 leden tellende parlement is niettemin de sterkste partij.

Zijn coalitiepartners uit de regering, de uiterst rechtse Slovaakse Nationale Partij haalde slechts 13 zetels en de extreem linkse Arbeiderspartij geraakte niet over de kiesdrempel. Bij de oppositie, die zich verenigd had, behaalde

de Slovaakse Democratische Partij 26,3 % en 42 zetels. Democratisch Links (SDL) (ex-communisten) 14,7 % en 23 zetels, de Hongaarse coalitiepartij (SMK) 9 % en 15 zetels en de partij voor Burgerlijke Verdraagzaamheid (SOP) 8 % en 13 zetels. Dit zou voor de oppositie samen een totaal maken van 93 zetels op de 150.

In laatste instantie, wie weet waarom, kwamen een aantal Europese filmvedetten als Gerard Depardieu, Claudia Cardinale, Belmondo e.a. Merci in zijn propagandacampagne nog een handje toesteken

Er namen 16 partijen aan de verkiezingen deel. De opkomst was met 84 % een record.

Zweden – Parlement – 20/9/98

Nooit, in drie kwart eeuw, heeft de sociaal-democratische partij van Zweden zo'n slecht resultaat geboekt.

Met 36,6 % van de stemmen, een verlies van 8,8 % en 131 verkozenen blijft ze niettemin de sterkste partij. De Vänster partij (de ex-communisten) noteerde met 13 % (43 zetels - + 21) het beste resultaat gezien ze zodoende hun aantal stemmen verdubbelden.

De Groenen behaalden 4,5 % (- 0,5 %) en 16 zetels (- 2).

De drie hogergenoemde partijen beschikken met 52,1 % van de stemmen en 190 zetels samen over een meerderheid in het parlement. Dit zou zeker betekenen dat de sociaal-democraten heel wat water in hun wijn zullen moeten doen.

Samen behaalt het conservatieve blok 44,3 % en 159 zetels. Deze coalitie wordt geleid door de Moderata partij van de gewezen premier Carl Bildt (destijds woordvoerder van Europa in ex-Joegoslavië) met 22,7 % (- 0,4 %) en 82 zetels (+ 2).

Dan volgen de christen-democraten met 11,8 % (+ 7,7 %) van de stemmen en 42 zetels (+ 27), de Centristen met 5,1 % (- 2,6 %) en 18 zetels (- 9); de Liberalen met 4,7 % (- 2,5 %) en 17 zetels (- 9) en 2,7 % van de stemmen gingen naar onafhankelijken.

Het historisch dieptepunt van de sociaal-democraten van premier Göran Persson is het gevolg van de politiek van sociale afbraak die door deze werd gevoerd.

Persson die de labiele economische toestand toeschrijft aan de voorgaande conservatieve regering, was met ijzere hand gaan regeren. In de openbare sector werden voor 125 miljoen kronen gesnoeid. Met deze wist hij zeker de inflatie onder controle te houden maar de Zweden hebben niet aanvaard dat hiervoor geraakt werd aan hun systeem van sociale protectie en de toename van de werkloosheid. (nu 11 %)

De "Vänster" van de oud-communisten en de Groenen die samen onontbeerlijk zijn om een meerderheidsregering te vormen, hebben reeds duidelijk gemaakt dat de invoering van de 35 u werkweek in hun programma staat. Ook tenoverstaan van de aansluiting van Zweden bij de Europese Unie volgens de huidige formule worden door beide partijen heel wat objecties gemaakt.

Duitsland – Deelstaat – 27/9/98

Na de onverwachte voortuitgang van extreem-rechts in de recente verkiezingen in de deelstaat Brandenburg waar deze meer dan 11 % van de stemmen behaalden, werd met belangstelling uitgekeken naar de verkiezingen in Mecklenburg - Vorpommeren.

De SPD loste de CDU af als grootste partij en kreeg 34,3 % (+ 4,8 %).

De CDU zakte van 37,7 % naar 30,2 % in 1994.

De PDS steeg van 22,7 % naar 24,4 %.

Gezien de andere partijen, ook extreem-rechts de kies-

drempel van 5 % niet behaalden, blijven slechts bovengenoemde drie partijen in het parlement.

Het ziet er naar uit dat de toekomstige minister-president Harold Ringstaff een coalitieregering wil vormen met de PDS.

Hiermede zou voor de eerste maal het "cordon sanitaire" rond de PDS doorbroken zijn.

Op dit ogenblik steunt de PDS van op de zijlijn de minderheidsregering in Brandenburg.

Frankrijk - Toulon - 27/9/98

In Toulon na de gemeenteraadsverkiezingen, die door het Front National gewonnen werden, kreeg Jean-Marie Chevalier, de burgermeesterssjerp. Tijdens de laatste drie jaar gingen aldaar reeds drie verkiezingen door voor de kamer van volksvertegenwoordigers. Op 1 juni 1997 won Chevalier met 53,16 %. Gezien er in Frankrijk een strenge controle bestaat op de verkiezingsuitgaven, en deze door Chevalier overschreden werden, werd de verkiezing van Chevalier ongeldig verklaard.

Tijdens de daaropvolgende verkiezingen, op 3 mei 1998, werd door het F.N. de vrouw van de burgemeester Cedrine Chevalier uitgespeeld. Deze behaalde 49,93 % en de kandidaat van Verenigd Links Odette Casanova 50,06 of 33 stemmen meer.

Ook deze verkiezingsuitslag werd vernietigd omdat een nationale t.v.-zender zich aan de vooravond van de verkiezingen tegen het F.N. had uitgelaten.

Tijdens de derde verkiezing op 27/9 behaalde Casanova 51,49 % tegen 48,8 % voor Cedrine Chevalier. Het F.N. verloor 364 stemmen of 1,43 % en het verschil met de linkse kandidaat bedroeg deze maal 734 stemmen.

Opvallend en verontrustend is wel dat op 52.672 ingeschreven kiezers er slechts 25.970 aan de verkiezingen deelnamen.

Frankrijk - Senaat - 27/9/98

Alhoewel de regering in de Kamer van Volksvertegenwoordigers over een absolute meerderheid beschikt heeft deze, door het anti-democratisch kiesstelsel (zie ons artikel) slechts een derde zetels van de zetels in de Senaat. De verdeling ziet er met deze gedeeltelijke verkiezing als volgt uit: Socialisten 76 zetels (+ 2), Communisten 16 zetels (status quo), RPR: 99 (+ 6), Republikeinen en Onafhankelijken (RI) 49 (+ 3), Centrum rechts en linkse radicalen (RDSE) : 21 (- 2) en Onafhankelijken (rechts) 6 (- 3)

Brazilië - President - 4/10/98

De uittreedende president Fernando Cardoso werd opnieuw als president verkozen met 53,96 % De kandidaat van het Linkse Front, leider van de Arbeiderspartij, Luize Inacio "Lula" da Silva bekam 31,71 % wat heel wat meer is dan de 24 en 26 % die door de peilingen werden voorzien.

Ciro Gomes, de kandidaat van de PPS kreeg 11,5 % van de stemmen. Er waren 20% blanco stemmen.

Voor de verkiezingen van de gouverneurs zal in de meeste provincies eind oktober een tweede ronde moeten plaats hebben.

Cardoso heeft reeds aangekondigd dat Brazilië, dat met financiële en economische moeilijkheden worstelt, nieuwe besprekingen heeft aangevat met het IMF en de Wereldbank. Men spreekt hier over een bedrag van 30 miljard dollar waarvoor, zoals het volgens de IMF principes past, door de bevolking nieuwe offers zullen moeten gebracht worden.

Informatie & commentaar: André De Smet

Verkiezingen in Duitsland

Op 27 september 1998 hebben in Duitsland nationale parlementsverkiezingen plaatsgevonden (voor de Duitsers kortweg: 'Bundestagswahl'). De coalitie van kristdemocraten en liberalen onder leiding van kanselier Kohl heeft haar meerderheid verloren, er is nu een duidelijke meerderheid voor een coalitie van sociaaldemocraten en Groenen. De bondspresident zal, volgens de gewoonte, het boegbeeld van de grootste fractie, Gerhard Schröder, moeten voorstellen als kandidaat-kanselier, en ongetwijfeld zal de absolute meerderheid van de bondsdag hem tot kanselier verkiezen. In de grond zal dat met het oog op het verleden, niet zoveel in Duitsland veranderen. Want men legt zich, ook in Duitsland, te weinig rekenschap van het feit dat de uittrekkende coalitie reeds sinds jaren haar meerderheid had verloren, nl. in de bondsraad, de senaat van de vertegenwoordiging van de deelstaten of, beter gezegd, van de deelstaatregeringen. Op die manier kon de bondsregering ook nauwelijks nog echt aan politiek doen. Voor een groot stuk werd de politiek, vreemd genoeg, enkel nog gemaakt door enerzijds het constitutioneel hof, anderzijds door de sociale partners. B.v. het sturen van Duitse soldaten naar Bosnië werd eigenlijk door het grondwettelijk hof goedgekeurd. En terwijl het parlement door een nieuwe wet een einde wil stellen aan de onverkorte loonuitkering in geval van ziekte werd die in 70 procent van de ondernemingen niettemin gehandhaafd dankzij overeenkomsten tussen ondernemingsraden en vakbonden.

En wat betreft de toekomstperspectieven? Hét belangrijkste voornemen dat kristdemocraten en liberalen wilden realiseren, was een 'grote belastingshervorming'. Men wilde de belastingen verlagen, vooral ook voor de hoogste inkomens, terwijl men al ijverig aan 't snoeien was in al soorten sociale uitkeringen. Daarvan verwachtte men zich bijkomende investeringen en daarvan meer werkgelegenheid en het 'terugverdienen' van teruglopende belastingsinkomsten. Afgezien van de onrechtvaardigheid, ook louter economisch gezien een erg dubieuze gok. Want de bijkomende middelen van de nu al bestbedeelden zouden ongetwijfeld vooral besteed worden aan investeringen ofwel in buitenland, ofwel in nog eens verhoogde productiviteit, met het gevolg, in beide gevallen, van nog eens toenemende binnenlandse werkloosheid. - Ook de nieuwe coalitie, van sociaaldemocraten en Groenen, wil de belastingen verlagen, maar vooral dan voor de lage en gemiddelde inkomens, en bovendien sommige sociale uitkeringen (b.v. het kindergeld) verhogen. Men stelt zich voor dat zo'n algehele verhoging van de koopkracht niet enkel rechtvaardig zou zijn maar ook de gezinsbestedingen zou verhogen, zodoende de economische activiteit zou aanzwengelen en op die manier voor meer werkgelegenheid zou zorgen. Die arme brave Duitsers zijn natuurlijk niet in staat om Franse kranten te lezen. Anders hadden ze allicht kunnen opmerken hoe jammerlijk een gelijksoortige poging van de eerste regering, van Pierre Mauroy, onder François Mitterrand al jaren geleden in Frankrijk mislukt is. De ietwat verbeterde inkomens van de gewone Fransman werden deels vooral besteed aan de aankoop van buitenlandse producten, deels leidden ze gewoon tot bijkomende inflatie. Die sociaaldemocraten zijn even naïef als hun (allicht voor een deel niet minder welmenende) liberale tegenhangers: het heersend kapitalisme is nu eens niet gediend met de bevordering van iedereens welstand maar enkel met de accumulatie van bijkomend kapitaal, en dit zelfs in het belang van de gewone mens die in dit systeem zijn hoop blijft stellen (een hoop die niet vreemd was aan het succes van de 'gematigde', geenszins 'antikapitalistische' Schröder).

'Rood-groen' zal de nieuwe regeringsformule in Duitsland heten, met andere woorden: stop-go. 'Modernisering en

rechtvaardigheid"', luidde de slogan van Schröder. Men wil het heersend kapitalisme zowel bestrijden ('rood' ! - vooral dan bij de Groenen) als ervan blijven profiteren ('groen' ! - vooral dan bij de sociaaldemocraten). Het kan bezwaarlijk opgaan. Overigens is ook de 'post-communistische' PDS van mijn vriend Gregor Gysi, over wiens vooruitgang in de Duitse verkiezingen men zich kan verheugen, aangetast door dezelfde 'rood-groene' dubbelzinnigheid.

Nog iets belangrijks. Terecht heeft men gezegd en betreurd dat die Duitse verkiezingen 'meer dan ooit' (zoals de geijkte formule luidt) overschaduwden werden door de tegenstelling tussen twee personen : de dikke oude Kohl en de slanke en jeugdig doende Schröder ('persona' heet in het Latijn: 'gelaat' !), in plaats van echte inhoudelijke tegenstellingen. Inderdaad. Er is echter meer dan dat. We hebben nog steeds af te rekenen met een erg 'democratisch deficit' of 'tekort': de grote 'volkse' meerderheid interesseert zich in feite niet voor politiek, maar kijkt enkel uit naar schijnbaar verlichte en betrouwbare aristocraten, oligarchen of zelfs monarchen die het allemaal zullen moeten richten.

Rudolf Boehm

Duitsland – Parlement – 27/9/98

Na 16 jaar kanselier te zijn geweest werd Kohl de laan uitgestuurd. De meer dan 4 miljoen werklozen en zijn anti-sociale politiek zijn hem noodlottig geweest.

Gerhard Schröder en de SPD hebben hieraan een deel van hun overwinning te danken.

Veel kiezers waren Kohl en zijn arrogantie kotsbeu. Ook de opiniepeilingen bureaus hebben zich eens te meer vergist. De uitslag ziet er als volgt uit:

SPD: 40,9 % (+ 4,5 %) van de stemmen en 298 zetels (252 in 1994).

CDU-CSU: 35,3 % (- 6,2 %) en 245 zetels (294 in 1994).

Groenen: 6,7 % (- 0,6 %) en 47 zetels (47 in 1994).

FDP: 6,2 % (- 0,7 %) en 44 zetels (30 in 1994).

PDS: 5,1 % (+ 0,7 %) en 35 zetels (30 in 1994).

De andere partijen, waarvan geen enkel de kiesdrempel van 5 % behaalde kregen samen 6 % (+ 2,4 % in 1994).

De opkomst bedroeg 82,3 % tegen 79 % in 1994.

De meerderheid in het parlement bedraagt 333 zetels.

Iedereen is het er over eens dat de uitslag in Oost-Duitsland en de grote opkomst een belangrijke rol gespeeld hebben

bij de nederlaag van Kohl en de overwinning van de SPD.

Het is nu afwachten wat de politiek van Schröder zal zijn.

De nieuwe kanselier heeft zijn campagne gevoerd met als thema "Het nieuwe midden" en heeft weinig concrete programmapunten tijdens de verkiezingen bekend gemaakt.

Schröder gaat nu met de Groenen een regering vormen.

Samen hebben ze 345 zetels en dus een voldoende meerderheid. Met een mogelijke steun van de PDS, die o.m. in

Oost-Duitsland een belangrijke vooruitgang boekte, weigert Schröder op nationaal vlak rekening te houden. (ads)

Het Kiessysteem

De helft van de volksvertegenwoordigers in de Bundestag worden bij eenvoudige meerderheid en in een stemronde in de 328 kiesdistricten verkozen.

De andere helft wordt verkozen op geblokkeerde regionale lijsten in de 16 Lander.

Het totaal van de zetels wordt proportioneel berekend op basis van het resultaat uit deze laatste formule.

Maar om in de Bundestag te treden moet een partij de kiesdrempel van 5 % op nationaal niveau behalen of 3 rechtstreekse verkozenen hebben in de kiesdistricten.

Voor deze ingewikkelde formule beschikt de Duitse kiezer over twee stemmen.

Ongebonden landen tegen kernwapens

Atoomontwapening was een van de belangrijke onderwerpen die op de top van de Ongebonden landen in het Zuid-Afrikaanse Durban op 2 en 3 september werden bediscussieerd. Wat daar werd beslist komt zeer sterk overeen met wat wij in de wereldwijde coalitie "Abolition 2000" willen realiseren. (zie Vrede nrs 330 en 331)

Deze bijeenkomst van de Ongebonden landen meldde in haar slotresolutie dat een nieuw initiatief werd afgesproken, op voorstel van India, om in 1999 een internationale conferentie bijeen te roepen, die vóór het einde van deze eeuw een overeenkomst moet bereiken voor de totale eliminatie van alle atoomwapens.

Ontwapening en internationale veiligheid:

De staats- en regeringsleiders herhalen dat met het einde van de koude oorlog, het behoud van nucleaire arsenalen niet langer kan worden gerechtvaardigd. Dit geldt eveneens voor concepten van internationale veiligheid die zich baseren op het promoten en ontwikkelen van militaire allianties en een beleid van nucleaire afschrikking. Ze verheugen zich over de verschillende internationale initiatieven die benadrukken dat nu de koude oorlog voorbij is, zich de kans aanbiedt voor de internationale gemeenschap om van nucleaire ontwapening haar hoogste prioriteit te maken. Ze onderstreepten dat de huidige situatie waarbij de atoomwapenstaten verder blijven staan dat nucleaire wapens unieke veiligheidsvoordelen opleveren - en het bezit ervan monopoliseren - absoluut discriminatoir is, onstabiel en niet langer kan worden volgehouden. Deze wapens vormen nog altijd een bedreiging voor de mensheid.

De aanwezige leiders herhalen hun principiële houding voor atoomontwapening en voor de non-proliferatie en de atoomproefnemingen. Ze uiten hun bezorgdheid over de traagheid in de vooruitgang naar atoomontwapening, die voor hen bovenaan de lijst van ontwapeningspolitiek staat. De situatie wordt nog complexer door de proefnemingen in Zuid-Azië, wat de nood voor totale nucleaire ontwapening nog dringender maakt

Ze verwezen naar de oproep van hun Cartagena-top voor een actieprogramma ter eliminering van atoomwapens binnen een strikt tijds kader. Opnieuw riepen ze de internationale gemeenschap op hen te vervoegen in de onderhandeling en uitvoering van universele, non-discriminatoire ontwapeningsmaatregelen en onderling overeengekomen vertrouwenwekkende maatregelen.

De ongebonden landen roepen op om in 1999 een internationale conferentie te organiseren om een akkoord te bereiken voor het einde van deze eeuw, over een gefaseerd programma voor de totale eliminatie van alle atoomwapens, binnen een strikt tijds kader. Er moet ook worden afgesproken dat de ontwikkeling van atoomwapens verboden wordt, alsook productie, verwerking, testen, opslaan en overdragen van atoomwapens, het gebruik en het dreigen met gebruik ervan.

De leiders herhalen hun oproep opdat de Ontwapeningsconferentie (van de VN in Genève, red.) de hoogste prioriteit zou geven om een ad hoc comité te installeren dat in 1998 van start gaat met onderhandelingen over dergelijk gefaseerd programma voor de complete eliminatie van atoomwapens met een specifiek tijds kader, met inbegrip van een Conventie over Nucleaire Wapens. De Ontwapeningsconferentie zal alle relevante standpunten en voorstellen hieromtrent in acht nemen. Ze benadrukten nogmaals de noodzaak om een universele en wettelijk bindende multilaterale overeenkomst af te sluiten waardoor alle staten verplicht worden tot totale nucleaire ontwapening over te gaan. In deze context betreurden ze dat sommige atoomwapenstaten onbuigzame standpunten hebben ingenomen die de Ontwapeningsconferentie beletten om dergelijke onderhandelingen op te starten.

De staats- en regeringsleiders uiten hun bezorgdheid dat de atoomwapenstaten niet in staat blijken een overtuigend engagement aan te gaan in verband met een totale nucleaire ontwapening, en in verband met universele, onvoorwaardelijke en wettelijk bindende negatieve veiligheidsgaranties te geven aan alle niet-atoomwapenstaten

41 procent van de actieve Japanners vrouwen zijn maar dat ze slechts 8 procent van de parlementszetels bezetten

.. Anatoli Koulikov, de gewezen Russische minister van Binnenlandse Zaken eind 1997 verklaarde dat de vertegenwoordigers van de misdaadwereld in alle organen en structuren van de staat - zoals tevens in de brede sectoren van de economie - geïnfilteerd zijn

.. Alexander Kolesnikov, nr. 2 in de strijd tegen de criminaliteit, in de lente van 1998 dit als volgt bevestigde: "de Russische maffia's controleren 40 000 maatschappijen en 550 banken waaronder de tien belangrijkste"

alhoewel de grote manitoes van de economische en financiële wereld maar steeds blijven klagen dat de loonkosten moeten verminderen en de regeringen moeten bijspringen om aan de buitenlandse concurrentie het hoofd te bieden stijgt het aantal miljonairs in ecu stelselmatig. Duitsland staat op kop met 276 000 grote fortunen. Groot-Brittannië volgt met 187.000 miljonairs, Frankrijk met 167.000 en Italië 141.000

... met de overwinning van de SPD in Duitsland er onder de lidstaten van de Europese Unie, met uitzondering van Spanje en Ierland, overal sociaal-democraten of socialisten aan de macht zijn, en de tijd nu rijp is om de woorden in daden om te zetten wanneer er over een sociaal Europa gesproken wordt.

uit een rapport van de Verenigde Naties blijkt dat in 1999 op onze planeet meer dan 6 miljard mensen zullen wonen. In 1960 waren het er 3 miljard en in 1980 ruim 5 miljard. Van de 6 miljard zullen er in China en India samen 2,5 miljard zijn

... tijdens de bijeenkomst van de commissie voor burgerrechten van Indiaanse volkeren in Rincon de Baey (noordwesten van Honduras) deze tot de vaststelling is gekomen dat sinds de ontdekking van Amerika door Columbus in 1492 onder allerlei vormen (slavenhandel, moordpartijen, ziekten, vernietiging van de natuur, diefstal, verkrachtigen enz.) niet minder dan 70 miljoen Indianen het leven verloren

Chili: 25 jaar later

Terwijl we dit artikel schrijven is Pinochet in Engeland aangehouden op basis van een juridische zaak lopende in Spanje tegen de Chileense dictatuur. London heeft met name een akkoord ondertekend waardoor het gehouden is mee te werken met de Spaanse justitie. Blair draait zich in alle bochten om toch maar te ontkennen dat het om een politieke kwestie gaat - met name al dan niet politieke relaties met een (ex-)dictator onderhouden -, maar om een juridisch technische (het akkoord met Spanje naleven). Experts in internationaal recht bekvechten over de legaliteit van aanhouding en eventuele uitlevering, maar het "progressief image" van het Brits buitenlands beleid (beloftes dat respect voor mensenrechten de basis van de externe politiek en wapenhandelscriteria zal vormen) staat in elk geval op het spel. De manier waarop de Chileense "democratie" haar dictator beschermt zegt ook bijzonder veel over de diepgang van het huidige democratisch bestel in Santiago. Hieronder krijgt u sprokkels uit enkele teksten van Solidarité Socialiste die circuleerden op het congres "hommage à Salvador Allende 1998" van de Coördination Latino-Américaine op 18 september 1998.

Op 11 september 1973 werd door de militaire staatsgreep onder leiding van generaal Pinochet, de Chileense regering van Allende omvergeworpen. Alle democratische instellingen werden afgeschafte. De dictatuur kon zich installeren dank zij een bondgenootschap tussen de terroristische militairen en de ultraliberale economische krachten. Het leger smoorde elke sociale organisatie in de kiem opdat de economen van de Chicago School hun experimenten zouden kunnen organiseren zonder ook maar enige oppositie.

Tien jaar later, kende deze alliantie een eerste nederlaag. De beheerders van de privé-banken, echte anti-etatisten, deden een beroep op de staat om de schulden die ze hadden opgestapeld over te nemen. De sociale mobilisatie van de volgende jaren, versterkt door internationale druk op het regime,

slaagt erin om het bewind dusdanig onder druk te zetten dat ze wel een referendum moét houden in 1988. De dictatuur wordt er een nieuwe nederlaag toegediend.

In 1989 kunnen de Chileenen een president kiezen en vertegenwoordigers voor het parlement. Maar laat het duidelijk wezen: de macht van deze instellingen is bijzonder beperkt. Alvorens het presidentschap af te staan had de dictatuur een reeks fundamentele maatregelen kunnen opleggen: privatisering van het onderwijs, van de gezondheidsverzekering en de pensioenen. De ongelooflijke hoge prijs voor deze diensten zorgt ervoor dat een groot deel van de bevolking ervan wordt uitgesloten. Het verkiezingssysteem werd zo ontworpen dat 60% van het electoraat zich in de minderheid ziet in de Senaatsvertegenwoordiging, en dus geen institutionele wijzigingen kan doordrukken.

De verantwoordelijken van de gruwelijkheden van de dictatuur genieten een totale straffeloosheid. Het leger, met diepe wortels in extreem-rechts, wordt nog steeds opgeleid in de cultus van de staatsgreep. Gans dit systeem wordt overkoepeld door een grondwet die werd ontworpen om de erfenis van de dictatuur veilig te stellen. De Chileense economie toont de laatste jaren een jaarlijks groeicijfer van 6%. Maar de concentratie van de rijkdom is ontzaglijk; of, hoe groei niet gepaard gaat met ontwikkeling.

Sedert Pinochet senator voor het leven is geworden, zijn er bepaalde christen-democratische en socialistische parlementsleden die opnieuw het idee lanceren van het referendum en van de grondwetgevende vergadering. Hierdoor hoopt men de bevolking opnieuw de kans te geven te laten beslissen over welk economisch systeem en welke grondwet men wil. Dergelijk herstel van de democratie zou het ook mogelijk maken om Pinochet en consorten buiten het politieke leven te houden, en verder tegen hen juridische acties te voeren zoals die bezig zijn zowel in Spanje (zie inleiding, red.) als in Chili.

Deze strijd voor het herwinnen van het keuzerecht voor de instellingen is van groot belang, omdat nu - in deze tijden

dat er een gevaar dreigt van economische crisis in Chili - opnieuw plannen en realiseringen van de Allende-regering naar voor worden geschoven. Het idee van landbouwhervorming, van de nationalisering van de kopermijnen, het creëren van een belangrijke sociale economische sector, een politiek van consumptierelance ten voordele van de armen is vandaag meer dan ooit actueel.

17 jaar na de machtsovername door de dictatuur werd de eerste democratische regering na de staatsgreep, onder leiding van Patricio Aylwin, maar in 1990 aangeleid. Vandaag kennen we een tweede periode van democratische overgang met Eduardo Frey, leider van een centrum-linkse coalitie met de Christendemocratische Partij, de Radicale Partij, de Socialistische Partij en de Partij voor de Democratie.

In het begin van de jaren 80 was de politieke en economische uitsluiting van een groot deel van de bevolking een rauwe werkelijkheid. Een veelheid van volksorganisaties zien het licht rond onderlinge bijstand, solidariteit en zelfbeheer. Door de scherpe controle van de dictatuur zijn deze groeperingen er nooit in geslaagd een gezamenlijke kracht te worden. Ze hadden onderling ook weinig contact, zowel op lokaal vlak als op sectorieel vlak. Het beleid heeft deze krachten steeds willen integreren, controleren en neutraliseren. Uiteraard was het niet gesteld op participatie en zelfstandigheid van deze volksbewegingen.

De huidige regeringen zijn eerder beducht voor conflicten die uit de armste bevolkingslagen zou kunnen worden aangestoken, en creëerden een reeks instellingen om sectoriële programma's te kunnen realiseren. Het gaat om de Nationale Dienst voor de Vrouw (SERNAM), het Instituut voor de Jeugd (INJ), het Fonds voor Solidariteit en Sociale Investerings (FOSIS), en de Nationale Commissie van Inheemse Volkeren (CONADI). Deze instanties beschikken echter over onvoldoende personeel, financiën en materiële mogelijkheden om hun werk volwaardig op te kunnen nemen. Daar moét nog aan toegevoegd worden dat de betrokkenen zelf weinig of niet worden gevraagd bij de besluitvorming over het uit te stippelen beleid.

België in de wereld

In deze rubriek brengen we u in telegramstijl informatie over standpunten van ons land in verband met internationale politiek, nieuws over gebeurtenissen waar België of Belgen bij betrokken zijn, of over een bepaald optreden van ons land op de internationale scène.

Algemene Vergadering VN

In zijn toespraak tot de AV op 22 september 1998 zie onze minister Derycke onder meer dat iedereen de Secretaris Generaal de nodige middelen moet helpen geven om van de VN een efficiënt instrument te maken. "België behoort tot de meerderheid van de lidstaten die pleiten voor een versterking van het gezag van de Veiligheidsraad. Ons land heeft z'n standpunt duidelijk uiteengezet: een gelijke uitbreiding van het aantal permanente en niet-permanente leden, betere vertegenwoordiging van de verschillende regio's en soevereine beperking van het veto-recht in vooraf bepaalde omstandigheden. Het vetorecht is een onevenredig privilege wanneer het toegepast wordt ten nadele van de ganse internationale gemeenschap.(...) Het is inderdaad nogal verbijsterend dat een minderheid van lidstaten de evolutie in de internationale betrekkingen in de afgelopen 50 jaar naast zich neerlegt, maar dan wel een eersterangsrol opeist in het behoud van de internationale vrede en veiligheid." En nog: "België meent dat de staten met achterstallige betalingen de internationale gemeenschap in haar geheel schade berokkenen (...) Wie vanop deze tribune spreekt, kan niet beweren gehecht te zijn aan de waarden van de V.N. zonder de financiële verplichtingen te aanvaarden die gepaard gaan met het lidmaatschap, met name de volledige en onvoorwaardelijke betaling binnen de gestelde termijn."

Belgische F16's voor Kosovo

België stelt zes F16-gevechtsvliegtuigen ter beschikking van de NATO voor een eventuele interventie in Kosovo. De toestellen zullen worden gelegerd in Villafranca, Italië, waar België nu al 4 F16's heeft in het kader van de Nederlands-Belgische eenheid voor de NATO-troepenmacht in Bosnië

OESO verkettert Belgisch 'model'

Een greep uit de Oeso-aanbevelingen:

- *Lonen*: de CAO's verplichten ondernemingen tot loonniveaus die niet te rijmen vallen met de productiviteit. Er moeten uitstapregelingen komen om lagere lonen te bedingen
- *Tewerkstelling*: het minimumloon is van die aard dat het jongeren en ongeschoolden uit de arbeidsmarkt dringt
- *Indexering*: ligt helemaal buiten de OESO-lijn: de Belgische regering verontschuldigt zich met de mededeling dat het belang ervan werd teruggeschroefd door de wet op de competitiviteit en de loonnorm.
- *Werkloosheid*: de periode van recht op uitkeringen is veel te lang: deze moet worden ingekort en meer mensen moeten worden uitgesloten van het systeem
- *Prepensioen*: de leeftijd van 58 jaar zou omhoog moeten, en de regels moeten verstrengd worden of afschaft, en vervangen door gesubsidieerde loonsystemen.
- *Vooropzeg*: de vooropzeg is veel te lang wat de bedienden betreft. De regering talmt met maatregelen om deze periode in te korten en de kortere opzegtermijnen van de arbeiders te veralgemenen.

Budget ontwikkelingsamenwerking

De begroting voor Internationale Samenwerking voor 1999 neemt toe met 4%, daar waar de norm voor het geheel van de federale begroting was vastgesteld op 1,4%; d.i. een begroting van 22,8 miljard Bf tegenover 21,9 dit jaar

De voorbije jaren gaf België steeds minder uit aan Internationale Samenwerking, om in 1998 op een historisch dieptepunt te vallen van 0,31% van het BNP

Doorheen de jaren ontstond een "stuwmeer" van meer dan 10 miljard Bf dat is geld dat reeds werd beloofd aan landen uit het zuiden maar nog niet werd uitgegeven. Met de oprichting van de Belgische Technische Coöperatie zal het wegwerken van dit stuwmeer sneller verlopen, aldus nog het kabinet

Gezien de verplichtingen t.a.v. multilaterale organisaties en indirecte actoren, zal de 900 miljoen Bf extra echter weinig ruimte bieden voor bijkomende initiatieven.

"In het licht van de wereldwijde voortschrijdende armoede is dit niet echt hoopgevend", besluit staatssecretaris Moreels.

Lichte wapens (I)

(zie ook toppunt. blz. 7)

Op de internationale conferentie "Duurzame ontwapening voor duurzame ontwikkeling: het proces van de lichte wapens" zei minister van buitenlandse zaken, dhr E. Derycke: "We moeten de moed hebben om het probleem van de verspreiding van lichte wapens in de Balkan onder ogen te zien. In Albanië alleen al zouden zo'n 600.000 lichte wapens circuleren. De VN wil het inleveren van wapens koppelen aan programma's voor jobs en gemeenschapsontwikkeling. Ik zal de Belgische Ministerraad vragen om een substantiele financiële bijdrage aan dit UNDP-programma te leveren."

Lichte wapens (II)

Op deze zelfde conferentie stelde staatssecretaris Moreels het volgende voor: "Aangezien vele waarnemers menen dat overtollige stocks van wapens één van de grondoorzaken is in het aanwakkeren van gewelddadige conflicten, werden er in Mozambique, El Salvador, Cambodja, Liberia... wapenterugkoopprogramma's opgezet. Deze uitstekende manier om wapens in te zamelen en vervolgens te vernietigen, moet aangemoedigd en versterkt worden. Hiertoe wil ik u een nieuw initiatief voorstellen dat door ons in samenwerking met de Minister van Financiën werd uitgewerkt. Het betreft meer in het bijzonder het verlenen van een bijkomende schuldverlichting in ruil voor het inleveren van overtollige wapens, de zogenaamde "debt for arms-collection swap". Dit idee werd reeds voorgelegd aan de Wereldbank die het nuttig acht en verder bestudeert. België zal dan ook het nodige doen om in samenwerking met de Wereldbank binnen afzienbare tijd tot een praktisch voorstel te komen."

Eventjes objectief

Onlangs kregen we een propaganda-blaadje van het Vlaams Blok in onze brievenbus. Het draagt de bedrieglijke titel "Antwerps Nieuws" en is betaald met onze, met uw centen. Inderdaad, de partijen krijgen van de staat een subsidie in verhouding tot hun stemmenaantal. Eigenaardig dat een partij die eist dat België barst toch van datzelfde land geld aanneemt. Dan stelt zich de vraag: "Moeten we democratische vrijheden geven aan diegenen die de democratie gebruiken om ze nadien te nek om te wringen"?

Maar daar gaat het nu niet over. De blokkerkes schijnen, op dit ogenblik althans, een voorliefde te hebben voor Vitrolles. Dat kan gebeurlijk nog veranderen zoals u verder kunt lezen wanneer we het even hebben over Toulon.

Vitrolles is een stadje in Zuid-Frankrijk van ongeveer dertigduizend inwoners. Momenteel is er het Front National (F.N.) aan de macht.

"Vitrolles: succesvol "eigen volk eerst"-beleid" bloklettert het V.B.. In dit artikel wordt o.m. verwezen naar de beslissing van het plaatselijk F.N.-gemeentebestuur om een premie van 30.000 BF te geven aan de ouders van pasgeboren kinderen volgens de maatstaf van "nationale voorkeur".

De prefect van de Bouches-du-Rhône, Jean-Paul Proust, gelaste op 3 februari 1998 deze "buitengewone toelage" in beslag te nemen. De administratieve rechtbank van Marseille oordeelde dat deze premie onwettelijk is. Op straffe van een dwangsom moesten alle affiches weg. Belangrijk is te onderstrepen dat de ouders aan wie dit bedrag werd toegekend, geweigerd hebben het te aanvaarden. Dit kwam zelfs op de tv. Waar blijft hun eerlijkheid inzake berichtgeving?

Gevolmachtigde echtgenoten

Met de laatste gemeenteverkiezingen werd in Vitrolles Bruno Megret als burgemeester verkozen. Hij is de nummer twee van het F.N.. "Le petit Goebels" noemt men hem. Die naam dankt hij aan zijn opvallende gelijkenis, zowel in houding, stijl als woordgebruik, met de vroegere nazi-minister van propaganda

in Duitsland. Vermits hij "gesjoemeld" had, werd die verkiezing vernietigd en moest men opnieuw ter stembus. En... hij stelde zijn echtgenote Cathérine kandidaat. Als gevolg van een demagogische campagne maar ook door de verdeeldheid en fouten van de democratische krachten werd zij verkozen. Zij werd burgemeesteres in naam, hij in werkelijkheid achter de schermen. Dus in feite "eigen familie eerst", en het volk kan wachten.

In Toulon is er ook een F.N.-burgemeester, namelijk Le Chevalier. Verleden jaar stelde hij zich kandidaat voor de Kamer en werd verkozen. Maar ook bij hem werden oneerlijke praktijken vastgesteld. Bijgevolg werd zijn verkiezing ongeldig verklaard. U ziet, terloops gezegd, zo "proper" zijn die van het F.N. niet. En wat deed hij? Hij stelde zijn .. echtgenote Sandrine kandidaat. Dus weer "eigen familie eerst", en het volk kan wachten.

Bij de eerste tussentijdse verkiezing werd zij verslagen. De linkse eenheidslijst, aangevoerd door de socialiste Odette Casanova en de communist Lorenzo Mateos, won met... drieënderdig stemmen. Als gevolg van een fout van een journalist tijdens een uitzending op Canal+ werd ook deze stembeurt vernietigd.

Bij de tweede tussentijdse verkiezingen won de linkse eenheidslijst met honderden stemmen verschil. Is het tij voor het F.N. aan het keren? Daardoor verloor het F.N. definitief zijn enige zetel in de assemblee.

Intussen werd de grote baas Le Pen door het tribunaal van Versailles veroordeeld voor het toebrengen van beledigingen, bedreigingen en slagen. Het slachtoffer was de socialistische verkorene Annette Peulvast van Monte-la-Jolie. Dat heeft iedereen meermaals op tv kunnen zien. Ook de communistische burgemeester Claude Brunet in Yvelines werd door Le Pen (himsself) in de liesstreek gestampt.

Voor deze feiten kreeg hij drie maanden gevangenis met uitstel plus twee jaar beroving van zijn burgerrechten. Als deze straf in beroep bevestigd wordt, is hij onverkiesbaar en kan hij zijn kandidatuur voor het Europees parlement niet stellen.

En wat gebeurt er nu? Hij stelt eventueel zijn tweede vrouw als kandidate. Dus weer "eigen familie eerst" en het volk... Maar toppunt! Nu komt de klucht. De eerste die zich hiertegen verzette was Bruno Megret! Begrijpe wie kan. Natuurlijk, "le petit Goebels" wil zichzelf kandidaat stellen voor Europa.

Het F.N. in actie

't Was tijdens de presidentsverkiezing. Op 21 februari 1995. Even na 23 u. Een plakploeg van het F.N. schoot de jonge lyceumstudent Ibrahim Ali in Marseille op straat dood. De jongen was slechts zeventien jaar en had de Franse nationaliteit. Hij was afkomstig van de Comoren, een eilandje in de Indische Oceaan behorende tot de Franse overzeese gebieden.

Voor de rechtbank wilden de plakkers de wettige zelfverdediging inroepen. Megret kwam die leugenachtige thesis verdedigen. Maar die stelling bleek onhoudbaar. Trouwens het slachtoffer werd in de rug geschoten.

Laten we nu het rekwisitoor van de advocaat-generaal in het kort aanhalen.

"Komen zeggen dat deze drie beschuldigen de elite van de natie zijn betekent bijna een provocatie. In de zesde republiek die zij (het F.N.) ons beloven zal het mogelijk zijn te schieten op negers die achter een autobus lopen. Het F.N. heeft de drie mannen gewettigd in de misdaad. Zij waren niet aan het plakken. Zij waren op patrouille om als 'ordehandhavers' hun affiches te beschermen. Zij hebben de logica van de haat gevolgd. Daardoor zijn ze, zonder na te denken, racist misschien zelfs fascist geworden. Zij werden gedekt door de verantwoordelijken op hoog niveau van hun organisatie. Het zijn militanten van het F.N., vertrokken vanuit de zetel van het F.N., tijdens de presidentscampagne van het F.N."

De vraag is nu of onze blokkers met deze praktijken van hun bevriende partijen akkoord gaan? Waarom publiceren zij dat niet, om volledig te zijn? Vinden zij het normaal dat plakploegen vuurwapens bij zich hebben?

U ziet diegenen die de mond vol hebben over veiligheid zijn daarom altijd niet zo veilig voor het volk.

Charles Van der Vinck

Persbericht

die de mens in zijn bestaan direct raken, in een geest van dialoog en openheid konden worden behandeld. Dit gebeurde in 14 gespecialiseerde commissies.

De rijkdom van de uiteenlopende opvattingen die op het Congres tot uiting kwamen, kreeg ook vorm in de aangenomen standpunten over bepaalde problemen. Toch werd over alle meningsverschillen heen, een eensgezindheid bereikt om van alle regeringen in de wereld een spoedige en gevoelige verbetering van hun politiek van ontspanning, vrede en internationale ge-

rechtigheid te eisen, gebaseerd op het principe van het recht op zelfbeschikking van alle volkeren en vreedzame coëxistentie.

De Belgische delegatie spreekt zich uit om aan de besluiten van dit Congres op het nationale vlak het nodige gevolg te geven. In dit verband zal de delegatie zo spoedig mogelijk opnieuw te Brussel bijeen komen.

De delegatie roept alle krachten die met de vrede begaan zijn op, zich in een geest van samenwerking actief in te zetten voor vrede en rechtvaardigheid in de wereld.

Moscou, 31 oktober 1973

De Belgische delegatie, bijeen te Moscou op het Congres der Vredeskrachten, hecht er aan de nadruk te leggen op het positief karakter van dit Congres.

Vertegenwoordigers van 110 internationale organisaties en instellingen, alsmede 3.000 personen uit 143 landen namen er aan deel.

De delegatie stelt het bijzonder op prijs dat een brede waaier van problemen

Personalia

Onze vriend, de cineast Raoul Servais, lid van het beschermcomité van de vzw Vrede, werd in Canada gelauwerd met de twee jaarlijkse prijs "Norman en Laren Heritage", onze oprechte gelukwensen.

Te Kortrijk overleed Eugène Vermeulen gewezen-secretaris van de K.P. Kortrijk, lid van het A.C.O.D., oud-krijgsgevangene en vredesmilitant

Aan de familie bieden we onze oprechte deelneming in het verlies dat hun treft.

Alle hieronder geciteerde Belgische deelnemers sloten zich aan bij deze oproep:

Ignaas Lindemans - afg. A.C.W. direct. Studiedienst A.C.v. Jean-Marie Lepage - délé. Front Com. Syllic Séd. Rég. SCS. Roger Oosterlinck - afg. A.C.W. - studiedienst KWB, Jules Pollé - délé. M.O.C. - Fraternité et Solid. Michel De Man - afg. A.C.O.D. Oost-Vl. - Gew. Sec. A.C.O.D. onderwijs. Victor Michel - délé. M.O.C. - prés. nat. M.O.C. Nick Leynsc - afg. A.C.W. - wereldsolidariteit. Walter Weydts - afg. B.U.V.V. - o/voorzitter Provenc. Raad W.Vl. - Jean Verjans - délé. M.O.C. - secr. rég. SCC. Louise Cuypers - afg. Soc. Vooruitziende Vrouwen - Nat. com. Augusta Mazy - délé. Femmes Prév. Social. Maurice Caron - afg. A.C.O.D. - voorz. A.C.O.D. onderwijs Gent, Gui Riboux - délé. Com. Vietnam Charleroi - secr. synd. Gilbert Hubert - afg. I.O.T. - Oxfam Antwerpen, Thérèse Stievenart - délé. Pax Christi, Erik De Bleeckere - afg. B.U.V.V. - Vrede, Joseph Gerard - délé. UBDDP, Georges De Poovere - afg. Katholieke Jeugdraad - nat. secr. MILAC, Abbé Macquet délé. U.B.D.P., Karel Maes - afg. B.U.V.V., Jean Dubosch - délé. UBDDP - avocat Yves Van de Steen - observator Centrum Uno-rocht V.U.B., Paulette Pierson - délé. Com. Soutien lutte contre Col. et apartheid, Leo Madelein - afg. B.U.V.V. - verantw. werkgroep Cultuur - Dr. Jans René Klutz - délé. UBDDP - sec. nat., André De Smet - afg. Vrede-vzw studie on. infocentrum voor vrede en ontwikkelingsproblematiek, Abbe Tony Dhanis - Cons. Paix et dévlop., Remy Gillis - afg. K.P.B., Michel Vincineau - rap. com. désarm., Cnantal De Smet - afg. Bureau Overlegkomitee Vrouwendag Annette Pettinger - délé. UBDDP, Isabelle Blume - Cons. Mond. Paix - Pres. UBDDP, Abbé Paul Carette - délé. Pacem in Terris, Cecile Goetghebuur - Rolin - délé. UBDDP., Charles Et Lagasse - délé. M.I.R., Jean Van Lierde - délé. I.R.G., René Marchandandise - délé. M.C.P. comité voor Europese Veiligheid en Samenwerking - Kanunnik Raymond Goor - Robert De Gendt - Gilbert Mousset. Conferentie van Christenen - Georges Thill

Afscheid van Irène de Vries

Te Bredeene overleed Frederica (Irène) Stern, weduwe van David de Vries.

Irène stond gans haar leven in de bres voor sociale rechtvaardigheid, vrede en in de strijd tegen het fascisme.

Zij was als weerstander erkend vanaf 1 augustus 1940.

Haar echtgenoot, David de Vries, destijds redactiesecretaris van De Volksgazet, werd door de gestapo aangehouden en naar het concentratiekamp van Breendonk en later naar dit van Bergen Belsen overgebracht waar hij omkwam.

Irène werd na de bevrijding secretaris van de legale krant "De Rode Vaan". In 1949 was ze met Bob Claessens een van de medestichters van de Belgische Unie voor de Verdediging van de Vrede waarvan ze het secretariaat waarnam.

Later zou Irène secretarisse worden in de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) van de Verenigde Naties te Kopenhagen.

Irène de Vries, die na het einde van haar beroepsloopbaan naar Gostende kwam wonen, steunde aldaar de vredesbeweging en nam er aan de activiteiten deel.

Verbeelding, creativiteit, droom en de literaire fictie

Kanttekeningen bij de Nobelprijs Literatuur 1998

Zoals onderwezen werd in de scholen in de loop van de 30-er en 40-er jaren in Portugal, was deze Staat ontstaan uit de wijze raad die god, in een vlaag van goed humeur, op zekere dag in het jaar 1139 had gegeven aan de eerste koning Alonso Henriques

Het is bekend dat in de 18de eeuw, als reactie op de vooruitstrevende ideeën die uit Frankrijk kwamen, de regering van Portugal een politieke politie oprichtte. De chef ervan decreeteerde aanvang 1790: "Ieder die u ziet met puntige en zzer glimmend gepoetste schoenen, kniebroek met veters, boord tot halverwege de oren en met bakkebaarden tot aan de mondhoeken, grijp hem, sluit hem op, breng hem naar Lissabon want het is een vrijdenker of vrijmetselaar!". Anderhalve eeuw later gaven de toen heersende dictator Salazar en zijn ministers, aan de 'Pide', de geheime politie van dat ogenblik, instructies betreffende "langharigen, zijnde de dragers van de socialistische ideeën, van onzedelijke opvattingen of erger nog, van marxistische theorieën".

Er is in de loop van de voorbije eeuwen in Portugal menige klucht opgevoerd al was dit niet de bedoeling. Wanneer Antonio Salazar in de loop van september 1968 letterlijk door een gammele stoel zakt en diens gevolg niet meer in staat is te regeren, publiceren de kranten het wereldnieuws "President Salazar heeft geürineerd", of "President Salazar kan alweer zijn naam schrijven".

Voor het volk echter was er weinig aanleiding tot kluchten. De landarbeider verdiende 33 escudos voor 12 uren werk daar waar 180 escudos net genoeg waren voor een dag eten. Portugal kende de hoogste kindersterfte van Europa. De cijfers betreffende het analfabetisme einde 1973 zijn angstaanjagend: 40%. Voeg er nog de koloniale oorlogen bij, en de massale uittocht van meer dan 2 miljoen Portugezen, daartoe gedwongen door werkloosheid, honger, ellende.

Toen ik voor het eerst Portugal binnenkwam in de loop van de 80-er jaren, was ik o.m. te Braga Wetgevende verkiezingen waren net achter de rug en overal waren nog affiches te zien naar aanleiding van de verkiezingsstrijd. Sommige droegen de naam van de

aartsbisschop en bevatten volgende oproep: "(...) sluit deuren en ramen; blij binnenshuis want de duivels van Cunhal komen naar onze stad". Alvaro Cunhal was toen nog algemeen secretaris van de KP en had 11 jaar gevangenis achter de rug.

Ziedaar enkele elementen die wellicht kunnen bijdragen tot een beter inzicht wat hedendaagse gebeurtenissen betreft.

Of je nu al dan niet in toeval gelooft, het zal mij maar weer overkomen.

Onlangs, van 28 augustus tot 2 september jl. verbleef ik te Tripoli (Libië) in het kader van de toekenning van de 'Kadhafi-prijs' aan Fidel Castro. Daar ontmoette ik de Portugese prof. Silas Cerqueira een kenner van de literatuur en poezie van zijn land. Kwam de vraag of ik werk gelezen had van José Saramago. Tot mijn schande had ik zelfs nog nooit van die auteur gehoord, laat staan gelezen. Het werd voor mij nog eger toen de prof me vertelde dat Saramago ongetwijfeld een van de belangrijkste hedendaagse auteurs was, niet alleen in Portugal maar ook ver buiten de grenzen, en dat hij tevens lid was van de partij van Alvaro Cunhal. Saramago was dus één van die duivels uit het land van onze vrouwe van Fatima (...)

Treurig is het lezen in 'Het Parool' van 9 oktober jl. wat de bekende talentvolle, en toch niet domme of ongeletterde auteur Gerrit Komrij over José Saramago schrijft "(...) Hij is een die-hard communist, nota bene een aanhanger van de stalinistische vleugel en dat zijn toch dingen die mij remmen om hem met plezier te lezen. Ik zeg niet dat zulke mensen niet mogen schrijven, maar je legt niet meteen een boek van hem op het nachtkastje."

De Nobelprijs Literatuur 1998 is blijkbaar toegekend aan een auteur die op virtueuze wijze verbeelding, medelijden en ironie weet te verenigen binnen een eigenzinnig labyrint, waarin geschiedenis en fictie, mythe en sociale bewegingheid met mekaar verbonden zijn, in mekaar opgaan en een nieuwe, soms fictieve realiteit creëren die het de lezer(es) niet steeds gemakkelijk maakt. Aanvang van de 80-er jaren raakt de auteur (geboren 18 november 1922 in de Alentejo) niet alleen be-

roemd in eigen land maar ook ver buiten de grenzen. Dit bracht recent de veroordeling mee, uitgesproken door een eminent minister van de regering, dat Saramago "een aanslag had gepleegd op het nationaal godsdienstig patrimonium met zijn nieuwe roman 'Het Evangelie volgens Jesus Christus'"

Wat er ook van zij, zowel de Portugese intellectuelen als het overgrote deel van de politieke figuren zijn unaniem in hun lof over het literaire oeuvre van Saramago. De socialistische president Almeida Santos beklemtoonde in zijn lovende toespraak in het parlement "de diepe sociale bekommernissen" die in de werken van de Nobelprijswinnaar zijn terug te vinden. Oud-president Mario Soares verklaarde dat "gerechtigheid was geschied aan de Portugese literatuur en aan de meest gelezen en meest bekende Portugese auteur". En het historisch boegbeeld van de KP, Alvaro Cunhal, verklaarde zich gelukkig en fier met de grote onderscheiding die zijn kameraad was te beurt gevallen. En hij voegde eraan toe dat hij, in tegenstelling met de opvatting van de jury die de prijs had toegekend, niet instemde met de opvatting "dat de artistieke creativiteit van Saramago had geleid tot een virtuele realiteit en dat het irrealisme het werk van de auteur kenmerkt". Integendeel, meent Cunhal, "het is de verbeelding, de creativiteit, de droom en de literaire fictie die Saramago tot de realiteit brengt en meteen tot de interpretatie ervan".

Ook de stem van het Vaticaan ontbreekt niet. De 'Osservatore Romano' schrijft: "De toekenning van de Nobelprijs voor de Literatuur is een erkenning die ideologisch georiënteerd is". Wat onmiddellijk een repliek uitlokte van het Portugese episcopaat bij monde van Mgr Torgal Ferreira: "Ik ben niet akkoord. De tijd van de 'index' is voorbij. De toekenning van de prijs aan José Saramago is een eer voor ons". En hij besluit: "als bisschop van de kerk, kan ik discussiëren over ideologische invloeden bij een auteur, maar er bestaan culturele en artistieke criteria. Vraag me vooral niet de 'index' terug boven te halen". Ook de bisschop van Bragança, Mgr Antonio Rafael sprak zich zeer lovend uit over Saramago en de toekenning van de Nobelprijs.

Mark Braet, (Brugge, 22.10.98)

Dialogoavonden

Gent

Dinsdag 17 november 1998 20u

De slachtpartijen tijdens wereldoorlog I

Door Victor Christiaens
Geschiedeniskenner van WO I

Galgenberg 29 9000 Gent
Org : Masereelfonds Vrede
Regio Gent

Oostende

Vrijdag 11 december 1998 20u

Congo vandaag

Door Dr Geert Seynaeve
Volgt al jaren Centraal Afrika op de voet

Den Anklap Leffingestraat 85
Oostende

Oostende

Cyclus «de macht van het geld»

Zaal Hertedaale Ieperstraat Oostende

Maandag 16 november 1998 om 20u

Botsing der beschavingen ?

Door Georges Spriet (Vrede)
Org : Volkshogeschool

Maandag 30 november 1998 om 20u

De machten achter de schermen

Door Xavier Declercq
(Oxfam-Solidariteit)
Org: Masereelfonds

Maandag 7 december 1998 om 20u

Zijn er alternatieven ?

Door prof. Eric Coryn (VUB)
Org : UPV-VUB

Fototentoonstelling : De Roma

Zaal Vredescentrum Galgenberg
Galgenberg 29 9000 Gent

Fotograaf Karel De Weerd zoekt de Roma op in hun woongebieden in Midden-Europa

Fotografie Marie Jeanne Vanmol ging kijken hoe zigeunervluchtelingen in ons land leven

Opening : vrijdag 27 november
gelegenheidstoespraak door
Eric Goeman (democratie 2000)

Muziek : zigeunerorkest

Lezing : donderdag 2 december 1998
om 20u

Org : Graffiti-Jeugdendienst i.s.m. Vrede

Coördinatie voor het opheffen van de boycot tegen Cuba 14 november 1998 ULB Auditorium P.E. Jeanson

F. Rooseveltlaan 50, 1050 Brussel
vanaf 14u30

Gemengde economie, voordelen en valstrikken

Blokkade: welke uitdaging voor Cuba?

Mondialisering en syndicalisme: welk antwoord heeft Cuba?

Europa en de internationalisering van de blokkade (gesprek met

Buitenlandse Zaken)

19u: centrale meeting, Danielle

Mitterand, Isabel Allende, Pierre

Galand, Jaime Crombet

21u: concert met Carlos Varela

Internationale conferentie Cuba 1898-1998 Onafhankelijkheid en soevereiniteit

11 november

15-18u : openingszitting en cocktail
Trade Union House, E. Jacquainlaan 155 Brussel

12 november

Forum 1 politiek

9u-12u30 : Europa-Cuba, Internationaal Recht en extraterritorialiteit

15-18u30 : Europa en de nieuwe internationale inschakeling van Cuba

Europarlement Wiertzstraat 60 1047 Brussel zaal L1E1

Forum 2 cultureel – academisch

9u-12u30 : 100 jaar Cuba, van onafhankelijkheid tot Helms-Burton

15-18u30 : Europa, Cuba, Latijns Amerika : belang culturele identiteit

of : Culturele, wetenschappelijke en technologische samenwerking

Europarlement Wiertzstraat 60 1047 Brussel zaal L1G3

Forum 3 zakenwereld

14u30-16u30 : de economische hervormingen op Cuba

16u30-18u30 : Europese investeringen op Cuba

Hotel Radisson SAS, Wolvengracht 47 1000 Brussel

13 november

9u-12u30 : slotzitting

Europarlement Wiertzstraat 60 1047 Brussel zaal L1E1

Mini-geschenkenbeurs

Leuke geschenken uit eerlijke handel

Zaterdag 12 december 1998

Zaal Vredescentrum Galgenberg

Galgenberg 219 9000 Gent

14u opening beurs & cafeteria

18 uur: einde cafeteria

19 uur: deelname aan de kaasschotel (gelieve vooraf in te schrijven - 250 F)

22 uur: sluiting beurs

Duitsland

Een Duitse familie voert een moedige anti-racistische strijd

Een jonge Afrikaan werd door Skinheads uit een rijdende trein geworpen. Hij liep daarbij ernstige verminkingen op. Sinds 4 jaar heeft hij onderdak en vriendschap gevonden bij een Oost-Duitse familie (ex.-D.D.R.). De familie wordt nu het doelwit van pesterijen en bedreigingen.

In de regio van Brandenburg ligt het stadje Belzig, op een 70-tal km van Berlijn. Daar woont de familie Schroeder, bestaande uit vader Ralf, 52 jaar en vrachtwagenchauffeur. Zijn vrouw Petra is veertig en is werkzaam in een rusthuis. Belinda, hun 18-jarige dochter en Pascal hun zoon maken ook deel uit van het gezin. Maar er is ook nog Martin, die helemaal geen familie is, maar wel als dusdanig behandeld wordt. Martin Agyaré komt uit Ghana en is 29 jaar. In '92 kwam hij naar Duitsland en twee jaar later, in een hospitaal van Berlijn, ontmoette hij in dramatische omstandigheden zijn tweede familie.

Flash-back

Het gebeurde op de avond van 16 september '94. Martin Agyaré nam de S-Bahn, zeg maar de trein, in de richting van Oraniënburg. Hij werd er brutaal aangevallen door een groep skinheads of neo-nazi's. Ze bewerkten Martin met messen en wierpen hem dan van de rijdende trein! Geen enkele reiziger waagde het te protesteren. Martin werd de volgende morgen op de spoorlijn gevonden. Verschillende tenen dienden geamputeerd, evenals een been tot aan de knie! Zo eindigde de reis van Martin uit Ghana. In het hospitaal leerde de zwarte de familie Schroeder kennen. Petra herinnerde zich het misdadig gebeuren, waarover ze in de krant gelezen had. Wij waren onthutst en diep verontwaardigd. Zij sprak erover met haar man en haar beide kinderen. We zijn dan met ons allen naar het hospitaal gestapt. Na wat aarzeling en met nog paniek in de ogen, antwoordde Martin dat hij hun aanbod aanvaardde. Vooral dan toen Ralf Schroeder meedeelde dat asielzoekers door de administratie werden ondergebracht in één kamer voor vijf personen! Dit nam voor Martin alle obstakels weg. Hij kwam er inwonen en... is er gebleven.

Sociale zekerheid

Daar Martin niet van de sociale zekerheid kon genieten, werd hem een factuur van 170 000 Franse fr. gepresenteerd. Ook werd hij bedreigd met uitwijzing. Hij verklaarde dat hij in Ghana als verminkte geen enkele kans maakte om aan de bak te komen.

Enkele dagen na hun agressie werden drie skins aangehouden, maar na korte tijd weer vrijgelaten. Waarom? Zij verklaarden dat hun slachtoffer een Aziat was en dat deze tot op heden geen klacht had ingediend. Dat was voor het Duitse gerecht doorslaggevend! Begrijp wie kan!

Beide kinderen Schroeder worden in hun school door medeleerlingen gepest. Vele onderwijzers laten begaan en sommigen moedigen dit zelfs aan!

Het neo-nazisme is nog steeds springlevend. Hopelijk zal het aantreden van rood en groen tengevolge de nederlaag van de regerende partij, de wind doen keren. Afwachten maar...

De familie Schroeder slaat er zich dapper door. Zij leven hoopvol en gezellig in hun bescheiden appartement. Hun samenhang is nu hechter dan ooit. Zij beseffen dat gastvrijheid verlenen aan een misdeelde en verminkte vreemdeling behoort tot hun bestaan als waardig wereld-

burger. Ze zijn allen vastbesloten voor de neo-nazi's niet te zwichten.

Een tweede agressie

Het gebeurde weer op de trein van Belzig naar Berlijn op 22 november. Ze waren met vijf in de leeftijd van 17 à 18 jaar. Ze beledigden Martin, bespuwden hem en tenslotte vielen er slagen. Martin trok zijn gaspistool en schoot. De controleur deed de trein stoppen. De politie werd opgeroepen.

Petra Schroeder: 'We zijn Martin gaan ophalen. Hij was in shocktoestand, want hij dacht dat hij het niet zou overleven'

Alhoewel de vijf agressors bekend waren, kwamen er toch vier op vrije voeten. Hun advocaat pleitte dat het wettige zelfverdediging betrof! Slechts een kreeg 40 uren sociaal werk.

Martin: "Dat raakt niet alleen de zwarten, maar alle vreemdelingen. Het ergste is nog dat ze de wet meehebben!"

NATIONALE VOORKEUR

Duitsland wordt beheerd door een integrale bloedwet. Het "Sociale Wetboek" preciseert dit duidelijk. Sinds de zeventiger jaren is dit rechtsgeldig voor gans Duitsland.

Een ondernemer mag geen arbeidscontract ondertekenen met een vreemdeling, zonder hetgeen volgt te staven.

Eerst komen de Duitse staatsburgers aan bod. Dan volgen de burgers van de Europese Unie. Vervolgens de vreemdelingen die hun Duitse oorsprong kunnen bewijzen, zoals sommige Russen. Bijna aan het einde van de lijst komen diegenen die afkomstig zijn uit een land in oorlog. Aan het staartje bengelen de andere vreemdelingen.

Martin Agyaré werd het recht ontzegd om te werken voor een Turks kleermaker in Berlijn en dit niettegenstaande de opleiding en het getuigschrift dat hij bezit voor dit beroep.

Besluit

De oorzaken van deze en andere dramatische gebeurtenissen in Duitsland en in ons land zijn toch voor de hand liggend. Als men alleen de gevolgen van een onmenselijk economisch beleid in de derdewereldlanden, waardoor mensen uitwijken, niet op Europees vlak aanpakt, blijft men aanmodderen.

Die derdewereldlanden, die berucht zijn voor het leveren van asielzoekers, dienen dringend onder druk gezet om de levensvoorwaarden van hun inwoners drastisch te verbeteren.

Nu de drie belangrijkste landen van de Europese Unie, Groot-Brittannië, Frankrijk en Duitsland een socialistische regering hebben, zijn ze het aan hun ideologie verplicht dit aan te kaarten bij de Europese Unie.

Economische sancties moeten als drukingsmiddel gebruikt worden. Ook wapenleveringen dienen stopgezet aan die landen. Met onze lichte wapens vooral wordt hun bevolking onder de knoet gehouden. Ontwapenen om te ontwikkelen heeft nog niets van zijn actualiteit verloren. De wereldwijde beurscrash, het resultaat van onze economische wanorde, is een niet onbelangrijk teken aan de wand. Honderden miljoenen mensen leven in volslagen armoede. Zullen we ze gaan vervoegen?

Socialisme en pacifisme dienen toch hand in hand te gaan. Of is dit verleden tijd?

René Van Nerum
(bewerkt naar Marc Cheb Sun)

In Groot-Brittannië heeft de schaarste aan personeel in de materniteiten zo'n een omvang genomen dat indien er geen complicaties zijn, de vrouwen zes uur na de bevalling reeds de materniteit moeten verlaten.

Serge Dassault, de Franse vliegtuigbouwer die op dit ogenblik te Brussel terecht staat, verkreeg van zijn rechters dat men voortaan niet meer over de Dassault-affaire zou spreken maar over de Carapace zaak. Naar de naam van het elektronisch afweersysteem (ECM) voor de F 16 gevechtsvliegtuigen die hij aan het Belgisch leger leverde. Volgens Dassault zou het ook zijn inlussen overleden moeder geweest zijn die, zonder dat hij er iets van wist, vanuit Genève 90 miljoen frank had overgeschreven die bij de PS en de SP zouden zijn terecht gekomen. En wie dat niet gelooft maakt hij iets anders wils.

Tony Blair die, liever dan een Socialistische Internationale, een Forum van het Centrum zou willen uitbouwen is op 21 september te New York samen gekomen met president Clinton, de Italiaanse premier Romano Prodi en de Bulgaarse president Petar Stojanov om over dit project te praten. De Braziliaanse president Fernando Cardoso en Wim Kok zonden hun kat. De Zweedse premier Goran Persson, die met een kater zit na zijn verkiezingsnederlaag, bleef eveneens liever thuis. Premier Lionel Jospin, die het initiatief van Blair niet genegen is werd niet uitgenodigd.

De diensten van de Amerikaanse president hebben bekend gemaakt dat Clinton zich, eens per week, onder de hoede zal plaatsen van een 'spirituele ploeg'. Samen met de eerwaarde heren Tony Campalo en Gordon McDonald zal hij bidden, praten over seksuele bekoringen en de heilige Schriften herlezen. De twee beloven hun best te doen om "de president te helpen te wecrstaan aan de bekoringen die hem in het verleden overrompelden".

Het weekblad National Hebdo dat aanleunt bij het Front National van Jean-Marie Le Pen prees als oplossing van het migrantenprobleem "de opening van concentratiekampen" aan om er de migranten in samen te brengen. Met dit standpunt dat niet veroordeeld werd maar wel bijgelieden door de leiders van het FN en J.M. Le Pen persoonlijk, weet men meteen welk vlees men in de kuip heeft. Hoelang gaat de overheid zo iets blijven tolereren?

De gewezen Franse eerste minister Alain Juppé, destijds toen Jacques Chirac burgemeester was, eveneens schepen van financiën van de stad Parijs, wordt er van beschuldigd de initiatiefnemer geweest te zijn van een systeem waarbij destijds verantwoordelijken van zijn partij, de RPR, fictief op de loonlijsten van de stad Parijs werden gezet. Het zou hier om een minimum van achtenveertig per jaar geweest zijn waarbij een bedrag van 80 tot 100 miljoen jaarlijks zou geroeid zijn. Daarbovenop zou er ook sprake zijn van firma's die 'zachtjes' uitgenodigd werden om militanten van de RPR op hun loonlijst te zetten.

In zijn boek "Onze planeet, één wereld" schrijft Willy Claes om "De Amerikanen waren ook niet altijd kieskeurig bij het ondersteunen van anti-communistische bondgenoten. Onder de presidenten Carter, Reagan en Bush heeft het Amerikaanse Congres miljarden dollars uitgetrokken voor de recrutering, training en bewapening van een van de grootste huurlingenlegers om in Afghanistan de Sovjet-Unie te bekampen. De C.I.A. was de manager van deze anti-communistische coalitie samen met zekere moslimstaten uit de Arabische landen". Dergelijke taal zou je van de "Willy" vroeger zeker nooit gehoord hebben. Beter laat dan nooit.

De krant "Los Angeles Times" maakte op 15/9 bekend dat de Dalai Lama en de Tibetaanse regering in ballingschap in de zestiger jaren door de Amerikaanse CIA gefinancierd werden. De Dalai kreeg jarenlang een jaarlijkse subsidie van zes miljoen frank en de regering achtenveertig miljoen per jaar. De krant haalde deze gegevens uit documenten van het ministerie van buitenlandse zaken die begin deze maand vrijgegeven werden. Na het bezoek van Nixon aan China in de jaren zeventig werden deze bijdragen verminderd. Ondertussen kreeg de Dalai Lama de Nobelprijs voor de Vrede en werd hij als een eerbiedwaardig onafhankelijke 'vrijheidsheld' door vorsten en presidenten ontvangen.

Het Opperste Gerechtshof van Mayance in Duitsland heeft de privé T.V. Sat 1 toegelaten een publiciteitsspot uit te zenden van de extreem rechtse Republikaan die ze voordien geweigerd had. In de spot wordt nochtans gezegd dat "de massa van de ononderbroken immigratie vreemde criminelen naar Duitsland heeft gebracht". En verder "de gewezen kanselier Konrad Adenauer en de gewezen SPD leider Kurt Schumacher vandaag zeker voor de Republikaan zouden stemmen". Sat 1 was de mening toegedaan

dat de inhoud van de spot "een aansporing tot rassenhaat was en een vorm van laster". Het Opperste Gerechtshof is van mening dat in deze tekst de wet geenszins overtreden wordt.

In zijn uiterst interessant boekje "Les nouveaux chiens de garde" waarin manipulaties door en in de media op een rijtje worden gezet, wijst Serge Halimi, journalist van Le Monde Diplomatique op de ontzaglijke inkomsten van o.m. sommige t.v.-journalisten. Zo vernemen we dat Gerard Carreyrou een jaarlijks loontje heeft van 17 miljoen frank, de sterjournalist Patrick Poivre d'Arvor 36 miljoen frank en de directeur van de redactie van T.V. 1, Patrick Le Lou jaarlijks een loontje opraapt van 44 miljoen.

Onder de titel "Bedrogenen en bedriegers vormen coalitie" schreef Jan Ballauw, gewezen BRT-correspondent in Moskou, een opiniëartikel in De Standaard (3/9) over de Russische economie. Hierin lezen we: "De bedriegers hebben hun partij van de macht, de bedrogenen stemmen op communisten en nationalisten". En verder "Spijtig genoeg zijn deze politici (de "hervormers" bedoelt hij) meestal aan de macht gekomen door handig gebruik te maken van de democratische spelregels die Rusland nu al zeven jaar kent". Spreken over democratische spelregels in het Rusland van president Jeltsin waar arbeiders, leraars, gepensioneerden e.a. maanden op hun loon moeten wachten, als ze het dan nog krijgen, is toch nog al ver gezocht.

Tijdens een bezoek aan Kiev (Oekraïne) op 3/9 jl verklaarde de Franse president Jacques Chirac "De situatie in Rusland is een pijnlijke confrontatie tussen de conservatieve krachten en deze die de evolutie van de wereld kennen. Het belangrijkste, zegde Chirac, is dat Rusland een moderne economische visie heeft, een democratische visie van de maatschappij, een pacifistische visie van de wereld. Het is deze drievoudige visie die in de realiteit door Jeltsin vertegenwoordigd wordt. Ziedaar waarom wij hem al onze steun verlenen". Dat een Franse president zo'n zever vertelt moet ook de Fransen eens tot nadenken stellen.

Een Amerikaanse historicus Jon Wiener, docent aan de universiteit van Californië, ontdekte bij een onderzoek van het F.B.I. dossier over John Lennon dat de komiek Groucho Marx sinds 1953 op hun zwarte lijst stond. De F.B.I. beschuldigde hem lid te zijn van de Amerikaanse K.P. Dit kom je in de VS. tegen als je de naam Marx draagt.